

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΕΝΔΡΩΔΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

Αθήνα, 28/12/2017

Αριθμ. Πρωτ: 4270/139407

ΘΕΜΑ: «Καθορισμός των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 347, της 20.12.2013, σ. 671), (ΕΕ) αριθ. 2017/891 της Επιτροπής (ΕΕ L 138, της 25.5.2017, σ. 4) και (ΕΕ) αριθ. 2017/892 της Επιτροπής (ΕΕ L 138, της 25.5.2017, σ. 57), σχετικά με τα κριτήρια αναγνώρισης Οργανώσεων Παραγωγών του τομέα των οπωροκηπευτικών και την Εθνική Στρατηγική για βιώσιμα Επιχειρησιακά Προγράμματα στον τομέα των Οπωροκηπευτικών»

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΚΑΙ Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Έχοντας υπόψη :

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 29 του ν. 3147/2003 «Ρύθμιση θεμάτων αγροτικής γης, επίλυση ζητημάτων αποκατασταθέντων και αποκαθισταμένων κτηνοτρόφων και άλλες διατάξεις» (Α'135).

β) Του άρθρου 62 παρ. 2 περ. α' του ν. 4235/2014 «Διοικητικά μέτρα, διαδικασίες και κυρώσεις στην εφαρμογή της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών και της υγείας και προστασίας των ζώων και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Α'32), όπως η παρ. 2 τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 46 του ν. 4384/2016 (Α' 78).

γ) Του άρθρου 37 του ν. 4384/2016 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, μορφές συλλογικής οργάνωσης του αγροτικού χώρου και άλλες διατάξεις» (Α' 78).

δ) του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα, όπως κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση της Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα» (Α'98).

2. Τους Κανονισμούς, όπως ισχύουν:

α) (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, «για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου» (ΕΕ L 347, 20.12.2013, σ. 487).

β) (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, «σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 352/78, (ΕΚ) αριθ. 165/94, (ΕΚ) αριθ. 2799/98, (ΕΚ) αριθ. 814/2000, (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 και (ΕΚ) αριθ. 485/2008 του Συμβουλίου» (ΕΕ L 347, 20.12.2013, σ. 549).

γ) (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, «περί θεσπίσεως κανόνων για άμεσες ενισχύσεις στους γεωργούς βάσει καθεστώτων στήριξης στο πλαίσιο της Κοινής γεωργικής πολιτικής και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 637/2008 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 του Συμβουλίου» (ΕΕ L 347, 20.12.2013, σ. 608).

δ) (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, «για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου» (ΕΕ L 347, 20.12.2013, σ. 671).

ε) κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2017/891 της Επιτροπής, της 13ης Μαρτίου 2017, «για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τους τομείς των οπωροκηπευτικών και των μεταποιημένων οπωροκηπευτικών και τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις κυρώσεις που πρέπει να επιβληθούν στους εν λόγω τομείς, καθώς και για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού της Επιτροπής (ΕΕ) αριθ. 543/2011» (ΕΕ L 138, 25.5.2017, σ. 4).

στ) εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2017/892 της Επιτροπής, της 13ης Μαρτίου 2017, «για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τους τομείς των οπωροκηπευτικών και των μεταποιημένων οπωροκηπευτικών» (ΕΕ L 138, 25.5.2017, σ. 57).

ζ) (ΕΕ) αριθ. 543/2011 της Επιτροπής, της 7ης Ιουνίου 2011, «για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου όσον αφορά τους τομείς των οπωροκηπευτικών και των μεταποιημένων οπωροκηπευτικών» (ΕΕ L 157, 15.6.2011, σ.1).

η) (ΕΕ) αριθ. 229/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Μαρτίου 2013, «σχετικά με τον καθορισμό ειδικών μέτρων για τη γεωργία στα μικρά νησιά του Αιγαίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1405/2006 του Συμβουλίου» (L 78, 20.3.2013, σ. 41).

θ) κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 907/2014 της Επιτροπής, της 11ης Μαρτίου 2014, «για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τους οργανισμούς πληρωμών και άλλους οργανισμούς, τη δημοσιονομική διαχείριση, την εκκαθάριση λογαριασμών, τις εγγυήσεις και τη χρήση του ευρώ» (ΕΕ L 255, 28.8.2014, σ.18).

3. Την αριθμ. 397/18235/16.2.2017 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Αρμόδια Αρχή, διαδικασία και δικαιολογητικά αναγνώρισης των Οργανώσεων Παραγωγών (Ο.Π.) και των Ενώσεων τους (Ε.Ο.Π.), καθώς και των Ομάδων Παραγωγών (Ομ.Π.)» (Β'601).

4. Την αριθμ. 11226/133908/30.11.2016 απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Βασίλειο Κόκκαλη» (Β'3903).

5. Το αριθμ. πρωτ. Αres(2017)4630896-22-09-2017 έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

6. Το από 02/11/2017 ηλεκτρονικό μήνυμα του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.).

7. Τα αριθμ. 456/122117 /20-11-2017 και 459/124625/24-11-2017 έγγραφα της Δ/σης Νομοθετικής Πρωτοβουλίας.

8. Το από 21/11/2017 ηλεκτρονικό μήνυμα Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπ.Α.Α.Τ

9. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις αυτής της απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού. Τυχόν εθνική χρηματοδοτική συνδρομή σε εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 16 της παρούσας, θα προβλεφθεί εντός των ανώτατων ορίων του ΜΠΔΣ 2018-2021, ν. 4472/2017 (Α' 74), όπως ισχύει και θα εγκριθεί με ΚΥΑ του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και του Αν. Υπουργού Οικονομικών.

Άρθρο 1

Σκοπός

Με την παρούσα απόφαση καθορίζονται τα αναγκαία συμπληρωματικά μέτρα για την εφαρμογή των Κανονισμών

- (ΕΕ) 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
- (ΕΕ) 2017/891 της Επιτροπής και
- (ΕΕ) 2017/892 της Επιτροπής,

που αφορούν την κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα των οπωροκηπευτικών, τη δομή της εθνικής στρατηγικής για βιώσιμα επιχειρησιακά προγράμματα και το εθνικό πλαίσιο για τις περιβαλλοντικές δράσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ

Άρθρο 2

Εθνική στρατηγική

1. Η πολιτική που διαμορφώνεται μέσα από την εθνική στρατηγική εστιάζεται σε τρεις βασικούς άξονες:

- α. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και καλύτερος προσανατολισμός του τομέα των οπωροκηπευτικών στην αγορά, ώστε να συμβάλει στην επίτευξη βιώσιμης παραγωγής, η οποία θα είναι ανταγωνιστική τόσο στην αγορά της Ε.Ε. όσο και εκτός.
- β. Βελτίωση της ελκυστικότητας των Οργανώσεων Παραγωγών.
- γ. Συνέχιση των προσπαθειών που καταβάλει ήδη ο τομέας για τη διατήρηση και την προστασία του περιβάλλοντος.

2. Η διάρκεια της εθνικής στρατηγικής καθορίζεται σε εννέα έτη (2018-2027).

3. Διάρθρωση της παραγωγής και εισόδημα:

- (1) Οι καλλιεργούμενες εκτάσεις που καταλαμβάνει η φυτική παραγωγή στη Χώρα μας ανέρχονται σε 5.238.847 εκτάρια περίπου, εκ των οποίων 336.483 εκτάρια καλλιεργούνται με οπωροκηπευτικά (στοιχεία Eurostat, τριετία 2013-2015)
- (2) Η μέση αξία των προϊόντων φυτικής παραγωγής ανέρχεται σε 6.590 εκ. € (στοιχεία Eurostat, τριετία 2013-15, τιμές παραγωγού) εκ των οποίων 3.119,68 εκ. € περίπου είναι η αξία των οπωροκηπευτικών.
- (3) Οργάνωση του τομέα

Τα σχετικά στοιχεία της τριετίας 2013-15 δείχνουν ότι ο βαθμός οργάνωσης ανέρχεται περίπου σε 10% (στοιχεία ΥΠΑΑΤ/ Δ/ση Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής), μέσος όρος της τριετίας 2013-15).

Αναλυτικά κατά την τριετία 2013-15:

Λειτουργήσαν στη χώρα μας κατά μέσο όρο 129 αναγνωρισμένες Οργανώσεις Παραγωγών οι οποίες διακίνησαν οπωροκηπευτικά αξίας περίπου 329 εκ. €.

Από τις 129 Οργανώσεις Παραγωγών, 71 υλοποίησαν επιχειρησιακά προγράμματα.

- (4) Διαρθρωτικά χαρακτηριστικά εκμεταλλεύσεων:

Τα βασικότερα διαρθρωτικά προβλήματα του τομέα σχετίζονται με την παραγωγή όπου παρατηρείται:

- α. Μικρό μέγεθος εκμεταλλεύσεων.
- β. Απολυταρχισμός, δηλαδή μικρά αγροτεμάχια τα οποία μπορεί να είναι απομακρυσμένα μεταξύ τους, με αποτέλεσμα να μην είναι αποτελεσματική η χρήση των συντελεστών παραγωγής.
- γ. Οικογενειακής μορφής εκμεταλλεύσεις.
- δ. Ανεπαρκείς αποθηκευτικοί χώροι.
- ε. Μη ικανοποιητική υποδομή των μεταποιητικών μονάδων.

- (5) Εκπαίδευση κατάρτιση απασχολουμένων στον τομέα:

Η παροχή εξειδικευμένων συμβουλών για την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων, προϊόντων ολοκληρωμένης διαχείρισης, βιολογικής παραγωγής και γενικότερα προϊόντων που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της αγοράς και συμβάλουν στην προστασία του περιβάλλοντος, θα βελτιώσουν σημαντικά την ανταγωνιστικότητα του τομέα.

- (6) Ανταγωνιστικότητα:

Το αυξημένο κόστος παραγωγής λόγω της παγκόσμιας αύξησης των εισροών θα επηρεάσει την ανταγωνιστικότητα του τομέα και την δυνατότητα προώθησης σε ξένες αγορές λόγω και της αύξησης του κόστους μεταφοράς.

Η διατήρηση των υφιστάμενων αγορών και η εξεύρεση νέων θα είναι βασική επιδίωξη για τον τομέα των οπωροκηπευτικών.

- (7) Ισχυρά- ασθενή σημεία της υφιστάμενης κατάστασης

1. Ισχυρά σημεία:

- 1.1 Δυνατότητα παραγωγής προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας αξιοποιώντας τη βιολογική μέθοδο παραγωγής και την ολοκληρωμένη διαχείριση.
- 1.2 Κατάλληλες εδαφοκλιματικές συνθήκες για την παραγωγή οπωροκηπευτικών άριστης ποιότητας.
- 1.3 Σημαντική συμβολή των οπωροκηπευτικών στην ανθρώπινη υγεία.
- 1.4 Σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων σχετίζονται με τον τομέα με ισχυρή παρουσία στην παγκόσμια αγορά.

- 1.5 Ικανοποιητική ποιότητα υδάτων.
- 1.6 Σημαντική θέση του τομέα στην ελληνική οικονομία.
2. Ασθενή σημεία:
  - 2.1 Μικρό μέγεθος εκμεταλλεύσεων.
  - 2.2 Υστέρηση στην υιοθέτηση καινοτομιών.
  - 2.3 Χαμηλό επίπεδο ενημέρωσης των απασχολούμενων στον τομέα καθώς και περιορισμένη πρόσβαση σε συμβουλευτικές υπηρεσίες.
  - 2.4 Μεγάλη απόσταση από τα καταναλωτικά κέντρα της ΕΕ.
  - 2.5 Χαμηλή οργάνωση του τομέα.
  - 2.6 Μη ορθολογική χρήση του αρδευτικού νερού με προβλήματα υφαλμύρωσής του σε ορισμένες περιοχές.
  - 2.7 Περιορισμένες δυνατότητες των παραγωγών για βελτίωση και εκσυγχρονισμό των εκμεταλλεύσεών τους.
  - 2.8 Υψηλό κόστος για τις μεταφορές
3. Ευκαιρίες:
  - 3.1 Αξιοποίηση των κοινοτικών ενισχύσεων μέσω των επιχειρησιακών προγραμμάτων.
  - 3.2 Αξιοποίηση των κατάλληλων εδαφοκλιματικών συνθηκών για παραγωγή βιολογικών προϊόντων.
  - 3.3 Ανάπτυξη μηχανισμών διάδοσης της τεχνογνωσίας, καινοτομιών και πληροφόρησης στον πρωτογενή τομέα
  - 3.4 Διατήρηση των αγορών των προϊόντων και πρόσβαση σε νέες αγορές.
  - 3.5 Αυξημένη ζήτηση για προϊόντα υψηλής ποιότητας.
  - 3.6 Περαιτέρω βελτίωση του τεχνολογικού εξοπλισμού για τον έλεγχο της ποιότητας, ασφάλειας και υγιεινής των προϊόντων.
4. Απειλές:
  - 4.1 Αύξηση του ανταγωνισμού με την περαιτέρω απελευθέρωση του εμπορίου.
  - 4.2 Διακύμανση των τιμών χρήσης ενέργειας.
  - 4.3 Αύξηση των τιμών των εισροών στις καλλιέργειες και ιδιαίτερα των λιπασμάτων.
  - 4.4 Ανεπαρκείς δομές του εμπορικού δικτύου.
  - 4.5 Υψηλός κίνδυνος διάβρωσης των εδαφών λόγω ερημοποίησης.

Η ανάλυση των ισχυρών - ασθενών σημείων του τομέα που αφορούν το εσωτερικό περιβάλλον της Χώρας και οι ευκαιρίες - απειλές που αφορούν το εξωτερικό περιβάλλον οδηγεί στο συμπέρασμα ότι το μίγμα πολιτικής θα πρέπει να αποτελείται από ένα συνδυασμό πολιτικών που προκύπτουν από τους συνδυασμούς των ισχυρών - ασθενών σημείων και των ευκαιριών και απειλών που αντιμετωπίζει ο τομέας.

Ο στόχος είναι να επιτευχθεί το μοντέλο της «επιχειρηματικής γεωργίας» στο επίπεδο της εμπορίας, παράλληλα με το μοντέλο της «οικογενειακής γεωργίας» που αξιοποιεί το οικογενειακό εργατικό δυναμικό και συμβάλλει στην τοπική οικονομία, η διατήρηση του όγκου και της αξίας του τομέα και η συνέχιση της προσπάθειας για την προστασία του περιβάλλοντος.

Άρθρο 3

Στόχοι εθνικής στρατηγικής

1. Οι γενικοί στόχοι της εθνικής στρατηγικής είναι:
  - α. Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.
  - β. Η βελτίωση της ελκυστικότητας των Οργανώσεων Παραγωγών του τομέα.
2. Η επίτευξη των γενικών στόχων θα συντελεστεί μέσω των ειδικών στόχων που είναι:
  - α. Η προώθηση της συγκέντρωσης της προσφοράς

- β. Η προώθηση της διάθεσης στην αγορά προϊόντων που παράγονται από τα μέλη
- γ. Η εξασφάλιση της προσαρμογής της παραγωγής στη ζήτηση ως προς την ποιότητα και την ποσότητα
- δ. Η προώθηση της εμπορικής αξιοποίησης των προϊόντων
- ε. Η προώθηση της γνώσης και βελτίωση του ανθρώπινου δυναμικού

3. Ειδικοί στόχοι στον περιβαλλοντικό τομέα

- α. Η συμβολή στην προστασία του εδάφους
- β. Η συμβολή στη διατήρηση και τη βελτίωση της ποιότητας των υδάτων
- γ. Η συμβολή στην αειφόρο χρήση των υδάτινων πόρων
- δ. Συμβολή στην προστασία των ενδιαιτημάτων και της βιοποικιλότητας και στη διατήρηση του τοπίου
- ε. Συμβολή στην άμβλυνση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής
- στ. Μείωση του όγκου των αποβλήτων που παράγονται

Άρθρο 4

Αιτιολόγηση των επιλεγμένων προτεραιοτήτων

Η συνολική στρατηγική προσανατολίζεται στην επίτευξη των γενικών στόχων που είναι:

- α. Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα.
- β. Η βελτίωση της ελκυστικότητας των Οργανώσεων Παραγωγών του τομέα, και του ειδικού στόχου της διατήρησης και προστασίας του περιβάλλοντος.

ΕΘΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Άρθρο 5

Γενικά

Ένας από τους στόχους προτεραιότητας του 7ου Προγράμματος Δράσης για το Περιβάλλον - Ευημερία εντός των ορίων του πλανήτη μας - είναι η Προστασία, Διατήρηση και Ενίσχυση του Φυσικού Κεφαλαίου της Ένωσης.

Η ευημερία της Ελλάδας στηρίζεται στο φυσικό της κεφάλαιο, στην πλούσια βιοποικιλότητά της δηλαδή, συμπεριλαμβανομένων των οικοσυστημάτων που παρέχουν βασικά αγαθά και υπηρεσίες, στα γόνιμα εδάφη, στις παραγωγικές χερσαίες και θαλάσσιες εκτάσεις, στα γλυκά ύδατα καλής ποιότητας, στην πανίδα και χλωρίδα, στον αέρα και στην ποικιλομορφία των τοπίων της.

Δεδομένου ότι η γεωργία και η δασοκομία αντιπροσωπεύουν μαζί το 51 % της κάλυψης των εδαφικών εκτάσεων της Ελλάδας (Εκθεση «Ελλάδα - η Κατάσταση του Περιβάλλοντος, SOER 2015 - Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος & Αειφόρου Ανάπτυξης), διαδραματίζουν για τον λόγο αυτό πρωταρχικό ρόλο στην διατήρηση των φυσικών πόρων, ιδιαίτερα της καλής ποιότητας των υδάτων και του εδάφους καθώς και της βιοποικιλότητας και της ποικιλομορφίας των τοπίων.

Για την προστασία, διατήρηση και ενίσχυση των φυσικών πόρων της Χώρας απαιτείται πληρέστερη ενσωμάτωση στόχων για το φυσικό κεφάλαιο στην εφαρμογή άλλων πολιτικών, όπως της πολιτικής του τομέα της γεωργίας για την αποκόμιση αμοιβαίων οφελών στον τομέα του περιβάλλοντος. Μέσω της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, προωθούνται γεωργικές πρακτικές στα πλαίσια μιας αειφόρου ανάπτυξης της γεωργίας με στόχο την προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος.

Σύμφωνα με τα παραπάνω έγινε ο σχεδιασμός του Εθνικού Πλαισίου για τις περιβαλλοντικές δράσεις στον τομέα των οπωροκηπευτικών, που καθορίζει τους γενικούς όρους για την

υλοποίηση τους, στο πλαίσιο των επιχειρησιακών προγραμμάτων των οργανώσεων παραγωγών.

Η επιλογή των δράσεων που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Πλαίσιο έγινε λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες εδαφοκλιματικές και περιβαλλοντικές συνθήκες της Χώρας μας. Βασίστηκε επίσης στον προσδιορισμό των αναγκών και πιέσεων που ασκούνται στους φυσικούς πόρους από τις γεωργικές δραστηριότητες. Πιο αναλυτικά γίνεται αναφορά στα:

ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ

Η Ελλάδα λόγω της γεωγραφικής της θέσης και των τοπογραφικών και κλιματικών της χαρακτηριστικών, χαρακτηρίζεται από πλούσια βιοποικιλότητα, από τις υψηλότερες σε μεσογειακό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Συνολικά οι περιοχές Natura 2000 καλύπτουν το 27,3 % (Π.Α.Α. 2014-2020) της συνολικής έκτασης της Χώρας.

Σύμφωνα με την Έκθεση «Ελλάδα - η Κατάσταση του Περιβάλλοντος 2015 (SOER 2015) του Εθνικού Κέντρου Περιβάλλοντος & Αειφόρου Ανάπτυξης, κατά προσέγγιση το 50% της χρησιμοποιούμενης έκτασης από την γεωργία είναι υψηλής φυσικής αξίας (Υ.Φ.Α.) ενώ έχουν καταγραφεί στην Χώρα 6.200 ενδημικά είδη.

Η χαμηλής έντασης γεωργία, που αποτελεί χαρακτηριστικό των εκτάσεων Υψηλής Φυσικής Αξίας, έχει συμβάλει στην δημιουργία ενός μωσαϊκού τοπίων και ενδιαιτημάτων μεγάλου αριθμού ειδών της άγριας πανίδας και χλωρίδας. Στις περιοχές αυτές, η διατήρηση της βιοποικιλότητας συνδέεται άρρηκτα με τη γεωργική δραστηριότητα. Ο κίνδυνος που αντιμετωπίζουν οι εκτάσεις αυτές είναι η πιθανή εγκατάλειψη της γεωργικής δραστηριότητας με ταυτόχρονη απώλεια σημαντικών οικοσυστημικών υπηρεσιών, όπως η ανακύκλωση θρεπτικών στοιχείων, η επικονίαση, ο βιολογικός έλεγχος επιβλαβών οργανισμών και απώλεια γενετικού υλικού.

Αντίθετα, η εντατική μορφή της γεωργίας με χρήση αυξημένων εισροών (νερού, λιπασμάτων, φυτοπροστατευτικών ουσιών) οδηγεί σε μείωση της βιοποικιλότητας και υποβάθμιση των ενδιαιτημάτων και των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων.

Η μη σημειακή ρύπανση των επιφανειακών υδάτων, λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών ουσιών αποτελεί κύρια αιτία υποβάθμισης των υδροτόπων ως οικοσυστημάτων.

ΕΔΑΦΟΣ

Ο μεγαλύτερος κίνδυνος για το έδαφος είναι η ερημοποίησή του λόγω διάβρωσης. Η διάβρωση του εδάφους οφείλεται μεταξύ άλλων και στην υιοθέτηση αδόκιμων καλλιεργητικών πρακτικών κατεργασίας του εδάφους και εντείνεται στις επικλινείς περιοχές της χώρας. Σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική για την προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (2015), το 35 % των εδαφών της απειλείται με ερημοποίηση. Περιοχές υψηλού κινδύνου θεωρούνται τα νησιά του Αιγαίου Πελάγους, η Κρήτη, ένα μέρος της Θεσσαλίας, η Ανατολική Στερεά Ελλάδα και η Ανατολική Πελοπόννησος.

ΥΔΑΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Στην Χώρα παρατηρείται γεωγραφική και εποχική άνιση κατανομή των βροχοπτώσεων, με το δυτικό μέρος της Ελλάδας να είναι ευνοημένο σε υδατικά αποθέματα σε σχέση με το ανατολικό.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που προκύπτουν από τα μέχρι στιγμής εγκριθέντα Σχέδια Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) της Χώρας, στα πλαίσια της οδηγίας για τα ύδατα, έχει εντοπιστεί το πρόβλημα της μη ορθολογικής χρήσης του αρδευτικού νερού (ΠΑΑ 2014-2020).

Επίσης, έχει επισημανθεί η μεγάλη πίεση που ασκείται στα υπόγεια υδατικά αποθέματα λόγω άντλησης μεγάλων ποσοτήτων νερού για άρδευση των καλλιιεργειών. Τονίζεται επίσης η ανάγκη για εξισορρόπηση του ποσοστού που καταλαμβάνουν τα επιφανειακά σε σχέση με τα υπόγεια υδροληπτικά έργα για μείωση της πίεσης στα υπόγεια αποθέματα νερού (ΠΑΑ 2014-2020).

ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΥΔΑΤΩΝ

Σύμφωνα με την Έκθεση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος «Το ευρωπαϊκό περιβάλλον - Κατάσταση και προοπτικές 2015 - Γεωργία SOER 2015» η εφαρμογή της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ, για την προστασία των υδάτων από την νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης και οι δράσεις αγρανάπωσης που υιοθετήθηκαν, έχουν συμβάλει στην μείωση ή σταθεροποίηση των επιπέδων της προκαλούμενης ρύπανσης από την εκπομπή θρεπτικών στοιχείων και φυτοπροστατευτικών ουσιών σε έδαφος, νερό και αέρα. Παρόλη την γενική μείωση των εκπομπών αζώτου από την γεωργία, σε πολλές χώρες της Ευρωπαϊκής ένωσης τα επίπεδα αυτά είναι πάνω από το επιτρεπόμενα όρια. Απαιτούνται για το λόγο αυτό περαιτέρω ενέργειες προς την κατεύθυνση της βελτίωσης της ποιότητας των υδάτων.

Σύμφωνα με την παραπάνω έκθεση, η χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων, αν και υπάρχουν μεγάλες διαφορές μεταξύ των Κρατών Μελών, μειώθηκε στην Ευρώπη για την περίοδο 2000-2009. Η μείωση οφείλεται σε μικρότερες εφαρμοζόμενες ποσότητες ψεκαστικού υγρού σε σχέση με το παρελθόν λόγω χρήσης περισσότερο συμπυκνωμένων δραστικών ουσιών, χωρίς όμως συνεπακόλουθη μείωση του περιβαλλοντικού αντίκτυπου.

Στην Ελλάδα, σύμφωνα με το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, σε εθνικό επίπεδο καταγράφεται μείωση των συγκεντρώσεων των νιτρικών ιόντων κατά 43,2% στα επιφανειακά και 37,1% στα υπόγεια ύδατα για την προγραμματική περίοδο 2007-2010, σε σχέση με την περίοδο 2000-2006. Λόγω όμως πληρέστερης κάλυψης των απαιτήσεων της οδηγίας για την προστασία των υδάτων από νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης, η διαχεόμενη από την γεωργία ρύπανση με θρεπτικά στοιχεία (άζωτο, φώσφορο) φαίνεται να εντοπίζεται και σε νέες αναγνωρισμένες ευπρόσβλητες σε νιτρορύπανση ζώνες. Για την επιτάχυνση της απονιτροποίησης απαιτούνται πρόσθετα μέτρα που υπερβαίνουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την οδηγία για την προστασία των υδάτων από νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης καθώς και τον «Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής».

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Η συμμετοχή της γεωργικής δραστηριότητας στην εκπομπή των αερίων του θερμοκηπίου προέρχεται κυρίως από εκπομπές οξειδίων του αζώτου (NO_x), εκπομπές μεθανίου (CH₄) και διοξειδίου του άνθρακα (CO₂). Παρόλο που οι εκπομπές των αερίων του θερμοκηπίου από την γεωργία έχουν μειωθεί κατά 22% από το 1990 σύμφωνα με την Έκθεση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος «Το ευρωπαϊκό περιβάλλον - Κατάσταση και προοπτικές 2015 - Γεωργία SOER 2015», υπάρχουν περιθώρια περαιτέρω μείωσης.

Στην συνέχεια περιγράφονται περιβαλλοντικές δράσεις που αποσκοπούν στην διαχείριση και προστασία του περιβάλλοντος (Γενικός στόχος) μέσω της επίτευξης των ειδικών στόχων:

1. Προστασία των ενδιαιτημάτων, της βιοποικιλότητας και της διατήρησης του τοπίου
2. Προστασία του εδάφους
3. Αειφόρος χρήση των υδάτινων πόρων
4. Διατήρηση και βελτίωση της ποιότητας των υδάτων
5. Άμβλυνση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής

6. Μείωση του όγκου των αποβλήτων που παράγονται

Άρθρο 6 Γενικές απαιτήσεις

1. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα δύναται να περιλαμβάνει τα ακόλουθα είδη περιβαλλοντικών δράσεων:
  - α) δράσεις που είναι πανομοιότυπες με γεωργοπεριβαλλοντικές και κλιματικές δεσμεύσεις ή δεσμεύσεις για τη βιολογική γεωργία στις οποίες γίνεται αναφορά στα άρθρα 28 και 29 του Καν.(ΕΕ) αριθ. 1305/2013, αντιστοίχως, και οι οποίες προβλέπονται στο πλαίσιο του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης του οικείου κράτους μέλους·
  - β) επενδύσεις επωφελείς για το περιβάλλον·
  - γ) άλλες επωφελείς για το περιβάλλον δράσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δεν αφορούν άμεσα ή έμμεσα συγκεκριμένο αγροτεμάχιο αλλά σχετίζονται με τον τομέα των οπωροκηπευτικών, εφόσον συμβάλλουν στην προστασία του εδάφους, στην εξοικονόμηση υδάτων ή ενέργειας, στη βελτίωση ή τη διατήρηση της ποιότητας των υδάτων, στην προστασία των ενδιαιτημάτων ή της βιοποικιλότητας, στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στη μείωση ή τη βελτιωμένη διαχείριση των αποβλήτων.

2. Διάφορες περιβαλλοντικές δράσεις μπορούν να συνδυαστούν, υπό τον όρο ότι είναι συμπληρωματικές και συμβατές. Σε περίπτωση συνδυασμού περιβαλλοντικών δράσεων, διαφορετικών από τις επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού, το επίπεδο της στήριξης λαμβάνει υπόψη το συγκεκριμένο διαφυγόν εισόδημα και τα πρόσθετα έξοδα που προκύπτουν από τον συνδυασμό αυτό.

3. Για να θεωρηθούν επιλέξιμες οι περιβαλλοντικές δράσεις θα πρέπει να είναι πέραν των απαιτήσεων που προβλέπονται από τη «γραμμή βάσης». Οι απαιτήσεις της «γραμμής βάσης», περιλαμβάνουν:
  - α. Τα σχετικά υποχρεωτικά πρότυπα που καθορίζονται σύμφωνα με το κεφάλαιο Ι του τίτλου VI περί πολλαπλής συμμόρφωσης του Καν(ΕΕ)1306/2013, όπως ισχύει.
  - β. Τα σχετικά κριτήρια και τις ελάχιστες δραστηριότητες που καθορίζονται στα σημεία (γ) (ii) και (γ) (iii) του άρθρου 4 παρ. 1 του Καν(ΕΕ)1307/2013, όπως ισχύει.
  - γ. Τις ελάχιστες απαιτήσεις σύμφωνα με την οδηγία 2009/128/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον καθορισμό πλαισίου κοινοτικής δράσης με σκοπό την επίτευξη ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων, όπως έχει εναρμονισθεί στην Ελληνική νομοθεσία με τον νόμο 4036/2012 (Α'8) όπως ισχύει καθώς και με την αριθμ. 8197/909220/22-08-2013 (Β'1883) ΚΥΑ βάσει της οποίας θεσπίστηκε το Εθνικό Σχέδιο Δράσης (Ε.Σ.Δ) με στόχο την εφαρμογή της εν λόγω Οδηγίας και την προστασία του ανθρώπου και του περιβάλλοντος.
  - δ. Άλλες σχετικές υποχρεωτικές απαιτήσεις που προβλέπονται στην εθνική νομοθεσία.

Επιπλέον οι περιβαλλοντικές δράσεις θα πρέπει:

- α. να έχουν ένα αναμενόμενο θετικό αποτέλεσμα σε έναν από τους περιβαλλοντικούς στόχους, όπως περιγράφονται παραπάνω,
- β. να επιφέρουν απώλεια εισοδήματος ή/και επιπλέον δαπάνες ως αποτέλεσμα της υλοποίησής τους,
- γ. να δημιουργούν δεσμεύσεις οι οποίες μπορούν να ελεγχθούν.

4. Η χρηματοδότηση των περιβαλλοντικών δράσεων που θα υπολογιστεί με βάση την απώλεια εισοδήματος και τις επιπλέον δαπάνες, ως αποτέλεσμα της υλοποίησης των δράσεων αυτών, θα μπορεί να τροποποιείται εφόσον αλλάζει η «γραμμή βάσης» (δηλαδή, σε περίπτωση που τροποποιούνται μία ή περισσότερες απαιτήσεις ή το σχετικό επίπεδο αναφοράς που περιλαμβάνονται στη «γραμμή βάσης»).

5. Η Οργάνωση Παραγωγών αποφασίζει εάν:

- α. Το επιχειρησιακό της πρόγραμμα θα περιλαμβάνει τουλάχιστον 2 περιβαλλοντικές δράσεις ή
  - β. τουλάχιστον το 10% των δαπανών του επιχειρησιακού προγράμματος θα καλύπτει περιβαλλοντικές δράσεις κάθε χρόνο,
- με την προϋπόθεση ότι η επιλογή αυτή δεν αλλάζει καθ' όλη τη διάρκεια του Επιχειρησιακού Προγράμματος

6. Οι περιβαλλοντικές δράσεις που είναι πανομοιότυπες με γεωργοπεριβαλλοντικές και κλιματικές δεσμεύσεις ή δεσμεύσεις για τη βιολογική γεωργία και λαμβάνουν ενίσχυση στο πλαίσιο προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης έχουν την ίδια διάρκεια με τις εν λόγω δεσμεύσεις. Στις περιπτώσεις στις οποίες η διάρκεια της δράσης υπερβαίνει τη διάρκεια του αρχικού επιχειρησιακού προγράμματος, η δράση συνεχίζεται σε επόμενο επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Η διάρκεια της συγκεκριμένης δράσης μπορεί να μειωθεί χρονικά ή να διακοπεί μόνο σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, και ιδίως λαμβανομένων υπόψη των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης κατά το προτελευταίο έτος εφαρμογής του επιχειρησιακού προγράμματος (σύμφωνα με το άρθρο 57 παράγραφος 3 του κατ' εξουσιοδότηση Καν. (ΕΕ) 2017/891 της Επιτροπής).

7. Οι περιβαλλοντικές δράσεις πρέπει να είναι σύμφωνες με τις διατάξεις του άρθρου 30, παρ. 3 και 4 του Καν(ΕΕ) 2017/891 της Επιτροπής. Σε κάθε περίπτωση, το ποσό της ενίσχυσης για περιβαλλοντικές δράσεις περιορίζεται στα μέγιστα ποσά που προβλέπονται στο παράρτημα II του Καν(ΕΕ)1305/2013 για τις γεωργο-περιβαλλοντικο-κλιματικές ενισχύσεις και τις ενισχύσεις για τη βιολογική γεωργία.

8. Περιβαλλοντικές δράσεις του παρόντος πλαισίου μπορούν να ενισχυθούν μόνο από την Ενωσιακή χρηματοδοτική συνδρομή που αναφέρεται στο άρθρο 34 του Καν(ΕΕ) 1308/2013 του Συμβουλίου και όχι από άλλους Ενωσιακούς πόρους.

Η αξιολόγηση των περιβαλλοντικών δράσεων γίνεται με τη χρήση των δεικτών του παραρτήματος ΙΙ του εκτελεστικού Καν.(ΕΕ) 2017/892 της Επιτροπής και οι οποίοι περιγράφονται ως ακολούθως:

1 ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΙΣΡΟΩΝ) (ΕΤΗΣΙΟΙ)

καταγράφουν για τις δράσεις που έχουν αναληφθεί τα επενδύσιμα χρήματα σε €/ανά είδος δράσης.

2.ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ)

καταγράφουν την έκταση εφαρμογής της δράσης. Μπορεί να εκφραστούν με διάφορους τρόπους. Για παράδειγμα με τον αριθμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που εφάρμοσαν την δράση, τον αριθμό των ha στα οποία υλοποιήθηκε η δράση, ή τον αριθμό των δράσεων που πραγματοποιήθηκαν.

3.ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ)

εκτιμούν/δηλώνουν το αποτέλεσμα των δράσεων ποσοτικοποιώντας τα αποτελέσματα, για παράδειγμα δηλώνοντας την μείωση του όγκου των εφαρμοζόμενων γεωργικών φαρμάκων ανά ha.

4.ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ)

εκτιμούν το γενικό αντίκτυπο της δράσης, για παράδειγμα την μεταβολή του αριθμού των μελών της οργάνωσης παραγωγών που συμμετέχουν σε βιολογική παραγωγή ή μεταβολή του αριθμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που υιοθέτησαν μέτρα κατά της νιτρορύπανσης.

5.ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ

εκτιμούν την αρχική κατάσταση (τριετείς μέσοι όροι), στην έναρξη του επιχειρησιακού προγράμματος, για παράδειγμα δηλώνοντας τον αριθμό των μελών των οργανώσεων παραγωγών που εφαρμόζουν βιολογική παραγωγή, ή την έκταση της περιοχής όπου εφαρμόζονται μέτρα μείωσης της νιτρορύπανσης κλπ.

Άρθρο 7

Μη εξαντλητικός κατάλογος περιβαλλοντικών δράσεων στο πλαίσιο των ειδικών στόχων στην προστασία του περιβάλλοντος

Δράση 1. Επενδύσεις για τον καθαρισμό υλικών πολλαπλής χρήσης – Αγορά και χρήση μηχανολογικού εξοπλισμού για καθαρισμό με ατμό για απολύμανση.

Η προτεινόμενη δράση στοχεύει στη μείωση χρήσης συμβατικών απορρυπαντικών και βιοκτόνων για τον καθαρισμό και την απολύμανση των επαναχρησιμοποιούμενων μέσων, αποθηκών, κλπ. Η δράση αναμένεται να συμβάλλει στην προστασία της ποιότητας του εδάφους και των υδάτων, λόγω της αποφυγής ρύπανσης με τα απόνερα καθαρισμού και άλλους ρυπαντές.

Η υλοποίηση της δράσης εντάσσεται στην περίπτωση δ) του άρθρου 3 του εκτελεστικού Καν.(ΕΕ)2017/892 της Επιτροπής, «επενδύσεις που συμβάλλουν στη βελτίωση του περιβάλλοντος», για τις οποίες ισχύει η παρ. 6 του ανωτέρω άρθρου.

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης κατά την πληρωμή θα ληφθεί υπόψη μεταξύ άλλων η δαπάνη βάση τιμολογίου, για την αγορά του σχετικού εξοπλισμού.

Για την τεκμηρίωση της δράσης κατά την κατάθεση του Επιχειρησιακού Προγράμματος απαιτούνται προσφορές.

Δείκτες

Δείκτες Εισροών (ΕΤΗΣΙΟΙ): Δαπάνες (ευρώ)

Κοινοί δείκτες Εκροών (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Αριθμός εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν στις δράσεις, Αριθμός σχετικών εκταρίων

Κοινοί δείκτες Αποτελεσμάτων (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Δεν προσδιορίζεται

Κοινοί δείκτες Αντικτύπου (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Δεν προσδιορίζεται

Κοινοί δείκτες Εκκίνησης: Δεν προσδιορίζεται

Δράση 2. Επενδύσεις για τον καθαρισμό υλικών πολλαπλής χρήσης-

Αγορά και χρήση οικολογικών απορρυπαντικών, σε αντικατάσταση των συμβατικών απορρυπαντικών.

Η υλοποίηση της δράσης εντάσσεται στην περίπτωση δ) του άρθρου 3 του εκτελεστικού Καν.(ΕΕ)2017/892 της Επιτροπής, «επενδύσεις που συμβάλλουν στη βελτίωση του περιβάλλοντος», για τις οποίες ισχύει η παρ. 6 του ανωτέρω άρθρου.

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης κατά την πληρωμή θα ληφθεί υπόψη μεταξύ άλλων η διαφορά της δαπάνης βάσει τιμολογίου για την αγορά των οικολογικών απορρυπαντικών έναντι της τιμής αγοράς των συμβατικών.

Για την τεκμηρίωση της δράσης κατά την κατάθεση του Επιχειρησιακού Προγράμματος απαιτούνται προσφορές των οικολογικών και των αντίστοιχων συμβατικών απορρυπαντικών.

Δείκτες

Δείκτες Εισροών (ΕΤΗΣΙΟΙ): Δαπάνες (ευρώ)

Κοινοί δείκτες Εκροών (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Αριθμός εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν στις δράσεις, Αριθμός σχετικών εκταρίων

Κοινοί δείκτες Αποτελεσμάτων (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Δεν προσδιορίζεται

Κοινοί δείκτες Αντικτύπου (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Δεν προσδιορίζεται

Κοινοί δείκτες Εκκίνησης: Δεν προσδιορίζεται

Δράση 3. Αντικατάσταση ακροφυσίων του εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων,

Η δράση αφορά τον εκσυγχρονισμό του εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φάρμακων ο οποίος μπορεί να επιτευχθεί με διάφορους τρόπους, δηλαδή από την απλή αντικατάσταση των συμβατικών ακροφυσίων και τη χρήση ειδικών ακροφυσίων για τον περιορισμό της αερομεταφοράς (antidrift nozzles) όπως τα ακροφύσια επαγωγής αέρα (air induction nozzles) ή τα αντισταλλακτικά ακροφύσια μέχρι τη χρήση περισσότερων σύνθετων συστημάτων π.χ. συστήματα ρυθμιζόμενης ταχύτητας ροής αέρα, διακοπής ροής αέρα στις δύο πλευρές του ψεκαστικού, αντιστάθμισης της πίεσης, κ.ο.κ.

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης κατά την πληρωμή θα ληφθεί υπόψη μεταξύ άλλων η διαφορά της δαπάνης βάσει τιμολογίου για την αγορά των ειδικών ακροφυσίων έναντι των συμβατικών.

Για την τεκμηρίωση της δράσης κατά την κατάθεση του Επιχειρησιακού Προγράμματος απαιτούνται προσφορές των ειδικών και των συμβατικών ακροφυσίων.

Δείκτες

Δείκτες Εισροών (ΕΤΗΣΙΟΙ): Επιπλέον Δαπάνες (ευρώ)

Κοινοί δείκτες Εκροών (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Αριθμός εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν στις δράσεις, Αριθμός σχετικών εκταρίων

Κοινοί δείκτες Αποτελεσμάτων (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Δεν προσδιορίζεται

Κοινοί δείκτες Αντικτύπου (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Δεν προσδιορίζεται

Κοινοί δείκτες Εκκίνησης: Δεν προσδιορίζεται

Δράση 4. Μείωση ρύπανσης νερού από γεωργική δραστηριότητα –

Ξηρική αμειψισπορά που εφαρμόζεται τουλάχιστον στο 30% της αρδευόμενης έκτασης (προβλέπεται στο πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης 2014-2020).

Ως καλλιέργειες αμειψισποράς εγκαθίστανται καλλιέργειες που παραδοσιακά καλλιεργούνται ως ξηρικές. Η συγκεκριμένη δέσμευση δύναται να συνδυαστεί με τη δράση 7.

- ✓ Η δέσμευση αφορά στις αροτραίες καλλιέργειες των ευπρόσβλητων στα νιτρικά ζωνών και περιοχών σημαντικών υδροτόπων. Επιλέξιμες είναι οι αροτραίες καλλιέργειες που αποτυπώνονται στον **ΠΙΝΑΚΑ Ι**.

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι

Ομάδα καλλιέργειας	Ύψος ενίσχυσης (€/Ha/έτος)			
	Μακεδονία, Θράκη	Θεσσαλία	Ήπειρος, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Δυτική Ελλάδα	Στερεά Ελλάδα, Αττική, Νησιά Αιγαίου Πελάγους, Κρήτη
Υπαίθρια Φρέσκα Λαχανικά & κηπευτικά	600	600	600	600

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης κατά την πληρωμή αποζημιώνεται το διαφυγόν εισόδημα ως αποτέλεσμα των δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν σύμφωνα με τον **ΠΙΝΑΚΑ Ι**.

Για την τεκμηρίωση της δράσης κατά την κατάθεση του Επιχειρησιακού Προγράμματος απαιτούνται: ο αριθμός των παραγωγών που θα συμμετάσχουν, το ΑΦΜ, ο κωδικός των προς ένταξη αγροτεμαχίων και τα σχετικά ha.

Δείκτες

Δείκτες Εισροών (ΕΤΗΣΙΟΙ): Δαπάνες (ευρώ)

Κοινοί δείκτες Εκροών (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Αριθμός εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν στις δράσεις, Αριθμός σχετικών εκταρίων

Κοινοί δείκτες Αποτελεσμάτων (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Εκτιμώμενη μεταβολή της ετήσιας κατανάλωσης ανόργανων λιπασμάτων/εκτάριο, ανά είδος λιπάσματος (N και P2O3) (τόνοι/ha)

Κοινοί δείκτες Αντικτύπου (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Εκτιμώμενη μεταβολή της συνολικής κατανάλωσης ανόργανων λιπασμάτων, ανά είδος λιπάσματος (N και P2O3) (τόνοι)

Κοινοί δείκτες Εκκίνησης: Έκταση παραγωγής οπωροκηπευτικών που αποτελεί αντικείμενο μείωσης της χρήσης ή καλύτερης διαχείρισης των λιπασμάτων (ha)

Δράση 5. Μείωση ρύπανσης νερού από γεωργική δραστηριότητα –

Χλωρά λίπανση με φυτά εδαφοκάλυψης στις δενδροκαλλιέργειες που αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 20% της αρδευόμενης έκτασης (προβλέπεται στο πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης 2014-2020).

Τα είδη που χρησιμοποιούνται είναι είτε χειμερινά ψυχανθή είτε μίγματα χειμερινών ψυχανθών με σιτηρά, αναπτύσσονται κατά τη διάρκεια του χειμώνα και ενσωματώνονται στο έδαφος περί τα τέλη χειμώνα - αρχές άνοιξης. Τα είδη αυτά παρέχουν φυτική κάλυψη του εδάφους κατά τη διάρκεια των χειμερινών μηνών, προστατεύοντας το έδαφος του οπωρώνα από τη διάβρωση. Η χλωρά λίπανση προμηθεύει τα δέντρα με θρεπτικά στοιχεία, ιδιαίτερα άζωτο λόγω των αζωτοδεσμευτικών ιδιοτήτων των ψυχανθών, εμπλουτίζει το έδαφος με οργανική ουσία, βελτιώνει την εδαφική δομή και αυξάνει τη βιοποικιλότητα στο αγροτεμάχιο καθώς προσελκύει ωφέλιμα έντομα όπως για παράδειγμα παρασιτικά υμενόπτερα τα οποία με τη δράση τους

μειώνουν πληθυσμούς εχθρών των οπορωφόρων δέντρων. Στο τμήμα της έκτασης στο οποίο εφαρμόζεται χλωρά λίπανση, απαγορεύεται η χρήση αζωτούχων λιπασμάτων και κοπριάς.

- ✓ Η δέσμευση αφορά στις δενδρώδεις καλλιέργειες των ευπρόσβλητων από τα νιτρικά και καλύπτονται από Πρόγραμμα Δράσης. Επιλέξιμες είναι οι δενδρώδεις καλλιέργειες που αποτυπώνονται στον **ΠΙΝΑΚΑ ΙΙ**.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ

Ομάδα καλλιέργειας	Ύψος ενίσχυσης (€/Ha/έτος)			
	Μακεδονία, Θράκη	Θεσσαλία	Ήπειρος, ΙόνιαΝησιά, Πελοπόννησος, Δυτική Ελλάδα	Στερεά Ελλάδα, Αττική, Νησιά Αιγαίου, Κρήτη
Εσπεριδοειδή	286	286	286	286
Ροδακινιά Βερικοκιά	331	331	331	331
Μηλιά Αχλαδιά	202	202	202	202

Από τα υφιστάμενα Προγράμματα Δράσης των ευπρόσβλητων από τα νιτρικά ζωνών, δενδρώδεις

καλλιέργειες περιέχονται στα ακόλουθα:

- ✓ Αργολικό πεδίο: Εσπεριδοειδή, Βερικοκιά
- ✓ Κάμπος Θεσσαλονίκης - Πέλλας - Ημαθίας: Ροδακινιά, Μηλιά, Αχλαδιά
- ✓ Πεδιάδα Άρτας - Πρέβεζας: Εσπεριδοειδή

Οι δικαιούχοι που αναλαμβάνουν τη δέσμευση, υποχρεούνται να πραγματοποιούν εργαστηριακές αναλύσεις (εδαφολογική ανάλυση, φυλλοδιαγνωστική, ανάλυση αρδευτικού νερού) στην ενταγμένη εκμετάλλευση. Οι εργαστηριακές αναλύσεις πραγματοποιούνται από τα Τμήματα Γεωργικών Εφαρμογών και Ανάλυσης λιπασμάτων του Υ.Π.Α.Α.Τ. ή από διαπιστευμένα ιδιωτικά εργαστήρια. Επίσης οι δικαιούχοι υποχρεούνται να διαθέτουν «Σχέδιο Διαχείρισης Εισροών» (ΣΔΕ) μέσω του οποίου εξασφαλίζεται η αποδοτική και αποτελεσματική διαχείριση των χρησιμοποιούμενων εισροών (λιπάσματα, φυτοπροστατευτικά προϊόντα, αρδευτικό νερό) στο σύνολο της ενταγμένης εκμετάλλευσης. Για την κατάρτιση του ΣΔΕ λαμβάνονται υπόψη οι εργαστηριακές αναλύσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της δράσης, τα προγράμματα δράσης των ευπρόσβλητων στα νιτρικά ζωνών, ο Κώδικας Ορθής Γεωργικής Πρακτικής, οι Οδηγίες Ολοκληρωμένης Φυτοπροστασίας ανά καλλιέργεια και άλλα κανονιστικά κείμενα και επιστημονικά δεδομένα που η αναφορά σε αυτά κρίνεται απαραίτητη για την ορθολογική διαχείριση των εισροών στην εκμετάλλευση. Στην έναρξη εφαρμογής της γεωργοπεριβαλλοντικής-κλιματικής δράσης, το ΣΔΕ καθοδηγεί το δικαιούχο, μεταξύ άλλων, σχετικά με τα καταλληλότερα για την εφαρμογή της δέσμευσης τμήματα της ενταγμένης

εκμετάλλευσης, τα καταλληλότερα για το είδος και την ηλικία των δέντρων φυτά εδαφοκάλυψης του οπωρώνα κτλ. Στη συνέχεια, και κατά τη διάρκεια υλοποίησης της δράσης, το ΣΔΕ αναθεωρείται λαμβάνοντας υπόψη δεδομένα όπως οι εργαστηριακές αναλύσεις, ο βαθμός ανταπόκρισης της φυτείας στην εφαρμοζόμενη γεωργική πρακτική της χλωράς λίπανσης, η επικαιροποίηση του κανονιστικού πλαισίου σχετικά με την ορθολογική διαχείριση των εισροών στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις κτλ, και διορθωτικές κινήσεις πραγματοποιούνται εκ μέρους του δικαιούχου στη διαχείριση του συνόλου της ενταγμένης εκμετάλλευσης. Το γεγονός ότι το ΣΔΕ παρέχει στο δικαιούχο οδηγίες όχι μόνο για την ορθολογική χρήση των λιπασμάτων αλλά και για τη διαχείριση των άλλων κρίσιμων εισροών (φυτοπροστατευτικά, αρδευτικό νερό) καθώς και ότι αφορά το σύνολο της ενταγμένης εκμετάλλευσης και όχι μόνο το τμήμα αυτής στο οποίο εφαρμόζεται η χλωρά λίπανση, του προσδίδει επιπλέον προστιθέμενη αξία.

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης κατά την πληρωμή λαμβάνεται υπόψη μεταξύ άλλων το κόστος της χλωράς λίπανσης, των εργαστηριακών αναλύσεων βάση του «Σχεδίου Διαχείρισης Εισροών» και το κόστος συναλλαγής που συνίσταται στην κατάρτιση του «Σχεδίου Διαχείρισης Εισροών», βάσει τιμολογίων.

Για την τεκμηρίωση της δράσης κατά την κατάθεση του Επιχειρησιακού Προγράμματος απαιτούνται ο αριθμός των παραγωγών που θα συμμετάσχουν, το ΑΦΜ, ο κωδικός των προς ένταξη αγροτεμαχίων και τα σχετικά ha. Προσφορές για τις εργαστηριακές αναλύσεις, φυτά εδαφοκάλυψης και κατάθεση του «Σχεδίου Διαχείρισης Εισροών» υπογεγραμμένο από γεωπόνο.

Δείκτες

Δείκτες Εισροών (ΕΤΗΣΙΟΙ): Δαπάνες (ευρώ)

Κοινοί δείκτες Εκροών (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Αριθμός εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν στις δράσεις, Αριθμός σχετικών εκταρίων

Κοινοί δείκτες Αποτελεσμάτων (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Εκτιμώμενη μεταβολή της ετήσιας κατανάλωσης ανόργανων λιπασμάτων/εκτάριο, ανά είδος λιπάσματος (N και P2O3) (τόνοι/ha)

Κοινοί δείκτες Αντικτύπου (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Εκτιμώμενη μεταβολή της συνολικής κατανάλωσης ανόργανων λιπασμάτων, ανά είδος λιπάσματος (N και P2O3) (τόνοι)

Κοινοί δείκτες Εκκίνησης: Έκταση παραγωγής οπωροκηπευτικών που αποτελεί αντικείμενο μείωσης της χρήσης ή καλύτερης διαχείρισης των λιπασμάτων (ha)

ΙΣΧΥΟΝΤΑ ΓΙΑ ΤΙΣ Δράσεις 4 και 5

Σύνδεσμοι σε άλλες νομοθετικές πράξεις

- ✓ Η οδηγία 91/676/ΕΟΚ «για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης» όπως ενσωματώθηκε στην Εθνική Νομοθεσία με την ΚΥΑ 161690/1335/1997 (Β' 519).

- ✓ Οι ΚΥΑ αριθ. 19652/1906/1999 (Β' 1575), ΚΥΑ 20419/2522/2001 (Β' 1212), ΚΥΑ 24838/1400/Ε103/2008 (Β' 1132), ΚΥΑ 106253/2010 (Β' 1843), ΚΥΑ 190126/2013 (Β' 983) και ΚΥΑ 147070/02.12.2014 (Β' 3224) με τις οποίες καθορίστηκαν οι ευπρόσβλητες από νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης ζώνες
- ✓ Τα Προγράμματα Δράσης των ευπρόσβλητων ζωνών από τα νιτρικά ιόντα γεωργικής προέλευσης:

1. Για το Κωπαϊδικό πεδίο, η υπ' αριθμ. 20417/2520 ΚΥΑ (Β' 1195)
2. Για το Αργολικό πεδίο, η υπ' αριθμ. 20416/2519 ΚΥΑ (Β' 1196)
3. Για το Θεσσαλικό πεδίο η υπ' αριθμ. 25638/2905 ΚΥΑ (Β' 1422)
4. Για τη λεκάνη του Πηνειού Ηλείας, η υπ' αριθμ. 20418/2521 ΚΥΑ (Β' 1197)
5. Για τον κάμπο Θεσσαλονίκης - Πέλλας - Ημαθίας, η υπ' αριθμ. 16175/824/12.4.2006 ΚΥΑ (Β' 530)
6. Για τη λεκάνη του Στρυμόνα στο Νομό Σερρών, η υπ' αριθμ. 50982/2309/11.12.2006 ΚΥΑ (Β' 1894)
7. Για την πεδιάδα Άρτας - Πρέβεζας, η υπ' αριθμ. 50981/2308/11.12.2006 ΚΥΑ (Β' 1895)
  - ✓ Η υπ' αριθμ. 85167/820/2000 Υπουργική απόφαση «Έγκριση Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής» (Β' 477), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 1420/82031/22.7.2015 ΥΑ (Β' 1709).
  - ✓ Οι αποφάσεις έγκρισης των σχεδίων διαχείρισης των λεκανών απορροής της χώρας.

Όροι επιλεξιμότητας

Τα αγροτεμάχια, της εκμετάλλευσης που θα ενταχθεί στο πρόγραμμα, πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- ✓ Να είναι δηλωμένα στην πλέον πρόσφατη ΕΑΕ του ενδιαφερόμενου ως αρδευόμενα.
- Όσον αφορά τη δέσμευση «Χλωρά λίπανση με φυτά εδαφοκάλυψης στις δενδροκαλλιέργειες» τα προς ένταξη αγροτεμάχια θα πρέπει να είναι δηλωμένα στην πλέον πρόσφατη ΕΑΕ του ενδιαφερόμενου με επιλέξιμη για τη δέσμευση καλλιέργεια (δενδρώνες).
- ✓ Τα προς ένταξη αγροτεμάχια βρίσκονται εντός της περιοχής παρέμβασης της αντίστοιχης δέσμευσης.
- ✓ Να κατέχονται νόμιμα καθ' όλη την περίοδο της δέσμευσης.

Ειδικές πληροφορίες για την πράξη

Η γραμμή βάσης για τη δράση “Μείωση της ρύπανσης νερού από γεωργική δραστηριότητα”, διαμορφώθηκε βάσει των παρακάτω:

- ✓ Πολλαπλή συμμόρφωση (Καλή Γεωργική και Περιβαλλοντική Κατάσταση, Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης)

- ✓ Ελάχιστες απαιτήσεις και ελάχιστη δραστηριότητα
- ✓ Ελάχιστες απαιτήσεις για τα λιπάσματα και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα και σύμφωνα με τους ακόλουθους πίνακες:

ΓΙΑ ΤΗ ΔΡΑΣΗ 4 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙΙ)**ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙΙ**

Δράση	Μείωση της ρύπανσης νερού από γεωργική δραστηριότητα
Διαχειριστικές απαιτήσεις	Να εφαρμόζει ξηρική αμεινισπορά που να αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 30% της αρδευόμενης έκτασης
Συνήθειες γεωργικές πρακτικές	Η καλλιέργεια του συνόλου της ενταγμένης έκτασης με αρδευόμενη/ες καλλιέργεια/ες
ΚΓΠΚ	Δεν υπάρχουν σχετικές δεσμεύσεις
ΚΑΔ	Δεν υπάρχουν σχετικές δεσμεύσεις
Ελάχιστες απαιτήσεις για τα λιπάσματα και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα	Δεν αφορά
Ελάχιστη δραστηριότητα Πυλώνα Ι	Υπουργική απόφαση 104/7056/21/01/2015, όπως ισχύει κάθε φορά: Να διατηρεί τη γη σε κατάσταση που να την καθιστά κατάλληλη για καλλιέργεια χωρίς προπαρασκευαστικές ενέργειες πέραν των συνήθων γεωργικών μεθόδων και μηχανημάτων δηλαδή για τις αρόσιμες εκτάσεις να εφαρμόζει μια άροση ανά έτος.

ΓΙΑ ΤΗ ΔΡΑΣΗ 5 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΙV)**ΠΙΝΑΚΑΣ ΙV**

Δράση	Μείωση της ρύπανσης νερού από γεωργική δραστηριότητα
Διαχειριστικές απαιτήσεις	<ul style="list-style-type: none"> • Να εφαρμόζει γλωρά λίπανση με φυτά εδαφοκάλυψης στις δενδροκαλλιέργειες που αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 20% της αρδευόμενης έκτασης • Να πραγματοποιεί εργαστηριακές αναλύσεις • Να διαθέτει «Σχέδιο Διαχείρισης Εισροών»
Συνήθειες γεωργικές	<ul style="list-style-type: none"> • Η εφαρμογή χημικής αζωτούχου λίπανσης ή κοπριάς στον

πρακτικές	<p>οπωρώνα.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η απουσία ποώδους βλάστησης στον υποόροφο κατά τη διάρκεια των χειμερινών μηνών.
ΚΓΠΚ	<p>ΚΓΠΚ 3 Να τηρεί τους όρους εφαρμογής των λιπασμάτων και εδαφοβελτιωτικών προϊόντων όπως αναγράφονται στις ετικέτες των σκευασμάτων ώστε να αποφεύγεται η ρύπανση των υπογείων υδάτων.</p>
ΚΑΔ	<ul style="list-style-type: none"> • ΚΑΔ 1 Οι γεωργοί που διαθέτουν εκμεταλεύσεις εντός περιοχών που έχουν καθοριστεί ως ζώνες ευπρόσβλητες από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης, οφείλουν να τηρούν τις γενικές υποχρεώσεις του Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής για τη νιτρορύπανση που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 4 παράρτημα ΙΙ της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ και επιπλέον, ανάλογα με την περιοχή που βρίσκονται οι εκμεταλεύσεις τους, οφείλουν να τηρούν τα προβλεπόμενα στα αντίστοιχα Προγράμματα Δράσης και ειδικότερα όσα αφορούν τις κατευθύνσεις σχετικά με τον αριθμό, το χρόνο και την ποσότητα του εφαρμοζόμενου αζώτου ανά δόση, όπως αυτές καθορίζονται ανά καλλιέργεια και εδαφική κλάση στις ενδεδειγμένες λιπαντικές αγωγές των Προγραμμάτων Δράσης. Έχουν εκδοθεί Προγράμματα Δράσης με δενδροκαλλιέργειες για τις κάτωθι ευπρόσβλητες στα νιτρικά ζώνες: <ul style="list-style-type: none"> Α. Για το Αργολικό πεδίο, η υπ' αριθμ. 20416/2519/07.09.2001 ΚΥΑ (Β' 1196) Β. Για τη λεκάνη του Πηνειού Ηλείας, η υπ' αριθμ. 20418/2521/07.09.2001 ΚΥΑ (Β' 1197) Γ. Για το νομό Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Πέλλας και Ημαθίας, η υπ' αριθμ. 16175/824/12.4.2006 ΚΥΑ (Β' 530) Δ. Για την πεδιάδα Άρτας Πρέβεζας, η υπ' αριθμ. 50981/2308/11.12.2006 ΚΥΑ (Β' 1895) • ΚΑΔ 1 Σε εκμεταλεύσεις που βρίσκονται σε ευπρόσβλητες στη νιτρορύπανση ζώνες, η ποσότητα κοπριάς που προστίθεται κάθε χρόνο στο έδαφος είτε από ανθρώπους είτε από τα ίδια τα ζώα, να μην περιέχει άζωτο πάνω από 170 κιλά/εκτάριο. • ΚΑΔ 1 Οι γεωργοί απαγορεύεται να εφαρμόζουν αζωτούχα λιπάσματα ή κτηνοτροφικά απόβλητα κατά το χρονικό διάστημα από 1η Νοεμβρίου μέχρι 1η Φεβρουαρίου. Τα απόβλητα πτηνοτροφείων και τα υγρά κτηνοτροφικά απόβλητα απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται σε αμμώδη εδάφη επιπλέον και κατά το δίμηνο από 1η Σεπτεμβρίου μέχρι 31η Οκτωβρίου. Εξαιρέση από την ανωτέρω απαγόρευση ισχύει στις παρακάτω περιπτώσεις: <ul style="list-style-type: none"> Α. Στη λίπανση εγκατεστημένης καλλιέργειας χειμερινών κηπευτικών, στην οποία επιτρέπεται η χρήση αζωτούχων λιπασμάτων ή στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων στα ήδη αναπτυχθέντα φυτά. Β. Στη βασική λίπανση, για όσες καλλιέργειες απαιτείται (μεταξύ των οποίων και τα χειμερινά σιτηρά), με την

	<p>προϋπόθεση να μη χρησιμοποιούνται νιτρικά λιπάσματα (πχ νιτρική αμμωνία ή άλλο λίπασμα που περιέχει νιτρικά ιόντα σε οποιαδήποτε αναλογία) απόβλητα πτηνοτροφείων ή υγρά κτηνοτροφικά απόβλητα (επιτρέπεται δηλαδή η χρήση ουρίας, αμμωνίας, λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης αζώτου κλπ, καθώς και κοπριάς αιγοπροβάτων και στερεών αποβλήτων βουστασίων και χοιροστασίων).</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΚΑΔ 1 Οι παραγωγοί απαγορεύεται να εφαρμόζουν αζωτούχα λιπάσματα ή κτηνοτροφικά απόβλητα κοντά σε επιφανειακά νερά (ποτάμια, υδατορέματα, λίμνες, διώρυγες, τάφρους και κανάλια άρδευσης ή στράγγισης) ή υπόγεια νερά (πηγές, πηγάδια και γεωτρήσεις), και ειδικότερα: <ul style="list-style-type: none"> Α. Προκειμένου για αζωτούχα λιπάσματα: σε απόσταση μικρότερη των 2 μέτρων από επιφανειακά νερά σε περίπτωση επίπεδης έκτασης και σε απόσταση μικρότερη των 6 μέτρων σε αγρούς με κλίση άνω του 8% Β. Προκειμένου για κτηνοτροφικά απόβλητα: σε απόσταση μικρότερη των 10 μέτρων από επιφανειακά νερά για την περίπτωση των στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων, και 20 μέτρων για την περίπτωση των υγρών κτηνοτροφικών αποβλήτων. Γ. Σε εκτάσεις με κλίση άνω του 8%, όταν τα λιπάσματα ή τα κτηνοτροφικά απόβλητα είναι σε υγρή μορφή, με εξαίρεση την εφαρμογή ή μέσω του συστήματος της στάγδην άρδευσης, ή με τη μέθοδο της έγχυσης. Δ. Σε απόσταση μικρότερη των 50 μέτρων από γεωτρήσεις, πηγές και πηγάδια. • ΚΑΔ 4 Να τηρεί Μητρώο Εισροών και Εκροών – Ημερολόγιο Εργασιών (Μ.Ε.Ε.-Η.Ε.) στην εκμετάλευσή του, το οποίο περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, παραστατικά αγοράς (κυρίως για σπόρους, λιπάσματα, ζωοτροφές) και πωλήσεις (κυρίως προϊόντα της εκμετάλευσης, ζωοτροφές) σύμφωνα με τα άρθρα 14, 15, 17, 18, 19 και 20 του Καν.(ΕΚ) 178/2002. Σε περίπτωση που, μέσω της ιχνηλασιμότητας των ζωικών τροφίμων, διαπιστώνεται ευθύνη του παραγωγού, αυτός υποχρεούται να αποδεικνύει εγγράφως κάθε στοιχείο που έχει στη διάθεσή του για τα πρόσωπα τα οποία τον προμήθευσαν ή στα οποία διέθεσε ζώα ή ζωικά προϊόντα. Υποχρεούται, επίσης, να συμμορφώνεται με τις αποφάσεις, τα μέτρα και τις υποδείξεις των αρμοδίων αρχών, Το Μ.Ε.Ε.-Η.Ε., δύναται να χρησιμοποιεί το έντυπο που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα ΙΙ της υπ' αριθ. 1791/74062/02-07-2015 ΥΑ (Β'1468), ή άλλο έντυπο, με την προϋπόθεση ότι περιλαμβάνει πληροφορίες, τουλάχιστον ισοδύναμες, με αυτές του εντύπου του Παραρτήματος ΙΙ της υπ' αριθ. 1791/74062/02-07-2015 ΥΑ (Β'1468).
Ελάχιστες	Δεν υπάρχουν σχετικές δεσμεύσεις

απαιτήσεις για τα λιπάσματα και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα	
Ελάχιστη δραστηριότητα Πυλώνα Ι	Υπουργική απόφαση 104/7056/21/01/2015, όπως ισχύει κάθε φορά: Να διατηρεί τη γη σε κατάσταση που να την καθιστά κατάλληλη για καλλιέργεια χωρίς προπαρασκευαστικές ενέργειες πέραν των συνηθών γεωργικών μεθόδων και μηχανημάτων δηλαδή για τους δενδρώνες να καθαρίζει τον υποόροφο του δενδρώνα ανά 2 έτη ή να εφαρμόζει κλάδεμα κλαδοκάθαρου το αργότερο ανά δύο έτη.

* ΚΓΠΚ: Καλή Γεωργική και Περιβαλλοντική Κατάσταση

**ΚΑΑ: Κανονιστική Απαίτηση Διαχείρισης

Δράση 6. Αντικατάσταση των υφιστάμενων συστημάτων άρδευσης-

Επενδύσεις σε νέα συστήματα άρδευσης σε αντικατάσταση συμβατικών συστημάτων, με στόχο τη μείωση της κατανάλωσης νερού και συγκεκριμένα αντικατάσταση της άρδευσης με κατάκλιση ή με τεχνητή βροχή υψηλών πιέσεων και παροχών με συστήματα στάγδην άρδευσης ή συστήματα τεχνητής βροχής χαμηλών και μεσαίων πιέσεων και παροχών (3- 5 atm).

Η μετάβαση από συμβατικές τεχνικές άρδευσης σε βελτιωμένες και ιδίως σε τεχνικές που συμβάλλουν στην οικονομία νερού, θεωρείται μαζί με τον εκσυγχρονισμό των αρδευτικών δικτύων βασικός παράγοντας για τη βελτίωση του υδατικού ισοζυγίου σε περιφερειακό επίπεδο, μέσω της μείωσης της κατανάλωσης αρδευτικού νερού.

Η συγκεκριμένη δράση πρέπει να προτείνεται σε βάση μελέτης που θα έχει εκπονηθεί από ανεξάρτητο εξειδικευμένο επιστήμονα με την οποία θα επιβεβαιώνεται ότι α) θα προκύπτει εξοικονόμηση νερού τουλάχιστον 10% και β) δεν προκαλείται καθαρή αύξηση της αρδευόμενης έκτασης, εκτός αν η συνολική κατανάλωση ύδατος για την άρδευση ολόκληρης της γεωργικής εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένης της επιπλέον έκτασης, δεν υπερβαίνει τη μέση κατανάλωση ύδατος των 5 ετών που προηγούνται της επένδυσης.

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης κατά την πληρωμή θα ληφθούν υπόψη μεταξύ άλλων οι επιπλέον δαπάνες, βάση τιμολογίων, που προκύπτουν από: α. Δαπάνες για την απόκτηση νέων συστημάτων άρδευσης (σωλήνες, μπεκ κλπ). β. Δαπάνες για την εκπόνηση της σχετικής μελέτης από ανεξάρτητο εξειδικευμένο επιστήμονα. Όταν οι επενδύσεις αντικαθίστανται (π.χ. αντικατάσταση των υφιστάμενων συστημάτων άρδευσης ή του εξοπλισμού ελέγχου άρδευσης), η εναπομένουσα αξία των επενδύσεων που αντικαθίσταται: α) προστίθεται στο επιχειρησιακό ταμείο της οργάνωσης παραγωγών ή β) αφαιρείται από το κόστος της αντικατάστασης.

Για την τεκμηρίωση της δράσης κατά την κατάθεση του Επιχειρησιακού Προγράμματος απαιτούνται προσφορές για τον εξοπλισμό, ο αριθμός των παραγωγών που θα συμμετάσχουν, το ΑΦΜ, ο κωδικός των προς ένταξη αγροτεμαχίων και τα σχετικά ha και μελέτη για ενδεχόμενη εναπομένουσα αξία των προς αντικατάσταση συστημάτων ή εξοπλισμού από εξειδικευμένο επιστήμονα.

Δείκτες

Δείκτες Εισροών (ΕΤΗΣΙΟΙ): Δαπάνες (ευρώ)

Κοινοί δείκτες Εκροών (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Αριθμός εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν στις δράσεις, Αριθμός σχετικών εκταρίων.

Κοινοί δείκτες Αποτελεσμάτων (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Εκτιμώμενη μεταβολή της ετήσιας χρήσης υδάτων/εκτάριο (m³ /ha)

Κοινοί δείκτες Αντικτύπου (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Εκτιμώμενη μεταβολή της συνολικής χρήσης υδάτων (m³)

Κοινοί δείκτες Εκκίνησης: Έκταση παραγωγής οπωροκηπευτικών στην οποία εφαρμόζονται μέτρα εξοικονόμησης νερού (ha)

Στο πλαίσιο της δράσης αντικατάσταση των υφιστάμενων συστημάτων άρδευσης είναι επιλέξιμες: Επενδύσεις σε συμπληρωματικό εξοπλισμό που απαιτείται για την ταυτοποίηση ή/και τον έλεγχο της συχνότητας, του χρόνου και της ποσότητας του εφαρμοζόμενου αρδευτικού νερού

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης κατά την πληρωμή θα ληφθούν υπόψη μεταξύ άλλων οι δαπάνες βάση τιμολογίων, που προκύπτουν για τον συμπληρωματικό εξοπλισμό (ηλεκτροβάνες, λιπασματοδιανομείς, συστήματα παρακολούθησης και ελέγχου της εδαφικής υγρασίας κλπ).

Για την τεκμηρίωση της υλοποίησης κατά την κατάθεση του Επιχειρησιακού Προγράμματος απαιτούνται προσφορές για τον εξοπλισμό, ο αριθμός των παραγωγών που θα συμμετάσχουν, το ΑΦΜ, ο κωδικός των προς ένταξη αγροτεμαχίων και τα σχετικά ha.

Δείκτες

Δείκτες Εισροών (ΕΤΗΣΙΟΙ): Δαπάνες (ευρώ)

Κοινοί δείκτες Εκροών (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Αριθμός εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν στις δράσεις, Αριθμός σχετικών εκταρίων.

Κοινοί δείκτες Αποτελεσμάτων (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Εκτιμώμενη μεταβολή της ετήσιας χρήσης υδάτων/εκτάριο (m³ /ha)

Κοινοί δείκτες Αντικτύπου (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Εκτιμώμενη μεταβολή της συνολικής χρήσης υδάτων (m³)

Κοινοί δείκτες Εκκίνησης: Έκταση παραγωγής οπωροκηπευτικών στην οποία εφαρμόζονται μέτρα εξοικονόμησης νερού (ha)

Δράση 7. Βιολογική μέθοδος παραγωγής - Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη Γεωργία (δράση που προβλέπεται στο πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης 2014-2020)

Στο πλαίσιο της δράσης ενισχύεται η μετατροπή των καλλιεργητικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής στη γεωργία από συμβατικές σε βιολογικές, σε δικαιούχους που εφαρμόζουν τον Καν(ΕΚ) 834/2007. Οι δικαιούχοι δεσμεύονται να συνάψουν σύμβαση με εγκεκριμένο Οργανισμό Πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων. Η δέσμευση είναι τριετούς διάρκειας και εφαρμόζεται σε καθορισμένα αγροτεμάχια καθόλη τη διάρκεια της τριετίας.

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης κατά την πληρωμή θα ληφθεί υπόψη μεταξύ άλλων το διαφυγόν εισόδημα που συνεπάγεται η μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία και οι δαπάνες βάσει τιμολογίων για τις εργαστηριακές αναλύσεις σύμφωνα με τον ΠΙΝΑΚΑ V.

Η πιστοποίηση από αναγνωρισμένο οργανισμό πιστοποίησης είναι υποχρεωτική απαίτηση μη επιλέξιμη για ενίσχυση (Η απαίτηση αυτή θα μπορούσε να είναι επιλέξιμη σύμφωνα με άλλο κεφάλαιο της εθνικής στρατηγικής, σχετικό με δράσεις που στοχεύουν στη βελτίωση ή τη διατήρηση της ποιότητας των προϊόντων).

Για την τεκμηρίωση της δράσης κατά την κατάθεση του Επιχειρησιακού Προγράμματος απαιτούνται προσφορές για τις εργαστηριακές αναλύσεις, ο αριθμός των παραγωγών που θα συμμετάσχουν, το ΑΦΜ, ο κωδικός των προς ένταξη αγροτεμαχίων, τα σχετικά ha και οι συμβάσεις με εγκεκριμένο Οργανισμό Πιστοποίησης Βιολογικών Προϊόντων.

Δείκτες

Δείκτες Εισροών (ΕΤΗΣΙΟΙ): Δαπάνες (ευρώ)

Κοινοί δείκτες Εκροών (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Αριθμός εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν στις δράσεις, Αριθμός σχετικών εκταρίων.

Κοινοί δείκτες Αποτελεσμάτων (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Εκτιμώμενη μεταβολή της ετήσιας κατανάλωσης ανόργανων λιπασμάτων/εκτάριο, ανά είδος λιπάσματος (N και P 2O 3) (τόνοι/ha) ή/και Εκτιμώμενη μεταβολή της ετήσιας χρήσης υδάτων/εκτάριο (m³ /ha) ή/και Εκτιμώμενη μεταβολή της ετήσιας χρήσης ενέργειας ανά είδος πηγής ενέργειας ή είδος καυσίμου (λίτρα/m³/Kwh ανά τόνο παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο) ή/και Εκτιμώμενη μεταβολή του ετήσιου όγκου αποβλήτων που παράγονται (τόνοι)

Κοινοί δείκτες Αντικτύπου (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Εκτιμώμενη μεταβολή της συνολικής κατανάλωσης ανόργανων λιπασμάτων, ανά είδος λιπάσματος (N και P2O3) (τόνοι) ή/και Εκτιμώμενη μεταβολή της συνολικής χρήσης υδάτων (m3) ή/και Εκτιμώμενη μεταβολή της συνολικής χρήσης ενέργειας ανά είδος πηγής ενέργειας ή είδος καυσίμου (λίτρα/m3/Kwh).

Κοινοί δείκτες Εκκίνησης: Έκταση βιολογικής παραγωγής φρούτων (ha)

Όροι επιλεξιμότητας

Τα αγροτεμάχια πρέπει να τηρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις

✓ Να είναι δηλωμένα στην πλέον πρόσφατη ΕΑΕ του ενδιαφερόμενου.

Στην περίπτωση των μόνιμων φυτειών (δενδρώδεις καλλιέργειες και αμπελώνες) τα προς ένταξη αγροτεμάχια θα πρέπει να είναι δηλωμένα στην πλέον πρόσφατη ΕΑΕ του ενδιαφερόμενου με επιλέξιμη για τη δέσμευση καλλιέργεια.

✓ Να κατέχονται νόμιμα καθ' όλη την περίοδο της δέσμευσης

Το ελάχιστο μέγεθος των υπό ένταξη αγροτεμαχίων ανέρχεται σε 0,1Ha. Το ελάχιστο μέγεθος της εκμετάλλευσης ανέρχεται σε 0,2 Ha για ετήσιες καλλιέργειες, 0,3 για μόνιμες φυτείες και 0,3 για μικτές εκμεταλλεύσεις.

Επιλέξιμες στο πλαίσιο της δράσης είναι οι ετήσιες και μόνιμες καλλιέργειες που αποτυπώνονται στο σχετικό πίνακα με το ύψος ενίσχυσης. Εξαιρούνται οι υδροπονικές καλλιέργειες.

(Ισχύοντα) ποσά και ποσοστά στήριξης

Τα μέγιστα ποσά στήριξης σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης υπολογισμού του ύψους ενίσχυσης περιγράφονται στον ΠΙΝΑΚΑ V.

Το μέγιστο ύψος ενίσχυσης περιλαμβάνει το διαφυγόν εισόδημα και το κόστος για εργαστηριακές αναλύσεις και δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 600€/Ha/έτος για τις ετήσιες καλλιέργειες και τα 900€/Ha/έτος για τις πολυετείς.

ΠΙΝΑΚΑΣ V

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΣΕ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ	
Καλλιέργεια	Μέγιστο ύψος ενίσχυσης (€/Ha/ έτος)
Σταφίδα	719
Επιτραπέζια σταφύλια	900
Μηλοειδή	644
Πυρηνόκαρπα	900
Εσπεριδοειδή	345
Αρωματικά – Φαρμακευτικά φυτά	600

Σύνδεσμοι σε άλλες νομοθετικές πράξεις

- ✓ Άρθρα Κεφαλαίου Ι του τίτλου ΙV (πολλαπλή συμμόρφωση) του Καν. (ΕΕ) αριθ. 1306/2013
- ✓ Άρθρα 4 και 43-47 του Καν(ΕΕ) 1307/2013
- ✓ Καν(ΕΚ) 834/2007 του Συμβουλίου για την Οργανική Γεωργία και Καν(ΕΕ) 889/2008 της Επιτροπής για τους κανόνες εφαρμογής.
- ✓ Καν(ΕΚ) αριθ. 889/ 2008 με λεπτομερείς κανόνες εφαρμογής σχετικά με τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του Καν (ΕΚ) 834/2007 του Συμβουλίου
- ✓ Καν(ΕΚ) 882/2004 του Συμβουλίου για την διενέργεια επίσημων ελέγχων στις ζωοτροφές και τα τρόφιμα
- ✓ Άρθρο 3 της αριθμ.104/7056 (Β΄147) ΥΑ (Ορισμός ενεργού γεωργού)
- ✓ ΚΥΑ αριθμ.245090/11-01-2006 (Β΄157) Καθορισμός συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή του Καν(ΕΟΚ) 2092/91 του Συμβουλίου.

Ειδικές πληροφορίες για την πράξη

Η γραμμή βάσης όσον αφορά τις ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους

παραγωγής στη γεωργία, συνίσταται σε υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στα ακόλουθα,

- ✓ Πολλαπλή Συμμόρφωση
- ✓ Ελάχιστα κριτήρια και ελάχιστη δραστηριότητα
- ✓ Ελάχιστες απαιτήσεις για τα λιπάσματα και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα

και περιγράφονται στον **ΠΙΝΑΚΑ VI**:

ΠΙΝΑΚΑΣ VI

Δράση	Διατήρηση και μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία
Διαχειριστικές απαιτήσεις	Για κάθε έτος δέσμευσης ο δικαιούχος οφείλει να: εφαρμόζει βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα ενταγμένα στις δράσεις αγροτεμάχια σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) 834/2007
Συνήθειες γεωργικές πρακτικές	Η εφαρμογή των συμβατικών καλλιεργητικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής
ΚΓΠΚ*	Δεν υπάρχουν σχετικές δεσμεύσεις

ΚΑΔ**	<ul style="list-style-type: none"> • ΚΑΔ 1 Οι γεωργοί απαγορεύεται να εφοδιάζουν το έδαφος των γεωργικών εκτάσεων (καλλιεργούμενων και μη) με συνολική ποσότητα αζώτου από κτηνοτροφικά απόβλητα πάνω από 250 κιλά/εκτάριο σε χρονικό διάστημα 12 μηνών. Τα όρια αυτά περιλαμβάνουν τόσο την εφαρμογή επεξεργασμένων κτηνοτροφικών αποβλήτων όσο και την απόθεση αποβλήτων από τα ίδια τα ζώα που πιθανόν να βόσκουν στις εκτάσεις αυτές. • ΚΑΔ 1 Οι γεωργοί απαγορεύεται να εφαρμόζουν αζωτούχα λιπάσματα ή κτηνοτροφικά απόβλητα κατά το χρονικό διάστημα από 1^η Νοεμβρίου μέχρι 1^η Φεβρουαρίου. Τα απόβλητα κτηνοτροφικών και τα υγρά κτηνοτροφικά απόβλητα απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται σε αμμώδη εδάφη επιπλέον και κατά το δίμηνο από 1^η Σεπτεμβρίου μέχρι 31^η Οκτωβρίου. Εξαιρέση από την ανωτέρω απαγόρευση ισχύει στις παρακάτω περιπτώσεις: <ul style="list-style-type: none"> A) στη λίπανση εγκατεστημένης καλλιέργειας χειμερινών κηπευτικών, στην οποία επιτρέπεται η χρήση αζωτούχων λιπασμάτων ή στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων στα ήδη αναπτυχθέντα φυτά. B) στη βασική λίπανση, για όσες καλλιέργειες απαιτείται (μεταξύ των οποίων και τα χειμερινά σιτηρά), με την προϋπόθεση να μη χρησιμοποιούνται νιτρικά λιπάσματα (πχ νιτρική αμμωνία ή άλλο λίπασμα που περιέχει νιτρικά ιόντα σε οποιαδήποτε αναλογία) απόβλητα κτηνοτροφικών ή υγρά κτηνοτροφικά απόβλητα (επιτρέπεται δηλαδή η χρήση ουρίας, αμμωνίας, λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης αζώτου κλπ. Καθώς και κοπριάς αιγοπροβάτων και στερεών αποβλήτων βουστασίων και χοιροστασίων). • ΚΑΔ 1 Οι παραγωγοί απαγορεύεται να εφαρμόζουν αζωτούχα λιπάσματα ή κτηνοτροφικά απόβλητα κοντά σε επιφανειακά νερά (ποτάμια, υδατορέματα, λίμνες, διώρυγες, τάφρους και κανάλια άρδευσης ή στράγγισης) ή υπόγεια νερά (πηγές, πηγάδια και γεωτρήσεις), και ειδικότερα: <ul style="list-style-type: none"> A) Προκειμένου για αζωτούχα λιπάσματα σε απόσταση μικρότερη των 2 μέτρων από επιφανειακά νερά σε περίπτωση των στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων, και 20 μέτρων σε αγρούς με κλίση άνω του 8%. B) Προκειμένου για κτηνοτροφικά απόβλητα: σε απόσταση μικρότερη των 10 μέτρων από επιφανειακά νερά για την περίπτωση των στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων, και 20 μέτρων για την περίπτωση των υγρών κτηνοτροφικών αποβλήτων. Γ) Σε εκτάσεις με κλίση άνω του 8% όταν τα λιπάσματα ή τα κτηνοτροφικά απόβλητα είναι σε υγρή μορφή, με εξαίρεση την εφαρμογή μέσω του συστήματος της στάγδην άρδευσης ή με τη μέθοδο της έγχυσης. Δ) Σε απόσταση μικρότερη των 50 μέτρων από γεωτρήσεις, πηγές και πηγάδια. • ΚΑΔ4 Να τηρεί Μητρώο Εισροών και Εκροών – Ημερολόγιο Εργασιών (Μ.Ε.Ε.-Η.Ε) στην εκμετάλλευσή του το οποίο
-------	---

	<p>περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, παραστατικά αγοράς (κυρίως για σπόρους, λιπάσματα, ζωοτροφές) και πώλησης (κυρίως προϊόντα της εκμετάλευσης, ζωοτροφές) σύμφωνα με τα άρθρα 14, 15, 17, 18, 19 και 20 του Καν (ΕΚ) 178/2002. Σε περίπτωση που, μέσω της ιχνηλασιμότητας των ζωικών τροφίμων, διαπιστώνεται ευθύνη του παραγωγού, αυτός υποχρεούται να αποδεικνύει εγγράφως κάθε στοιχείο που έχει στη διάθεσή του για τα πρόσωπα τα οποία τον προμήθευσαν ή στα οποία διέθεσε ζώα ή ζωικά προϊόντα.</p> <p>Υποχρεούται επίσης να συμμορφώνεται με τις αποφάσεις, τα μέτρα και τις υποδείξεις των αρμοδίων αρχών. Το Μ.Ε.Ε.-Η.Ε αποτελείται από φάκελο παραστατικών και εγγράφων, συνοδευόμενο από πίνακες όπου καταγράφονται ημερολογιακά οι εισροές και οι εκροές της εκμετάλλευσης, καθώς και οι διεξαχθείσες εργασίες και συσχετίζονται με τα αντίστοιχα παραστατικά και έγγραφα. Ως Μ.Ε.Ε.-Η.Ε. δύναται να χρησιμοποιείται το έντυπο που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα ΙΙ της υπ' αριθ. 1791/74062/02-07-2015 ΥΑ (Β'1468), ή άλλο έντυπο, με την προϋπόθεση ότι περιλαμβάνει πληροφορίες τουλάχιστον ισοδύναμες, με αυτές του εντύπου του Παραρτήματος ΙΙ της υπ' αριθ. 1791/74062/02-07-2015 ΥΑ (Β'1468).</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΚΑΔ 1 Σε εκμεταλλεύσεις που βρίσκονται σε ευπρόσβλητες στην νιτρορύπανση ζώνες, η ποσότητα κοπριάς που προστίθεται κάθε χρόνο στο έδαφος είτε από ανθρώπους είτε από τα ίδια τα ζώα, να μην περιέχει άζωτο πάνω από 170 κιλά/εκτάριο.
Ελάχιστες απαιτήσεις για τα λιπάσματα και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα	<p>Οδηγία υπ' αριθ. 2009/128/ΕΚ της 21-10-2009(L309/71)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Από 01/1/1014 όλοι οι επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων είναι υποχρεωμένοι να εφαρμόζουν τις Γενικές Αρχές Ολοκληρωμένης Φυτοπροστασίας όπως καθορίζουν στο παράρτημα ΙΙΙ της Οδηγίας 128/2009/ΕΚ και εναρμονίστηκαν στην εθνική νομοθεσία με τον ν. 4036/2012(Α' 8) και το παράρτημα Δ αυτού. Σε περίπτωση αναρτημένου στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Οδηγιών Ολοκληρωμένης Φυτοπροστασίας» ανά καλλιέργεια/ομάδα καλλιεργειών, οι επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων είναι υποχρεωμένοι να εφαρμόζουν τις Γενικές Αρχές Ολοκληρωμένης Φυτοπροστασίας που προσδιορίζονται σε αυτές. • Οι επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων, υποχρεούνται να κατέχουν πιστοποιητικό γνώσεων ορθολογικής χρήσης γεωργικών φαρμάκων στα θέματα του Παραρτήματος Β του ν. 4036/2012(Α' 8), όπως κάθε φορά ισχύει, για να μπορούν να προμηθεύονται μετά τις 26 Νοεμβρίου 2015 φυτοπροστατευτικά προϊόντα εγκεκριμένα για επαγγελματική χρήση.
Ελάχιστη δραστηριότητα Πυλώνα Ι	<p>Υπουργική απόφαση 104/7056/21/01/2015, όπως ισχύει κάθε φορά:</p> <p>Να διατηρεί τη γη σε κατάσταση που να την καθιστά κατάλληλη για καλλιέργεια χωρίς προπαρασκευαστικές ενέργειες πέραν των συνήθων γεωργικών μεθόδων και μηχανημάτων δηλαδή:</p> <p>Α. για τις αρόσιμες εκτάσεις να εφαρμόζει μια άροση ανά έτος</p>

B. για τους δένδρωνες και αμπελώνες να καθαρίζει τον υποόροφο ανά 2 έτη ή να εφαρμόζει κλάδεμα κλαδοκάθαρου το αργότερο ανά δύο έτη.
--

* ΚΓΠΚ: Καλή Γεωργική και Περιβαλλοντική Κατάσταση

**ΚΑΔ: Κανονιστική Απαιτήση Διαχείρισης

Δράση 8. Βιολογική μέθοδος παραγωγής - Ενισχύσεις για τη διατήρηση βιολογικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής στη γεωργία

Στο πλαίσιο της δράσης ενισχύεται η διατήρηση βιολογικών καλλιεργητικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής στη γεωργία, σε δικαιούχους που εφαρμόζουν τον Καν(ΕΚ)834/2007 και διατηρούν ενεργή σύμβαση με εγκεκριμένο Οργανισμό ελέγχου και πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων. Η δέσμευση είναι πενταετής με δυνατότητα ετήσιας παράτασης μετά τη λήξη της αρχικής περιόδου. Η δέσμευση εφαρμόζεται σε καθορισμένα αγροτεμάχια καθόλη τη διάρκεια της πενταετίας.

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης κατά την πληρωμή θα ληφθεί υπόψη μεταξύ άλλων το διαφυγόν εισόδημα που συνεπάγεται διατήρηση βιολογικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής στη γεωργία, σύμφωνα με τον ΠΙΝΑΚΑ VII, οι δαπάνες βάσει τιμολογίων για τις εργαστηριακές αναλύσεις.

Η πιστοποίηση από αναγνωρισμένο οργανισμό πιστοποίησης είναι υποχρεωτική απαίτηση μη επιλέξιμη για ενίσχυση (Η απαίτηση αυτή θα μπορούσε να είναι επιλέξιμη σύμφωνα με άλλο κεφάλαιο της εθνικής στρατηγικής, σχετικό με δράσεις που στοχεύουν στη βελτίωση ή τη διατήρηση της ποιότητας των προϊόντων)

Για την τεκμηρίωση της δράσης κατά την κατάθεση του Επιχειρησιακού Προγράμματος απαιτούνται προσφορές για τις εργαστηριακές αναλύσεις, ο αριθμός των παραγωγών που θα συμμετάσχουν, το ΑΦΜ, ο κωδικός των προς ένταξη αγροτεμαχίων τα σχετικά ha και οι συμβάσεις με εγκεκριμένο Οργανισμό Πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων.

Δείκτες

Δείκτες Εισροών (ΕΤΗΣΙΟΙ): Δαπάνες (ευρώ)

Κοινοί δείκτες Εκροών (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Αριθμός εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν στις δράσεις, Αριθμός σχετικών εκταρίων.

Κοινοί δείκτες Αποτελεσμάτων (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Εκτιμώμενη μεταβολή της ετήσιας κατανάλωσης ανόργανων λιπασμάτων/εκτάριο, ανά είδος λιπάσματος (N και P 20 3) (τόνοι/ha) ή/και Εκτιμώμενη μεταβολή της ετήσιας χρήσης υδάτων/εκτάριο (m³ /ha) ή/και Εκτιμώμενη μεταβολή της ετήσιας χρήσης ενέργειας ανά είδος πηγής ενέργειας ή είδος καυσίμου (λίτρα/m³/Kwh ανά τόνο παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο) ή/και Εκτιμώμενη μεταβολή του ετήσιου όγκου αποβλήτων που παράγονται (τόνοι)

Κοινοί δείκτες Αντικτύπου (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Εκτιμώμενη μεταβολή της συνολικής κατανάλωσης ανόργανων λιπασμάτων, ανά είδος λιπάσματος (N και P2O3) (τόνοι) ή/και Εκτιμώμενη μεταβολή της συνολικής χρήσης υδάτων (m³) ή/και Εκτιμώμενη μεταβολή της συνολικής χρήσης ενέργειας ανά είδος πηγής ενέργειας ή είδος καυσίμου (λίτρα/m³/Kwh).

Κοινοί δείκτες Εκκίνησης: Έκταση βιολογικής παραγωγής φρούτων (ha)

Όροι επιλεξιμότητας

Τα αγροτεμάχια πρέπει να τηρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- ✓ Να είναι δηλωμένα στην πλέον πρόσφατη ΕΑΕ του ενδιαφερόμενου.

Στην περίπτωση των μόνιμων φυτειών (δενδρώδεις καλλιέργειες και αμπελώνες) τα προς ένταξη αγροτεμάχια θα πρέπει να είναι δηλωμένα στην πλέον πρόσφατη ΕΑΕ του ενδιαφερόμενου με επιλέξιμη για τη δέσμευση καλλιέργεια.

- ✓ Να υφίσταται ενεργή σύμβαση με εγκεκριμένο Οργανισμό ελέγχου και πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων για την εφαρμογή των κατευθύνσεων, προδιαγραφών και τεχνικών της βιολογικής γεωργίας, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) 834/2007. Αγροτεμάχια που βρίσκονται σε φάση μετάβασης από τη συμβατική στη βιολογική γεωργία είναι επιλέξιμα στη δράση, δεδομένου ότι στη φάση μετάβασης εφαρμόζονται ήδη στο αγροτεμάχιο οι διατάξεις του Καν.(ΕΚ) 834/2007 περί βιολογικού τρόπου παραγωγής.
- ✓ Να κατέχονται νόμιμα καθ' όλη την περίοδο της δέσμευσης

Το ελάχιστο μέγεθος των υπό ένταξη αγροτεμαχίων ανέρχεται σε 0,1Ha. Το ελάχιστο μέγεθος της

εκμετάλλευσης ανέρχεται σε 0,2 Ha για ετήσιες καλλιέργειες, 0,3 για μόνιμες φυτείες και 0,3 για μικτές

εκμεταλλεύσεις.

Επιλέξιμες στο πλαίσιο της δράσης είναι οι ετήσιες και μόνιμες καλλιέργειες που αποτυπώνονται στο σχετικό πίνακα με το ύψος ενίσχυσης. Εξαιρούνται οι υδροπονικές καλλιέργειες.

(Ισχύοντα) ποσά και ποσοστά στήριξης

Τα μέγιστα ποσά στήριξης σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης υπολογισμού του ύψους ενίσχυσης περιγράφονται στον **ΠΙΝΑΚΑ VII**:

Το μέγιστο ύψος ενίσχυσης περιλαμβάνει το διαφυγόν εισόδημα και το κόστος για εργαστηριακές αναλύσεις και δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 600€/Ha/έτος για τις ετήσιες καλλιέργειες και τα 900€/Ha/έτος για τις πολυετείς.

ΠΙΝΑΚΑΣ VII

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΣΕ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ	
Καλλιέργεια	Μέγιστο ύψος ενίσχυσης (€/Ha/ ετός)
Σταφίδα	636
Επιτραπέζια σταφύλια	900
Μηλοειδή	532
Πυρηνόκαρπα	900
Εσπεριδοειδή	334
Αρωματικά – Φαρμακευτικά φυτά	600

Σύνδεσμοι σε άλλες νομοθετικές πράξεις

- ✓ Άρθρα Κεφαλαίου I του τίτλου IV (πολλαπλή συμμόρφωση) του Καν. (ΕΕ) 1306/2013
- ✓ Άρθρα 4 και 43-47 του Καν(ΕΕ) 1307/2013
- ✓ Καν(ΕΚ) 834/2007 του Συμβουλίου για την οργανική γεωργία και Καν(ΕΚ) 889/2008 της Επιτροπής για τους κανόνες εφαρμογής.
- ✓ Καν(ΕΚ)889/ 2008 με λεπτομερείς κανόνες εφαρμογής σχετικά με τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του Καν(ΕΚ)834/2007 του Συμβουλίου
- ✓ Καν(ΕΚ) 882/2004 του Συμβουλίου για την διενέργεια επίσημων ελέγχων στις ζωοτροφές και τα τρόφιμα
- ✓ Άρθρο 3 της αριθμ.104/7056 (Β΄147) ΥΑ (Ορισμός ενεργού γεωργού)
- ✓ ΚΥΑ αριθμ.245090/11-01-2006 (Β΄157). Καθορισμός συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή του Καν(ΕΟΚ) 2092/91 του Συμβουλίου.

Ειδικές πληροφορίες για την πράξη

Η γραμμή βάσης όσον αφορά τις ενισχύσεις για τη διατήρηση βιολογικών πρακτικών και μεθόδων

παραγωγής στη γεωργία, συνίσταται σε υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στα ακόλουθα:

- ✓ Πολλαπλή Συμμόρφωση
- ✓ Ελάχιστα κριτήρια και ελάχιστη δραστηριότητα
- ✓ Ελάχιστες απαιτήσεις για τα λιπάσματα και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα και περιγράφονται στον προαναφερθέντα ΠΙΝΑΚΑ VI.

Δράση 9. Ολοκληρωμένη διαχείριση της καλλιέργειας

Α. Η ολοκληρωμένη διαχείριση της παραγωγής αποτελεί ένα σύστημα παραγωγικής διαδικασίας το οποίο ικανοποιεί την απαίτηση για αειφόρο γεωργική παραγωγή με σεβασμό στο περιβάλλον και την ασφάλεια των παραγόμενων προϊόντων, γιατί συμβάλλει:

- (1) Στην προστασία του εδάφους, μέσω της βελτιωμένης χρήσης λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων και της εφαρμογής της κατάλληλης αμειψισποράς.
- (2) Στην προστασία των υδάτινων πόρων, μέσω της μείωσης του κινδύνου ρύπανσης από τις απώλειες θρεπτικών συστατικών ή φυτοπροστατευτικών προϊόντων και η πιο ενδεδειγμένη χρήση των υδάτων.

Η δράση αποσκοπεί στην ενθάρρυνση των παραγωγών για την υιοθέτηση αναγνωρισμένων συστημάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης της παραγωγής.

Β. Αιτιολόγηση της δράσης: Λόγω της ελεγχόμενης και συνεχώς βελτιούμενης λίπανσης καθώς και της διαχείρισης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, η δράση αναμένεται να συνεισφέρει:

- α. Στη βελτίωση της δομής και στην αύξηση της οργανικής ουσίας του εδάφους.
- β. Στην προστασία της ποιότητας του νερού λόγω της μείωσης των κινδύνων από χημική μόλυνση (λιπάσματα, φυτοπροστατευτικά προϊόντα).
- γ. Στη βελτιωμένη χρήση των υδάτινων πόρων, μέσω της βελτιωμένης διαχείρισης της άρδευσης.
- δ. Στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου (πχ NO_x).

Γ. Γραμμή βάσης αποτελεί η συμβατική γεωργία στο πλαίσιο τήρησης των απαιτήσεων της πολλαπλής συμμόρφωσης, σύμφωνα με τον ΠΙΝΑΚΑ VI.

Δ. Οι δεσμεύσεις που δημιουργούν τις προϋποθέσεις ενίσχυσης είναι:

- (1) Η μετάβαση από το σύστημα συμβατικής παραγωγής στο σύστημα της ολοκληρωμένης διαχείρισης καθώς και η διατήρησή του.
- (2) Η πιστοποίηση από αναγνωρισμένο οργανισμό πιστοποίησης είναι υποχρεωτική απαίτηση μη επιλέξιμη για ενίσχυση (Η απαίτηση αυτή θα μπορούσε να είναι επιλέξιμη σύμφωνα με άλλο κεφάλαιο της εθνικής στρατηγικής, σχετικό με δράσεις που στοχεύουν στη βελτίωση ή τη διατήρηση της ποιότητας των προϊόντων).

Ε. Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης κατά την πληρωμή θα ληφθεί υπόψη μεταξύ άλλων το πρόσθετο κόστος για δαπάνες βάσει τιμολογίων για την απόκτηση ειδικού εξοπλισμού και υλικών, όπως παγίδες, φερομόνες, αρπακτικά, πεχάμετρο κλπ που απαιτούνται για την τήρηση των απαιτήσεων, οι δαπάνες βάσει τιμολογίων για τις εργαστηριακές αναλύσεις.

Για την τεκμηρίωση της δράσης κατά την κατάθεση του Επιχειρησιακού Προγράμματος απαιτούνται προσφορές για τις εργαστηριακές αναλύσεις, μελέτη υπολογισμού του πρόσθετου κόστους από εξειδικευμένο επιστήμονα, ο αριθμός των παραγωγών που θα συμμετάσχουν, το ΑΦΜ, ο κωδικός των προς ένταξη αγροτεμαχίων και τα σχετικά ha.

Δείκτες

Δείκτες Εισροών (ΕΤΗΣΙΟΙ): Δαπάνες (ευρώ)

Κοινοί δείκτες Εκροών (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Αριθμός εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν στις δράσεις, Αριθμός σχετικών εκταρίων.

Κοινοί δείκτες Αποτελεσμάτων (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Εκτιμώμενη μεταβολή της ετήσιας κατανάλωσης ανόργανων λιπασμάτων/εκτάριο, ανά είδος λιπάσματος (N και P 2O 3) (τόνοι/ha) ή/ και Εκτιμώμενη μεταβολή της ετήσιας χρήσης υδάτων/εκτάριο (m³ /ha) ή/ και Εκτιμώμενη μεταβολή της ετήσιας χρήσης ενέργειας ανά είδος πηγής ενέργειας ή είδος καυσίμου (λίτρα/m³/Kwh ανά τόνο παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο) ή/ και Εκτιμώμενη μεταβολή του ετήσιου όγκου αποβλήτων που παράγονται (τόνοι)

Κοινοί δείκτες Αντικτύπου (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Εκτιμώμενη μεταβολή της συνολικής κατανάλωσης ανόργανων λιπασμάτων, ανά είδος λιπάσματος (N και P2O3) (τόνοι) ή/ και Εκτιμώμενη μεταβολή της συνολικής χρήσης υδάτων (m³) ή/ και Εκτιμώμενη μεταβολή της συνολικής χρήσης ενέργειας ανά είδος πηγής ενέργειας ή είδος καυσίμου (λίτρα/m³/Kwh).

Κοινοί δείκτες Εκκίνησης: Έκταση ολοκληρωμένης παραγωγής φρούτων ή/και λαχανικών (ha)

Δράση 10. Ολοκληρωμένη διαχείριση επιβλαβών οργανισμών. Εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) (προβλέπεται στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020)

Η δράση αφορά στην εφαρμογή της μεθόδου της σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων -εχθρών της ροδακινιάς, νεκταρινιάς και βερικοκιάς και συγκεκριμένα της Καρπόκαπας, της Ανάρσιας και του Φυλλοδέτη με στόχο τον μετριασμό της επιβάρυνσης των περιοχών που καλλιεργείται εντατικά η Ροδακινιά, η Βερυκοκιά και η Νεκταρινιά από χημικά εντομοκτόνα.

Η συνηθισμένη πρακτική είναι οι πολλαπλοί ψεκασμοί με εντομοκτόνα, που ξεκινούν από την έξοδο των προνυμφών των εντόμων από τα χειμερινά τους καταφύγια στα τέλη Μαρτίου - αρχές Απριλίου και συνεχίζουν από τα μέσα Μαΐου μέχρι το τέλος του καλοκαιριού όσο τα έντομα αυτά εκδηλώνουν τους καλοκαιρινούς βιολογικούς κύκλους τους (γενιές). Η πρακτική αυτή έχει πολλά μειονεκτήματα τα κυριότερα των οποίων είναι η επιβάρυνση του περιβάλλοντος με εκατοντάδες τόνους χημικών, η εξόντωση πολλών οργανισμών μη στόχων μεταξύ των οποίων ωφέλημα έντομα και φυσικοί επικονιαστές και η απελευθέρωση στην ατμόσφαιρα αερίων θερμοκηπίου από τις χιλιάδες ώρες λειτουργίας των ψεκαστικών μηχανημάτων αφού υπολογίζεται ότι πραγματοποιούνται ψεκασμοί τουλάχιστον 250.000 τόνων ψεκαστικού υγρού μόνο γι αυτούς τους εχθρούς.

Η πρακτική της μεθόδου της σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων που θα εφαρμοστεί στη συγκεκριμένη δράση είναι η χρήση εξαεριστήρων (dispensers) που απελευθερώνουν συνθετική φερομόνη των μικρολεπιδοπτέρων με αποτέλεσμα να μην επιτρέπεται η σύζευξη των ακμαίων και να ελαχιστοποιείται ο πληθυσμός των επιβλαβών προνυμφών. Η εφαρμογή της παραπάνω μεθόδου θα υποκαταστήσει σταδιακά τη χημική καταπολέμηση των εντομολογικών εχθρών των δέντρων, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην ανάκαμψη της βιοποικιλότητας στους δενδρώνες στους οποίους θα εφαρμοστεί η δράση.

Η δέσμευση που αναλαμβάνεται στο πλαίσιο της δράσης είναι πενταετούς διάρκειας και εφαρμόζεται σε καθορισμένα αγροτεμάχια καθόλη τη διάρκεια της πενταετίας. Τα πρώτα δύο έτη εφαρμογής γίνεται μικτή χρήση φερομονών & χημικών. Τα επόμενα τρία έτη εφαρμογής

γίνεται χρήση μόνο φερομονών.

Η περιοχή παρέμβασης της δράσης περιλαμβάνει τις περιοχές καλλιέργειας της Ροδακινιάς, της Βερικοκιάς και Νεκταρινιάς της Χώρας.

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης κατά την πληρωμή θα ληφθεί υπόψη μεταξύ άλλων το πρόσθετο κόστος των υλικών και το κόστος συναλλαγής για την αποτελεσματική οργάνωση της εφαρμογής της μεθόδου (**ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΧ**).

Για την τεκμηρίωση της δράσης κατά την κατάθεση του Επιχειρησιακού Προγράμματος απαιτούνται ο αριθμός των παραγωγών που θα συμμετάσχουν, το ΑΦΜ, ο κωδικός των προς ένταξη αγροτεμαχίων και τα σχετικά ha και αναλυτική τεκμηρίωση για το σχέδιο εφαρμογής της μεθόδου.

Δείκτες

Δείκτες Εισροών (ΕΤΗΣΙΟΙ): Δαπάνες (ευρώ)

Κοινοί δείκτες Εκροών (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Αριθμός εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν στις δράσεις, Αριθμός σχετικών εκταρίων.

Κοινοί δείκτες Αποτελεσμάτων (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Δεν προσδιορίζεται

Κοινοί δείκτες Αντικτύπου (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Δεν προσδιορίζεται

Κοινοί δείκτες Εκκίνησης: Έκταση την οποία αφορούν άλλες δράσεις που συμβάλλουν στην προστασία των ενδιαιτημάτων, της βιοποικιλότητας και του τοπίου (ha).

Όροι επιλεξιμότητας

Τα αγροτεμάχια της εκμετάλλευσης που θα ενταχθούν στο πρόγραμμα πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- ✓ Να είναι δηλωμένα στην πλέον πρόσφατη ΕΑΕ του ενδιαφερόμενου με επιλέξιμη για τη δράση καλλιέργεια (Ροδάκινα, Βερικόκα, Νεκταρίνια).
- ✓ Να κατέχονται νόμιμα καθ' όλη την περίοδο της δέσμευσης

(Ισχύοντα) ποσά και ποσοστά στήριξης

Το ποσό στήριξης σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης υπολογισμού του ύψους ενίσχυσης ορίζεται στα 387 €/Ha/έτος για τα δύο πρώτα έτη και στα 454 €/Ha/έτος για τα επόμενα τρία έτη.

Ειδικές πληροφορίες για την πράξη

Η γραμμή βάσης για τη δράση της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των λεπιδοπτέρων,

διαμορφώθηκε

βάσει των παρακάτω:

- ✓ Πολλαπλή συμμόρφωση (Καλή Γεωργική και Περιβαλλοντική Κατάσταση, Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης)
- ✓ Ελάχιστη δραστηριότητα
- ✓ Ελάχιστες απαιτήσεις για τα λιπάσματα και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα

Οι ελάχιστες απαιτήσεις για τα λιπάσματα πρέπει να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τους κώδικες ορθής γεωργικής πρακτικής που θεσπίζονται με την οδηγία 91/676/ΕΟΚ για γεωργικές εκμεταλλεύσεις εκτός των ευάλωτων ζωνών στη νιτρορύπανση, και τις απαιτήσεις σχετικά με τη φωσφορική ρύπανση· οι ελάχιστες απαιτήσεις για τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων πρέπει να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τις γενικές αρχές της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας που θεσπίζονται με την οδηγία 2009/128/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, απαιτήσεις για την απόκτηση άδειας χρήσης των προϊόντων και την τήρηση των υποχρεώσεων κατάρτισης, απαιτήσεις σχετικά με την ασφαλή αποθήκευση, τον έλεγχο των μηχανημάτων εφαρμογής και κανόνες σχετικά με τη χρήση παρασιτοκτόνων κοντά σε νερό και άλλες ευαίσθητες τοποθεσίες, όπως αυτές οι απαιτήσεις ορίζονται από την εθνική νομοθεσία (ΠΙΝΑΚΑΣ VIII).

ΠΙΝΑΚΑΣ VIII

Δράση	Εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδόπτερων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)
Διαχειριστικές απαιτήσεις	Να προβαίνουν σε απελευθέρωση συνθετικής φερομόνης των μικρολεπιδόπτερων – εχθρών της ροδακινιάς, νεκταρινιάς και βερικοκιάς
Συνήθειες γεωργικές πρακτικές	Η χρήση χημικών εντομοκτόνων για την αντιμετώπιση των μικρολεπιδόπτερων – εχθρών της ροδακινιάς, νεκταρινιάς και βερικοκιάς
ΚΓΠΚ	Δεν υπάρχουν σχετικές δεσμεύσεις
ΚΑΔ	ΚΑΔ 4 να τηρεί Μητρώο Εισροών και Εκροών – Ημερολόγιο Εργασιών (Μ.Ε.Ε.-Η.Ε.) στην εκμετάλευση του, το οποίο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων παραστατικά αγοράς (κυρίως για σπόρους, λιπάσματα, ζωοτροφές) και πώλησης (κυρίως προϊόντα της εκμετάλλευσης, ζωοτροφές) σύμφωνα με τα άρθρα 14, 15, 17, 18, 19 και 20 του Καν(ΕΚ) 178/2002. Σε περίπτωση που, μέσω της ιχνηλασιμότητας των ζωικών τροφίμων, διαπιστώνεται ευθύνη του παραγωγού, αυτός υποχρεούται να αποδεικνύει εγγράφως κάθε στοιχείο που έχει στη διάθεσή του για τα πρόσωπα τα οποία τον προμήθευσαν ή στα οποία διέθεσε ζώα ή ζωικά προϊόντα. Υποχρεούται, επίσης να συμμορφώνεται με τις αποφάσεις, τα μέτρα και τις υποδείξεις των αρμοδίων αρχών. Το Μ.Ε.Ε.-Η.Ε. αποτελείται από φάκελο παραστατικών και εγγράφων, συνοδευόμενο από πίνακες όπου καταγράφονται ημερολογιακά οι εισροές και οι εκροές της εκμετάλλευσης, καθώς και οι διεξαχθείσες εργασίες και συσχετίζονται με τα αντίστοιχα παραστατικά και έγγραφα. Ως Μ.Ε.Ε.-Η.Ε. δύναται να χρησιμοποιείται το έντυπο που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα II της υπ' αριθ. 1791/74062/02-07-2015 ΥΑ (Β' 1468), ή άλλο έντυπο,

	<p>με την προϋπόθεση ότι περιλαμβάνει πληροφορίες τουλάχιστον ισοδύναμες, με αυτές του εντύπου του Παραρτήματος ΙΙ της υπ' αριθ. 1791/74062/02-07-2015 ΥΑ (Β'1468).</p> <p>ΚΑΔ 10 Ο γεωργός με βάση τα άρθρα 93, 94 και το παράστημα ΙΙ του Καν(ΕΕ) 1306/2013 υποχρεούται να χρησιμοποιεί ορθά τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Η ορθή χρήση περιλαμβάνει:</p> <p>α. την εφαρμογή των αρχών της ορθής πρακτικής φυτοπροστασίας, πρακτική κατά την οποία η επέμβαση με φυτοπροστατευτικά προϊόντα εφαρμόζεται σε συγκεκριμένα φυτά ή φυτικά προϊόντα, σύμφωνα με τους όρους της εγκεκριμένης χρήσης, επιλέγεται, υπολογίζεται η δοσολογία και διευθετείται ο χρόνος επέμβασης με τρόπο τέτοιο ώστε να εξασφαλίζεται αποδεκτή αποτελεσματικότητα με την ελάχιστη αναγκαία ποσότητα, λαμβάνοντας υπόψη τις τοπικές συνθήκες και τις δυνατότητες για καλλιεργητικό και βιολογικό έλεγχο.</p> <p>β. την τήρηση των όρων της άδειας για διάθεση στην αγορά και χρήση των φυτοπροστατευτικών, που θεσπίζονται σύμφωνα με το ν. 4036/2012 και τις εφαρμοστικές του διατάξεις, και καθορίζονται στη σήμανση.</p>
<p>Ελάχιστες απαιτήσεις για τα λιπάσματα και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα</p>	<p>Οδηγία υπ' αριθ. 2009/128/ΕΚ (L 309/71)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Από 01/1/1014 όλοι οι επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων είναι υποχρεωμένοι να εφαρμόζουν τις Γενικές Αρχές Ολοκληρωμένης Φυτοπροστασίας όπως καθορίζονται στο παράστημα ΙΙΙ της Οδηγίας 12B/2009/ΕΚ και εναρμονίστηκαν στην εθνική νομοθεσία με τον ν.4036/2012(Α'8) και το παράστημα Δ αυτού. <p>Σε περίπτωση αναρτημένων στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Οδηγίων Ολοκληρωμένης Φυτοπροστασίας» ανά καλλιέργεια/ομάδα καλλιεργειών, οι επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων είναι υποχρεωμένοι να εφαρμόζουν τις Γενικές Αρχές Ολοκληρωμένης Φυτοπροστασίας που προσδιορίζονται σε αυτές</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων, υποχρεούνται να κατέχουν πιστοποιητικό γνώσεων ορθολογικής χρήσης γεωργικών φαρμάκων στα θέματα του Παραρτήματος Β του ν. 4036/2012 (Α'Β), όπως κάθε φορά ισχύει, για να μπορούν να προμηθευθούν μετά τις 26 Νοεμβρίου 2015 φυτοπροστατευτικά προϊόντα εγκεκριμένα για επαγγελματική χρήση.
<p>Ελάχιστη δραστηριότητα Πυλώνα Ι</p>	<p>Υπουργική απόφαση 104/7056/21/01/2015, όπως ισχύει κάθε φορά: Να διατηρεί τη γη σε κατάσταση που να την καθιστά κατάλληλη για καλλιέργεια χωρίς προπαρασκευαστικές ενέργειες πέραν των συνήθων γεωργικών μεθόδων και μηχανημάτων δηλαδή για τους δενδρώνες να καθαρίζει τον υποόροφο του δενδρώνα ανά 2 έτη ή να εφαρμόζει κλάδεμα κλαδοκάθαρου το αργότερο ανά δύο έτη</p>

* **ΚΓΠΚ: Καλή Γεωργική και Περιβαλλοντική Κατάσταση**

****ΚΑΑ: Κανονιστική Απαιτήση Διαχείρισης**

Περιγραφή της μεθόδου και των γεωπονικών παραδοχών και παραμέτρων, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των βασικών απαιτήσεων του άρθρου 29 παράγραφος 2 του Καν(ΕΕ)1305/2013, που έχουν σημασία για κάθε ιδιαίτερο τύπο δέσμευσης που χρησιμοποιείται ως σημείο αναφοράς για τους υπολογισμούς που αιτιολογούν το πρόσθετο κόστος και την απώλεια εισοδήματος λόγω της αναληφθείσας δέσμευσης και το ύψος του κόστους της συναλλαγής· κατά περίπτωση, η εν λόγω μεθοδολογία θα λαμβάνει υπόψη την ενίσχυση που χορηγείται δυνάμει του Καν(ΕΕ)1307/2013, συμπεριλαμβανομένης της πληρωμής για γεωργικές πρακτικές επωφελείς για το κλίμα και το περιβάλλον, ώστε να αποκλείεται η διπλή χρηματοδότηση· κατά περίπτωση, τη μέθοδο μετατροπής που χρησιμοποιείται για άλλες μονάδες σύμφωνα με το άρθρο 9 του εν λόγω κανονισμού.

Το πρόσθετο κόστος από την εφαρμογή της πρακτικής της σεξουαλικής σύγχυσης στην καταπολέμηση των μικρολεπιδοπτέρων υπολογίζεται σύμφωνα με τον **ΠΙΝΑΚΑ ΙΧ**:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΧ

	Συμβατική εφαρμογή	Μέθοδος COMFUSIO	
Ροδάκινα/Νεκταρίνια/Βερίκοκα		2 πρώτα έτη	3 επόμενα έτη
Μέση έκταση (εκτάρια) (Α)	2,86	2,86	2,86
Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής (Β)	23.750	22.780	22.650
Μεταβλητές Δαπάνες			
Κόστος συναλλαγής		40	40
Δαπάνες βελτιωτικών εδάφους	1.216,4	1.216,4	1.216,4
Δαπάνες φυτοπροστασίας	1.774	1.440	1.240
Αμοιβή ξένου προσωπικού	1.276,2	1.280	1.310
Αξία μη αμειβόμενου προσωπικού	5.441,7	5.870	6.100
Σύνολο μεταβλητών δαπανών (Γ)	9.708,3	9.846,4	9.906,4
Διαφορά (Β)-(Γ)=(Δ)	14.041,7	12.933,6	12.743,6
Απώλεια εισόδου €/ha/έτος		387,4476	453,8811

Δράση 11. Ολοκληρωμένη διαχείριση επιβλαβών οργανισμών – εξαπόλυση εγκεκριμένων μακρο-οργανισμών

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης κατά την πληρωμή θα ληφθεί υπόψη μεταξύ άλλων το πρόσθετο κόστος βάσει τιμολογίων για την αγορά των μακροοργανισμών.

Η εξοικονόμηση δαπάνης στη χρήση φυτοπροστατευτικών αφαιρείται.

Για την τεκμηρίωση της δράσης κατά την κατάθεση του Επιχειρησιακού Προγράμματος απαιτείται ο αριθμός των παραγωγών που θα συμμετάσχουν, το ΑΦΜ, ο κωδικός των προς ένταξη αγροτεμαχίων τα σχετικά ha και σχετική έκθεση από γεωπόνο στην οποία τεκμηριώνεται το πρόσθετο κόστος της συγκεκριμένης πρακτικής έναντι της συμβολικής.

Δείκτες

Δείκτες Εισροών (ΕΤΗΣΙΟΙ): Δαπάνες (ευρώ)

Κοινοί δείκτες Εκροών (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Αριθμός εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν στις δράσεις, Αριθμός σχετικών εκταρίων.

Κοινοί δείκτες Αποτελεσμάτων (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Δεν προσδιορίζεται

Κοινοί δείκτες Αντικτύπου (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Δεν προσδιορίζεται

Κοινοί δείκτες Εκκίνησης: Έκταση την οποία αφορούν άλλες δράσεις που συμβάλλουν στην προστασία των ενδιαιτημάτων, της βιοποικιλότητας και του τοπίου (ha).

Δράση 12. Νέες εγκαταστάσεις με υψηλότερη αποτελεσματικότητα στη χρήση ενέργειας και μείωση χρήσης συμβατικών καυσίμων –

Νέες καινοτόμες εγκαταστάσεις συστημάτων θέρμανσης, ψύξης, παραγωγής ενέργειας κλπ που εκμεταλλεύονται εναλλακτικές-ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως είναι η ηλιακή, η αιολική, η γεωθερμία, τα φωτοβολταϊκά τόξα.

Η προτεινόμενη δράση έχει πεδίο εφαρμογής θερμοκήπια ή άλλες γεωργικές εγκαταστάσεις που αποσκοπούν στη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ή/και στην εξοικονόμηση ενέργειας και συμβάλλει:

-Στην άμβλυνση των κλιματικών αλλαγών, λόγω της μείωσης της κατανάλωσης συμβατικών καυσίμων και της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (κυρίως NO_x και CO₂).

Για να είναι επιλέξιμη για ενίσχυση η δράση, η ποσότητα της παραγόμενης ενέργειας δεν υπερβαίνει την ποσότητα που μπορεί να χρησιμοποιηθεί εκ των προτέρων σε ετήσια βάση για τις δράσεις που σχετίζονται με τα οπωροκηπευτικά από την οργάνωση παραγωγών, την ένωση οργανώσεων παραγωγών ή θυγατρικές ή τα μέλη της οργάνωσης παραγωγών που επωφελούνται από την επένδυση.

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης κατά την πληρωμή θα ληφθεί υπόψη μεταξύ άλλων το κόστος των εγκαταστάσεων βάσει τιμολογίων.

Για την τεκμηρίωση της δράσης κατά την κατάθεση του Επιχειρησιακού Προγράμματος απαιτούνται προσφορές, ο αριθμός των παραγωγών που θα συμμετάσχουν, το ΑΦΜ, και τα σχετικά ha.

Δείκτες

Δείκτες Εισροών (ΕΤΗΣΙΟΙ): Δαπάνες (ευρώ)

Κοινοί δείκτες Εκροών (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Αριθμός εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν στις δράσεις, Αριθμός σχετικών εκταρίων.

Κοινοί δείκτες Αποτελεσμάτων (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Εκτιμώμενη μεταβολή της ετήσιας χρήσης ενέργειας ανά είδος πηγής ενέργειας ή είδος καυσίμου (λίτρα/m³/Kwh ανά τόνο παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο)

Κοινοί δείκτες Αντικτύπου (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Εκτιμώμενη μεταβολή της συνολικής χρήσης ενέργειας ανά είδος πηγής ενέργειας ή είδος καυσίμου (λίτρα/m³/Kwh).

Κοινοί δείκτες Εκκίνησης: Έκταση την οποία αφορούν άλλες δράσεις που συμβάλλουν στην προστασία των ενδιαιτημάτων, της βιοποικιλότητας και του τοπίου (ha).

Δράση 13. Νέες εγκαταστάσεις με υψηλότερη αποτελεσματικότητα στη χρήση ενέργειας και μείωση χρήσης συμβατικών καυσίμων –

Αντικατάσταση των υφιστάμενων συστημάτων θέρμανσης, ψύξης, παραγωγής ενέργειας κλπ και τα οποία χρησιμοποιούν ορυκτούς ενεργειακούς πόρους με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Η προτεινόμενη δράση έχει πεδίο εφαρμογής θερμοκήπια ή άλλες γεωργικές εγκαταστάσεις που αποσκοπούν στη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ή/και στην εξοικονόμηση ενέργειας και συμβάλλει:

-Στην άμβλυνση των κλιματικών αλλαγών, λόγω της μείωσης της κατανάλωσης συμβατικών καυσίμων και της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (κυρίως ΝΟ_x και CO₂).

Για να είναι επιλέξιμη για ενίσχυση η δράση, η ποσότητα της παραγόμενης ενέργειας δεν υπερβαίνει την ποσότητα που μπορεί να χρησιμοποιηθεί εκ των προτέρων σε ετήσια βάση για τις δράσεις που σχετίζονται με τα οπωροκηπευτικά από την οργάνωση παραγωγών, την ένωση οργανώσεων παραγωγών ή θυγατρικές ή τα μέλη της οργάνωσης παραγωγών που επωφελούνται από την επένδυση.

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης κατά την πληρωμή θα ληφθεί υπόψη μεταξύ άλλων το κόστος των εγκαταστάσεων βάσει τιμολογίων.

Για την τεκμηρίωση της δράσης κατά την κατάθεση του Επιχειρησιακού Προγράμματος απαιτούνται προσφορές, ο αριθμός των παραγωγών που θα συμμετάσχουν, το ΑΦΜ, και τα σχετικά ha.

Δείκτες

Δείκτες Εισροών (ΕΤΗΣΙΟΙ): Δαπάνες (ευρώ)

Κοινοί δείκτες Εκροών (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Αριθμός εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν στις δράσεις, Αριθμός σχετικών εκταρίων.

Κοινοί δείκτες Αποτελεσμάτων (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Εκτιμώμενη μεταβολή της ετήσιας χρήσης ενέργειας ανά είδος πηγής ενέργειας ή είδος καυσίμου (λίτρα/m³/Kwh ανά τόνο παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο)

Κοινοί δείκτες Αντικτύπου (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Εκτιμώμενη μεταβολή της συνολικής χρήσης ενέργειας ανά είδος πηγής ενέργειας ή είδος καυσίμου (λίτρα/m³/Kwh).

Κοινοί δείκτες Εκκίνησης: Έκταση την οποία αφορούν άλλες δράσεις που συμβάλλουν στην προστασία των ενδιαιτημάτων, της βιοποικιλότητας και του τοπίου (ha).

Δράση 14. Περιβαλλοντικές δράσεις σε σχέση με τις μεταφορές

Α. Οι προτεινόμενες δράσεις αναμένεται να έχουν σαν αποτέλεσμα τη μείωση εκπομπής αερίων θερμοκηπίου και ατμοσφαιρικών ρύπων, μέσω της χρήσης μεταφορικών μέσων για τα προϊόντα εναλλακτικών της οδικής μεταφοράς (πχ τρένο ή πλοίο). Με αυτό τον τρόπο, οι δράσεις αυτές συμβάλλουν:

Στην άμβλυνση των κλιματικών αλλαγών και στη διατήρηση της ποιότητας του αέρα.

Β. Δεσμεύσεις που δημιουργούν τις προϋποθέσεις ενίσχυσης:

Αντικατάσταση οδικής μεταφοράς των προϊόντων και μεταφορά τους με τρένο ή πλοίο.

Γ. Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης κατά την πληρωμή θα ληφθεί υπόψη μεταξύ άλλων η επιπλέον δαπάνη (βάσει τιμολογίου) που προκύπτει από τη χρήση της μεταφοράς, εναλλακτικά με τρένο ή πλοίο, σε σχέση με τη δαπάνη από τη χρήση οδικής μεταφοράς.

Για την τεκμηρίωση της δράσης κατά την κατάθεση του Επιχειρησιακού Προγράμματος απαιτούνται προσφορές.

Δείκτες

Δείκτες Εισροών (ΕΤΗΣΙΟΙ): Δαπάνες (ευρώ)

Κοινοί δείκτες Εκροών (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Αριθμός εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν στις δράσεις, Αριθμός σχετικών εκταρίων.

Κοινοί δείκτες Αποτελεσμάτων (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Δεν προσδιορίζεται

Κοινοί δείκτες Αντικτύπου (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Δεν προσδιορίζεται

Κοινοί δείκτες Εκκίνησης: Έκταση την οποία αφορούν άλλες δράσεις που συμβάλλουν στην προστασία των ενδιαιτημάτων, της βιοποικιλότητας και του τοπίου (ha).

Δράση 15. Περιβαλλοντική διαχείριση των υπολειμμάτων καλλιεργειών. Η δημιουργία αναγκαίας υποδομής για την αποθήκευση, διαχείριση ή/και επεξεργασία των υπολειμμάτων των καλλιεργειών και των οργανικών υποπροϊόντων, με στόχο την παραγωγή λιπάσματος, το οποίο στη συνέχεια αποδεδειγμένα πωλείται ή χρησιμοποιείται από τα μέλη της Οργάνωσης Παραγωγών

Η προτεινόμενη δράση αποσκοπεί στη μείωση της παραγωγής αποβλήτων ή/και στη βελτιωμένη διαχείριση των αποβλήτων.

Η δράση δεν αφορά την κομποστοποίηση προϊόντων απόσυρσης, η οποία αποτελεί υποχρέωση με βάση την εθνική νομοθεσία.

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης κατά την πληρωμή θα ληφθεί υπόψη δαπάνη (βάσει τιμολογίων) για τη δημιουργία εγκαταστάσεων κομποστοποίησης, για επιπλέον υλικά που επιταχύνουν τη διαδικασία κομποστοποίησης, για τον σχετικό εξοπλισμό θρυμματισμού κλαδιών και υπολειμμάτων των καλλιεργειών.

Η εξοικονόμηση δαπάνης που προκύπτει από τη χρήση του προϊόντος κομποστοποίησης αντί των λιπασμάτων ή τα έσοδα από την πώληση του προϊόντος κομποστοποίησης σε τρίτους, αφαιρούνται.

Για την τεκμηρίωση της δράσης κατά την κατάθεση του Επιχειρησιακού Προγράμματος απαιτούνται προσφορές, ο αριθμός των παραγωγών που θα συμμετάσχουν, το ΑΦΜ, και τα σχετικά ha.

Δείκτες

Δείκτες Εισροών (ΕΤΗΣΙΟΙ): Δαπάνες (ευρώ)

Κοινοί δείκτες Εκροών (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Αριθμός εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν στις δράσεις, Αριθμός σχετικών εκταρίων.

Κοινοί δείκτες Αποτελεσμάτων (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Εκτιμώμενη μεταβολή της ετήσιας κατανάλωσης ανόργανων λιπασμάτων/εκτάριο, ανά είδος λιπάσματος (N και P2O3) (τόνοι/ha)

Κοινοί δείκτες Αντικτύπου (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ): Εκτιμώμενη μεταβολή της συνολικής κατανάλωσης ανόργανων λιπασμάτων, ανά είδος λιπάσματος (N και P2O3) (τόνοι) Κοινοί δείκτες Εκκίνησης: Έκταση την οποία αφορούν άλλες δράσεις που συμβάλλουν στην προστασία των ενδιαιτημάτων, της βιοποικιλότητας και του τοπίου (ha).

Δράση 16. Κατάρτιση, συμβουλές και τεχνική βοήθεια

A. Η εκπαίδευση, οι συμβουλές και η τεχνική βοήθεια μέσω της πρόσληψης εξειδικευμένου προσωπικού ή αγοράς εξειδικευμένων υπηρεσιών που αφορούν την υποστήριξη της εφαρμογής ή/και τη διαχείριση περιβαλλοντικών δράσεων (συμπεριλαμβανόμενης της προετοιμασίας του έργου) δεν θεωρείται ως αυτόνομη περιβαλλοντική δράση, αλλά ως μία δέσμευση, η οποία μπορεί να συμπληρώνει μια περιβαλλοντική δράση που περιλαμβάνεται στο Εθνικό Πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων της βιολογικής μεθόδου παραγωγής και της ολοκληρωμένης διαχείρισης της καλλιέργειας.

B. Για να θεωρηθούν επιλέξιμες για ενίσχυση αυτές οι συμπληρωματικές δεσμεύσεις:

α. Το επιχειρησιακό πρόγραμμα πρέπει να περιλαμβάνει περιβαλλοντική δράση που απαιτεί συμπλήρωση.

β. Η συμπληρωματική δέσμευση πρέπει να στοχεύει στην ενδυνάμωση των αποτελεσμάτων της εν λόγω δράσης.

γ. Οι δραστηριότητες που είναι συνυφασμένες με τη δέσμευση πρέπει να ανατεθούν σε πρόσθετο (εσωτερικό ή εξωτερικό) εξειδικευμένο προσωπικό.

δ. Το επιχειρησιακό πρόγραμμα πρέπει να επισημαίνει τα συγκεκριμένα καθήκοντα τα οποία οφείλει να εκτελεί το πρόσθετο εξειδικευμένο προσωπικό.

Γ. Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης θα ληφθεί υπόψη:

Η δαπάνη για την πρόσληψη του πρόσθετου εξειδικευμένου προσωπικού ή της εξειδικευμένης υπηρεσίας.

Δ. Παρόμοιες δράσεις δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση στο μέτρο κατάρτισης και πρόσβασης σε υπηρεσίες παροχής συμβουλών που περιλαμβάνονται σε άλλα κεφάλαια της εθνικής στρατηγικής.

Ο κατάλογος των περιβαλλοντικών δράσεων είναι μη εξαντλητικός. Για τις δράσεις που δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο:

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης κατά την πληρωμή θα ληφθούν υπόψη δαπάνες (βάσει τιμολογίων) για την προμήθεια σχετικού εξοπλισμού, υλικών εγκαταστάσεων κλπ.

Για την τεκμηρίωση της δράσης κατά την κατάθεση του Επιχειρησιακού Προγράμματος απαιτούνται προσφορές, μελέτες από γεωπόνο αναλόγως της δράσης κλπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ (ΟΠ) ΚΑΙ ΕΝΩΣΕΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ (ΕΟΠ)

ΜΕΡΟΣ Α: ΓΕΝΙΚΑ

Άρθρο 8

Κριτήρια αναγνώρισης και άλλες απαιτήσεις

A. Νομική έννοια των ΟΠ :

Ως Οργάνωση Παραγωγών ΟΠ, αναγνωρίζεται κάθε αυτοτελής νομική οντότητα του συνεταιριστικού ή εμπορικού δικαίου ή σαφώς οριζόμενο μέρος αυτής σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα της παρ. 1 (σημεία β και γ), της παρ. 2 και της παρ. 3 του άρθρου 2 της αριθμ. 397/18235/16-02-2017 (Β'601) Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει η οποία έχει συσταθεί με πρωτοβουλία των γεωργών κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1 στοιχείο α) του Καν(ΕΕ) 1307/2013, οι οποίοι παράγουν οπωροκηπευτικά όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο θ) του Καν(ΕΕ)1308/2013 ή/και προϊόντα αυτού του είδους τα οποία προορίζονται αποκλειστικά για μεταποίηση.

Ως έδρα της ΟΠ, ορίζεται η περιοχή στην οποία έχει έδρα το νομικό πρόσωπο.

B. Όροι και προϋποθέσεις για την αναγνώριση και τη διατήρηση της αναγνώρισης των ΟΠ

οπωροκηπευτικών:

Για την αναγνώριση και τη διατήρηση της αναγνώρισης μιας νομικής οντότητας ως ΟΠ ισχύουν τα οριζόμενα των παρ. Β, Γ, Δ και Ε άρθρου 6 της αριθμ. 397/18235/16-02-2017 (Β'601) Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει.

Επιπλέον των προβλεπόμενων της εν λόγω Υπουργικής Απόφασης και κατ' εφαρμογή των Ενωσιακών διατάξεων που διέπουν την ΚΟΑ των οπωροκηπευτικών για την αναγνώριση και τη διατήρηση της αναγνώρισης μιας νομικής οντότητας ως ΟΠ καθορίζονται και οι κάτωθι προϋποθέσεις:

1. Οι ΟΠ πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις των άρθρων 152, 153, 154, 159 και 160 του Καν(ΕΕ) 1308/2013 και επιπλέον να συγκεντρώνουν τον ελάχιστο αριθμό μελών και την ελάχιστη αξία παραγωγής που διατέθηκε στο εμπόριο σύμφωνα με τα οριζόμενα των άρθρων 5 και 9 του Καν(ΕΕ)2017/891 και την παρ. Β του άρθρου 6 της αριθμ. 397/18235/16-02-2017 (Β'601) Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει.

Στην περίπτωση που ο αιτών αναγνώριση αποτελείται, στο σύνολό του ή εν μέρει, από μέλη τα οποία, με τη σειρά τους, είναι νομικές οντότητες ή σαφώς οριζόμενα μέρη νομικών οντοτήτων αποτελούμενων από παραγωγούς, ο ελάχιστος αριθμός παραγωγών μπορεί να υπολογιστεί με βάση τον αριθμό παραγωγών που συνδέονται με καθεμία από τις νομικές οντότητες ή καθένα από τα σαφώς οριζόμενα μέρη νομικών οντοτήτων.

2. Οι ΟΠ πρέπει να διαθέτουν το προσωπικό, την υποδομή και τον εξοπλισμό που είναι αναγκαία για την τήρηση των απαιτήσεων που προβλέπονται στα άρθρα 152, 154 και 160 του Καν(ΕΕ) 1308/2013 για τη διασφάλιση των ουσιαστών καθηκόντων τους σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 7 του Καν.(ΕΕ) 2017/891.
Η Τριμελής Επιτροπή παρακολούθησης και ελέγχου της λειτουργίας των Ομ.Π, ΟΠ ή ΕΟΠ της περ. γ της παρ.1 του άρθρου 3 της αριθμ. 397/18235/16-02-2017 (Β'601) Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει και κατ' εφαρμογή των προβλεπόμενων της παρ. 1.β.1 του άρθρου 22 της παρούσας ελέγχει και επαληθεύει με διοικητικό και επιτόπιο έλεγχο, τα προβλεπόμενα των άρθρων 7 και 10 του Καν.(ΕΕ) 2017/891.
3. Η κύρια δραστηριότητα της ΟΠ αφορά τη συγκέντρωση της προσφοράς και τη διάθεση στην αγορά των προϊόντων των μελών της για τα οποία έχει αναγνωριστεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα του άρθρου 11 του Καν.(ΕΕ) 2017/891.

Γ. Άλλες απαιτήσεις:

1. Το καταστατικό λειτουργίας της ΟΠ υποχρεώνει τους παραγωγούς-μέλη της να διαθέτουν στο εμπόριο το σύνολο της σχετικής παραγωγής τους μέσω της ΟΠ και το οποίο αφορά στα προϊόντα για τα οποία η ΟΠ έχει αναγνωριστεί σύμφωνα με τα οριζόμενα του άρθρου 160 του Καν(ΕΕ)1308/2013. Στο καταστατικό πρέπει να περιλαμβάνονται τουλάχιστον τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 153 του Καν. (ΕΕ) 1308/2013 και στην παράγραφο 3 του άρθρου 25 του Καν.(ΕΕ) 2017/891 καθώς και τα προβλεπόμενα του σημείου ε, της παρ. 1 του άρθρου 4 της αριθμ. 397/18235/16-02-2017 (Β'601) Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει.
Οι ΟΠ δύνανται να επιτρέψουν σε παραγωγούς που είναι μέλη τους, υπό όρους και προϋποθέσεις που καθορίζουν οι ίδιες, να διαθέτουν την παραγωγή του στην αγορά εκτός του πλαισίου της ΟΠ σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 12 του Καν.(ΕΕ)2017/891. Το

ποσοστό της παραγωγής οποιουδήποτε παραγωγού-μέλους που διατίθεται στο εμπόριο εκτός της οργάνωσης παραγωγών δεν υπερβαίνει το 20% της παραγωγής τους, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα του σημ. γγ της παρ. 1 του άρθρου 4 της αριθμ397/18235/16-02-2017 (Β'601) Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει.

2. Η ελάχιστη διάρκεια συμμετοχής ενός παραγωγού ως μέλος σε μια ΟΠ καθορίζεται στο καταστατικό λειτουργίας της ΟΠ και δεν μπορεί να είναι μικρότερη του ενός έτους, όπως ορίζεται στην παράγραφο 2, σημείο ε του άρθρου 153 του Καν(ΕΕ) 1308/2013, στο άρθρο 6, παρ. 1 του Καν. (ΕΕ) 2017/891 και στο άρθρο 6, παρ. Δ της αριθμ. 397/18235/16-02-2017 (Β'601) Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει. Μέλος που επιθυμεί να αποχωρήσει από την Οργάνωση Παραγωγών στην οποία ανήκει, υποβάλλει σχετική γραπτή αίτηση διαγραφής σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 6 του Καν. (ΕΕ) 2017/891 και του άρθρου 6, παρ. Δ της αριθμ. 397/18235/16-02-2017 (Β'601) Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει. Η ΟΠ υποχρεούται να εκδώσει τη σχετική απόφαση διαγραφής εντός έξι μηνών από την υποβολή της αίτησης διαγραφής. Η εν λόγω απόφαση διαγραφής παράγει αποτέλεσμα από την ημερομηνία έκδοσής της.
3. Οι Οργανώσεις Παραγωγών, οι οποίες αναγνωρίζονται δυνάμει της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του Καν.(ΕΕ) 2017/891 πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα προϊόντα αυτά παραδίδονται πράγματι για μεταποίηση ως εξής :
  - i. Με ετήσιες γραπτές συμβάσεις, που περιλαμβάνουν τα διαλαμβανόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 168 του Καν(ΕΕ) 1308/2013, μεταξύ της Οργάνωσης Παραγωγών και των μεταποιητικών μονάδων ή με δέσμευση προμήθειας παραγωγής των μελών της στην περίπτωση που η ΟΠ είναι και μεταποιητής, οι οποίες θεωρούνται από την Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Περιφερειακής Ενότητας, που έχει την έδρα της η Οργάνωση Παραγωγών
  - ii. Με την τήρηση εκ μέρους της ΟΠ, αρχείου παραστατικών για τις ποσότητες των προϊόντων που παρέδωσαν τα μέλη της, σε εκτέλεση των παραπάνω συμβάσεων και με τον αριθμό της σχετικής σύμβασης αφ ενός και αφ ετέρου τήρηση αρχείου με τα παραστατικά πώλησης των αντίστοιχων ποσοτήτων προς τις μεταποιητικές μονάδες με τις οποίες η ΟΠ έχει υπογράψει τις παραπάνω συμβάσεις.
4. Στις περιπτώσεις που η ΟΠ υλοποιεί επιχειρησιακό πρόγραμμα ή έχει δεσμευτεί με υπογραφή συμβάσεων μεταποίησης, ή έχουν υλοποιηθεί επενδύσεις δυνάμει του επιχειρησιακού προγράμματος σε επιμέρους εκμεταλλεύσεις μελών της ΟΠ ή υπάρχουν άλλες δεσμεύσεις, κανένα μέλος δεν είναι δυνατόν να απαλλαχθεί από τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει, εκτός αν η ΟΠ του χορηγήσει σχετική άδεια.

Στην περίπτωση που έχουν υλοποιηθεί επενδύσεις δυνάμει του επιχειρησιακού προγράμματος σε επιμέρους εκμεταλλεύσεις μελών της Οργάνωσης Παραγωγών, το μέλος μπορεί να αποχωρήσει από την ΟΠ όταν θα έχει αποσβεστεί η επένδυση. Στην περίπτωση που η αποχώρηση γίνει νωρίτερα πρέπει να γίνει ανάκτηση της επένδυσης ή της εναπομείνουσας αξίας της, από την ΟΠ και στη δεύτερη περίπτωση, να προστεθεί στο Επιχειρησιακό Ταμείο της ΟΠ.

Η Τριμελής Επιτροπή παραλαβής δράσεων της παρ. 2 του άρθρου 22 της παρούσας απόφασης ελέγχει και επαληθεύει με διοικητικό και επιτόπιο έλεγχο, τα προβλεπόμενα του άρθρου 27 του Καν.(ΕΕ) 2017/891.

5. Η ΟΠ μπορεί να αναθέτει υπεργολαβικά όλες τις δραστηριότητες της, εκτός της παραγωγής, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 155 του Καν. (ΕΕ) 1308/2013. Για την εξωτερική ανάθεση ισχύουν τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 13 του Καν.(ΕΕ) 2017/891. Η Τριμελής Επιτροπή παρακολούθησης και ελέγχου της λειτουργίας των Ομ.Π, ΟΠ ή ΕΟΠ της περ. γ της παρ.1 του άρθρου 3 της αριθμ. 397/18235/16-02-2017 (Β'601) Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει και κατ' εφαρμογή των προβλεπόμενων της παρ. 1.β.1 του άρθρου 22 της παρούσας ελέγχει και επαληθεύει με διοικητικό και επιτόπιο έλεγχο τα προβλεπόμενα του άρθρου 13 του Καν.(ΕΕ) 2017/891.

7. Η δημοκρατική λογοδοσία της ΟΠ και ειδικότερα η διαδικασία λήψης και εφαρμογής αποφάσεων που αφορούν την διαχείριση και λειτουργία της ΟΠ, τη διαδικασία εκλογής των οργάνων διοίκησης και ελέγχου της ΟΠ κλπ, διασφαλίζεται, με βάση τα προβλεπόμενα στο καταστατικό της ΟΠ.

Επιπλέον σύμφωνα με τα οριζόμενα της παρ.1, στοιχείο ε) σημείο γγ) του άρθρου 4, της αριθμ. 397/18235/16-02-2017 (Β'601)Υπουργικής Απόφασης, το μέγιστο ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου και των μεριδίων που κατέχει φυσικό ή νομικό πρόσωπο μέλος της Ο.Π. ώστε να διασφαλίζεται η δημοκρατική λειτουργία αυτής δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από το 20%, ανεξάρτητα αν τα μέλη αυτά συμμετέχουν με μεγαλύτερο μερίδιο διάθεσης προϊόντων στην Ο.Π.

Η Τριμελής Επιτροπή παρακολούθησης και ελέγχου (Ε.Π.Ε.) της λειτουργίας των ΟμΠ/ΟΠ ή ΕΟΠ της περ. γ της παρ.1 του άρθρου 3 της αριθμ. 397/18235/16-02-2017 (Β'601) Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει και κατ' εφαρμογή των προβλεπόμενων της παρ. 1.β.1 του άρθρου 22 της παρούσας ελέγχει και επαληθεύει με διοικητικό και επιτόπιο έλεγχο τα προβλεπόμενα του άρθρου 17 του Καν.(ΕΕ) 2017/891.

Δ. Αναγνώριση Ο.Π/ΕΟΠ Οπωροκηπευτικών

1. Η αξία της εμπορεύσιμης παραγωγής που λαμβάνεται υπόψη για την αναγνώριση ΟΠ οπωροκηπευτικών, στο πλαίσιο των άρθρων 8, 9, 22 και 23 του Καν.(ΕΕ)2017/891), υπολογίζεται ως η αξία της εμπορεύσιμης παραγωγής που διετέθη στο εμπόριο το δεύτερο οικονομικό έτος (έτος ν-2), πριν του έτους που αιτείται την αναγνώριση, (έτος ν), από όλους τους παραγωγούς-μέλη του νομικού προσώπου, κατά τη στιγμή υποβολής της αίτησης. Η αξία της εν λόγω εμπορεύσιμης παραγωγής για κάθε παραγωγό-μέλος διαπιστώνεται με βάση τα προβλεπόμενα από την κείμενη νομοθεσία επίσημα παραστατικά (τιμολόγια πώλησης).
2. Οι αρμόδιες αρχές αναγνώρισης και ελέγχου των ΟΠ/ΕΟΠ ορίζονται στο άρθρο 3 της υπ' αριθμ. 397/18235/16-02-2017 (Β'601)Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει.
3. Η διαδικασία αναγνώρισης των ΟΠ/ΕΟΠ καθορίζεται στο άρθρο 4 της ανωτέρω Υπουργικής απόφασης και οι διατάξεις για την ανάκληση ή αναστολή της αναγνώρισης στο άρθρο 5 της ίδιας Υπουργικής απόφασης.

Άρθρο 9 Συγχωνεύσεις Οργανώσεων Παραγωγών

Οι Οργανώσεις Παραγωγών μπορούν να συγχωνευτούν με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι θα συγχωνευτούν και τα νομικά πρόσωπα στα οποία έχει δοθεί αναγνώριση σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις (ν. 4384/2016 (Α'78) και Υπουργική Απόφαση αριθμ. 397/18235/16-02-2017 (Β'601), όπως ισχύουν).

Η νέα ΟΠ που προκύπτει από τη συγχώνευση αναγνωρίζεται εκ νέου σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα της παραγράφου Δ του άρθρου 8 της παρούσας απόφασης και του άρθρου 2, παρ. 3 της αριθμ. 397/18235/16-02-2017 (Β'601) ΥΑ, όπως ισχύει.

Στην περίπτωση που οι Οργανώσεις Παραγωγών πριν τη συγχώνευση υλοποιούν εγκεκριμένα επιχειρησιακά προγράμματα έχουν τις δυνατότητες που περιγράφονται στο άρθρο 15 του Καν. (ΕΕ) 2017/891.

Οι ΟΠ, κατόπιν δεόντως αιτιολογημένης αίτησης, μπορούν να συνεχίσουν την παράλληλη εφαρμογή χωριστών επιχειρησιακών προγραμμάτων έως την παράλληλη ολοκλήρωσή τους ή με την ολοκλήρωση του πρώτου επιχειρησιακού προγράμματος των συγχωνευμένων ΟΠ. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται άμεσα αίτηση προς την Διεύθυνση Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής, Τμήμα Δενδρωδών Καλλιεργειών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και σχετική έγκριση για την οποία ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 13 της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 10

Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών (Ε.Ο.Π)

Η αναγνώριση ΕΟΠ γίνεται με βάση τα οριζόμενα στο άρθρο 156 του Καν. (ΕΕ) 1308/2013 και το άρθρο 19 του Καν. (ΕΕ) 2017/891. Οι ΕΟΠ εφαρμόζουν, τηρουμένων των αναλογιών, τις διατάξεις που ορίζονται στο άρθρο 18 του Καν. (ΕΕ) 2017/891 και ισχύουν για τις ΟΠ καθώς και τα διαλαμβανόμενα της παρ. Β του άρθρου 4 της Υπουργικής Απόφασης αριθμ. 397/18235/16-02-2017 (Β'601), όπως ισχύει.

Οι ΕΟΠ τεκμαίρεται ότι ενεργούν εξ ονόματος των μελών τους και για λογαριασμό τους όσον αφορά οικονομικά θέματα στο πλαίσιο της δικαιοδοσίας τους όπως αναφέρεται στο τελευταίο εδάφιο του άρθρου 160 του Καν. (ΕΕ) 1308/2013.

ΜΕΡΟΣ 2 : ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ (ΟΠ) ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΕΝΩΣΕΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ (ΕΟΠ)

Άρθρο 11

Επιχειρησιακά Ταμεία

1. Η σύσταση του επιχειρησιακού ταμείου από τις Οργανώσεις Παραγωγών (ΟΠ) και/ ή τις ενώσεις τους (ΕΟΠ) είναι υποχρεωτική για την υλοποίηση επιχειρησιακού προγράμματος και προϋποθέτει την τήρηση ενός ξεχωριστού λογαριασμού σε ετήσια βάση, ο οποίος πρέπει να είναι τραπεζικός λογαριασμός
2. Η χρηματοδότηση του επιχειρησιακού ταμείου προέρχεται από τις χρηματικές εισφορές της περίπτωσης α της παραγράφου 1 του άρθρου 32 του Καν. (ΕΕ) 1308/2013 και την ενωσιακή χρηματοδοτική συνδρομή της περίπτωσης β της παραγράφου 1 του άρθρου 32 του Καν. (ΕΕ) 1308/2013. Οι χρηματικές εισφορές της περίπτωσης α της παραγράφου 1 του άρθρου 32 του Καν. (ΕΕ) 1308/2013 εγγράφονται λογιστικά μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου του έτους υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος. Επιπλέον, για την χρηματοδότηση των επιχειρησιακών ταμείων των Οργανώσεων Παραγωγών και των Ενώσεων Οργανώσεων Παραγωγών ισχύουν τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 25 του κατ' εξουσιοδότηση Καν. (ΕΕ) 2017/891.

3. Το επιχειρησιακό ταμείο χρησιμοποιείται μόνο για τη χρηματοδότηση του επιχειρησιακού προγράμματος σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 32 του Καν. (ΕΕ) 1308/2013.
4. Οι ΟΠ και/ή οι ενώσεις τους (ΕΟΠ) υποβάλλουν την αίτηση του επιχειρησιακού ταμείου, ανεξάρτητα αν το επιχειρησιακό πρόγραμμα τροποποιείται ή όχι για το επόμενο έτος. (Άρθρο 26 του κατ' εξουσιοδότηση Καν. (ΕΕ) 2017/891) στη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Περιφερειακής Ενότητας, που έχει την έδρα της η ΟΠ και/ή η ΕΟΠ και ένα αντίγραφο αυτής στην Διεύθυνση Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ, το αργότερο μέχρι την 1^η Σεπτεμβρίου κάθε έτους που προηγείται του έτους υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος.
5. Όταν το επιχειρησιακό πρόγραμμα δεν τροποποιείται για το επόμενο έτος, η αίτηση επιχειρησιακού ταμείου της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου συνοδεύεται από τα διαλαμβανόμενα στα σημεία 6.2 και 6.4 του άρθρου 12 της παρούσας.
6. Τα αναφερόμενα στις παραγράφους 4 και 5 του παρόντος άρθρου κατατίθενται στην αρμόδια Δ/ση Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής ή στη Δ/ση Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή αποστέλλονται ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή ή με ταχυμεταφορά και το εμπρόθεσμο της διαβίβασης κρίνεται από τον αριθμό πρωτοκόλλου του ΥΠΑΑΤ ή την ημερομηνία της ταχυδρομικής σήμανσης ή της ταχυμεταφορικής απόδειξης αντίστοιχα. Οι αιτήσεις επιχειρησιακών ταμείων που αφορούν επιχειρησιακά προγράμματα τα οποία δεν τροποποιούνται για το επόμενο έτος και οι οποίες υποβάλλονται ή διαβιβάζονται εκπρόθεσμα θεωρούνται ως μη παραληφθείσες και ως εκ τούτου οι ΟΠ/ΕΟΠ δεν υλοποιούν επιχειρησιακό πρόγραμμα για το επόμενο έτος.

Άρθρο 12

Επιχειρησιακά Προγράμματα (Ε.Π.)

1. Οι αναγνωρισμένες ΟΠ έχουν τη δυνατότητα υποβολής επιχειρησιακού προγράμματος διάρκειας τριών έως πέντε ετών σύμφωνα με το άρθρο 33 του Καν. (ΕΕ) 1308/2013, το οποίο υλοποιείται σε ετήσιες περιόδους που εκτείνονται από την 1^η Ιανουαρίου μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου, όπως ορίζεται στο άρθρο 7 του εκτελεστικού Καν. (ΕΕ) 2017/892. Το ανώτερο ετήσιο ύψος επένδυσης καθορίζεται στο 8,2% της αξίας της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο από την ΟΠ κατά την περίοδο αναφοράς. Η ετήσια περίοδος αναφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 23 του κατ' εξουσιοδότηση Καν.(ΕΕ) 2017/892 καθορίζεται το δωδεκάμηνο από την 1^η Ιανουαρίου έως την 31^η Δεκεμβρίου δύο έτη πριν το έτος έναρξης της υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος και για όλες τις ΟΠ και ΕΟΠ. Για τον υπολογισμό της αξίας παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο ισχύουν τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 22 του κατ' εξουσιοδότηση Καν.(ΕΕ) 2017/892.
2. Τα Ε.Π. και οι τροποποιήσεις τους συντάσσονται και υπογράφονται από γεωπόνο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ΠΔ 344/2000 (Α'297).
3. Τα Ε.Π. σύμφωνα με το άρθρο 4 του εκτελεστικού Καν. (ΕΕ) 2017/892:
  - 3.1 Περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία:
    - α) περιγραφή της αρχικής κατάστασης, με βάση, ενδεχομένως, τους κοινούς δείκτες εκκίνησης που απαριθμούνται στο σημείο 5 του παραρτήματος ΙΙ του εκτελεστικού Καν. (ΕΕ) 2017/892.
    - β) τους στόχους του προγράμματος, λαμβανομένων υπόψη των προοπτικών παραγωγής και των δυνατοτήτων διάθεσης, καθώς και εξήγηση του τρόπου με τον οποίο το πρόγραμμα πρόκειται να συμβάλει στην εθνική στρατηγική και είναι συνεπές με τους

στόχους της, μεταξύ άλλων ως προς την ισορροπία μεταξύ των δραστηριοτήτων όπως αυτή ορίζεται στην περίπτωση 7.5 του παρόντος άρθρου. Η περιγραφή των στόχων αναφέρει μετρήσιμους στόχους, με σκοπό τη διευκόλυνση της παρακολούθησης της προόδου που συντελείται σταδιακά ως προς την υλοποίηση του προγράμματος.

- γ) τα προτεινόμενα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων για την πρόληψη και διαχείριση των κρίσεων
- δ) τη διάρκεια του προγράμματος και
- ε) τις χρηματοδοτικές πτυχές, ειδικότερα δε:
  - i) τη μέθοδο υπολογισμού και το επίπεδο των χρηματικών εισφορών
  - ii) τη διαδικασία για τη χρηματοδότηση του επιχειρησιακού ταμείου
  - iii) τις πληροφορίες που απαιτούνται για να δικαιολογηθεί το διαφοροποιημένο ύψος των εισφορών και
  - iv) τον προϋπολογισμό και το χρονοδιάγραμμα των δράσεων για κάθε έτος εφαρμογής του προγράμματος.

3.2 Αναφέρουν:

- α) τον βαθμό στον οποίο τα διάφορα μέτρα συμπληρώνουν άλλα μέτρα και συνάδουν με αυτά, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που χρηματοδοτούνται ή είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση από άλλα ταμεία της Ένωσης, και ιδίως δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και προγράμματα προώθησης που εγκρίνονται δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1144/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Κατά περίπτωση, πρέπει να γίνεται ειδική αναφορά, σε μέτρα τα οποία υλοποιούνται στο πλαίσιο προηγούμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων και
  - β) ότι δεν συνεπάγονται κίνδυνο διπλής χρηματοδότησης από ταμεία της Ένωσης
4. Τα Ε.Π. περιλαμβάνουν υποχρεωτικά περιβαλλοντικές δράσεις σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 5 έως 7 της παρούσας απόφασης.
5. Οι τροποποιήσεις των επιχειρησιακών προγραμμάτων περιλαμβάνουν:
- α) τα στοιχεία της ανωτέρω παραγράφου 3 εκτός από τα στοιχεία της περίπτωσης α της υποπαραγράφου 3.1,
  - β) τα στοιχεία της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου και
  - γ) δικαιολογητικά τα οποία αναφέρουν τον λόγο, την φύση και τις επιπτώσεις των αλλαγών.
6. Τα επιχειρησιακά προγράμματα και οι τροποποιήσεις τους συνοδεύονται από τα παρακάτω έγγραφα:
- 6.1 Την αίτηση του επιχειρησιακού ταμείου και την απόδειξη της δημιουργίας του (βεβαίωση τράπεζας σχετικά με το λογαριασμό που η ΟΠ χρησιμοποιεί ως λογαριασμό επιχειρησιακού ταμείου).
- 6.2 Γραπτή δήλωση της ΟΠ στην οποία αναγράφεται ότι :
- α) συμμορφώνεται με τα προβλεπόμενα στον Καν(ΕΚ) 1308/2013, τον κατ' εξουσιοδότηση Καν.(ΕΕ) 2017/891 και τον εκτελεστικό Καν. (ΕΕ) 2017/892, όπως ισχύουν
  - β) δεν έχει λάβει ή δεν θα λάβει άμεσα ή έμμεσα οποιαδήποτε άλλη ενωσιακή ή εθνική χρηματοδότηση σχετικά με δράσεις επιλέξιμες για ενίσχυση δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 1308/2013 στον τομέα των οπωροκηπευτικών και
  - γ) τα αγροτεμάχια των παραγωγών μελών της ΟΠ είναι ταυτοποιημένα στο ενιαίο σύστημα ταυτοποίησης
- 6.3 Απόφαση αρμοδίου οργάνου της Ο.Π. σχετικά με το επιχειρησιακό πρόγραμμα στην οποία αναφέρονται αναλυτικά ανά μέτρο οι αιτούμενες δράσεις, το ύψος της δαπάνης τους και το συνολικό κόστος αυτών.

- 6.4 Βεβαίωση ορκωτού λογιστή στην οποία προσδιορίζεται, ελέγχεται και πιστοποιείται η αξία εμπορευθείσας παραγωγής της περιόδου αναφοράς, για τα προϊόντα που έχει αναγνωριστεί η οργάνωση παραγωγών και περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι, Μέρος ΙΧ- Οπωροκηπευτικά, του Καν. (ΕΕ) 1308/2013.
- 6.5 Πίνακας με αναλυτική περιγραφή των υποδομών της ΟΠ την χρονική στιγμή υποβολής της αίτησης. Ο Πίνακας περιλαμβάνει μεταξύ άλλων κτηριακές εγκαταστάσεις, μηχανολογικό εξοπλισμό, μέσα συλλογής, ψυκτικούς θαλάμους, γραμμές διαλογής, γραμμές συσκευασίας κ.α. και επιπλέον αναλυτική περιγραφή δυναμικότητας, χωρητικότητας και προϊόντα για τα οποία χρησιμοποιείται κάθε εγκατάσταση.
- 6.6 Για κάθε δράση και προκειμένου να τεκμηριωθεί ο προϋπολογισμός της, συμπληρώνεται ο παρακάτω Πίνακας στον οποίο αποτυπώνεται ο τρόπος με τον οποίο η ΟΠ κατέληξε στον αιτούμενο προϋπολογισμό. Πιο συγκεκριμένα αποτυπώνεται η έρευνα αγοράς την οποία διενεργούν οι ΟΠ (π.χ. έρευνα στην τοπική αγορά, προσφορές (τουλάχιστον 2), έρευνα στο διαδίκτυο (με αναφορά του σχετικού συνδέσμου-link), αλληλογραφία με προμηθευτές κλπ) προκειμένου να επιλέξουν την χαμηλότερη προσφορά. Τα στοιχεία τα οποία αποτυπώνονται στον Πίνακα περιλαμβάνονται και στον φάκελο του επιχειρησιακού προγράμματος.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΔΡΑΣΕΩΝ						
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ	ΑΦΜ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΑΡ. ΤΕΜΑΧΙΩΝ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΑΣ (€)	ΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ (€)

Ο ανωτέρω Πίνακας αποστέλλεται και σε ηλεκτρονική μορφή (αρχείο excel). Σε περίπτωση που η ΟΠ δεν επιλέξει την χαμηλότερη τιμή τεκμηριώνει αυτή την επιλογή της, παραθέτοντας αναλυτικά τα επιχειρήματά της. Επιλεξιμότητα δράσεων επιχειρησιακών προγραμμάτων (άρθρο 31 του κατ' εξουσιοδότηση Καν (ΕΕ) 2017/891)

7. Τα επιχειρησιακά προγράμματα δεν περιλαμβάνουν δράσεις ή δαπάνες που αναφέρονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ του κατ' εξουσιοδότηση Καν (ΕΕ) 2017/891. Το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ του κατ' εξουσιοδότηση Καν.(ΕΕ) 2017/891 περιλαμβάνει έναν μη εξαντλητικό κατάλογο των επιλέξιμων δράσεων και δαπανών. Επιπλέον, στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι της παρούσας απόφασης, περιλαμβάνεται ένας μη εξαντλητικός κατάλογος επιλέξιμων δράσεων
- 7.1 Οι επιλέξιμες για χορήγηση ενίσχυσης δαπάνες στο πλαίσιο των επιχειρησιακών προγραμμάτων περιορίζονται στις πραγματικές δαπάνες.
- 7.2 Οι επενδύσεις σε υλικά στοιχεία συνεπάγονται τις δεσμεύσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 31 του κατ' εξουσιοδότηση Καν.(ΕΕ) 2017/891
- 7.3 Οι επενδύσεις που σχετίζονται με την μετατροπή οπωροκηπευτικών σε μεταποιημένα οπωροκηπευτικά καθώς και εκείνες που αφορούν άυλα στοιχεία είναι επιλέξιμες για στήριξη.
- 7.4 Ο προϋπολογισμός μιας δραστηριότητας του επιχειρησιακού προγράμματος μπορεί να ανέρχεται κατ' ανώτατο όριο έως το 60% του συνολικού επιχειρησιακού ταμείου για κάθε έτος του επιχειρησιακού προγράμματος.
- 7.5 Για τις περιπτώσεις του άρθρου 31 παρ 6 και 7 του Καν 2017/891 αρμόδια υπηρεσία για τον έλεγχο είναι η ΔΑΟΚ. Αναγνωρισμένες Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών (ΕΟΠ) δύνανται να υποβάλουν συνολικό ή μερικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 33 του Καν. (ΕΕ) 1308/2013. Για τα Επιχειρησιακά προγράμματα των ΕΟΠ ισχύουν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 32 του κατ' εξουσιοδότηση Καν (ΕΕ) 2017/891 και όσον αφορά το περιεχόμενό του και τα έγγραφα που το συνοδεύουν ισχύουν, τηρουμένων των αναλογιών, όσα αναφέρονται στο παρόν άρθρο.

7.6 Στη περίπτωση εξατομικευμένων δράσεων κατατίθεται πίνακας ανά δράση με τα στοιχεία των μελών τα οποία συμμετέχουν στη δράση και οι οποίοι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των αποφάσεων έγκρισης. (αρθ. 15, παρ. 3γ).

Άρθρο 13

Υποβολή Νέων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

1. Οι ΟΠ/ΕΟΠ υποβάλλουν τα επιχειρησιακά προγράμματα στη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Περιφερειακής Ενότητας που έχει την έδρα της η ΟΠ/ΕΟΠ και ένα αντίγραφο αυτών στην αρμόδια Διεύθυνση Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής ή Δ/ση Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων του ΥΠΑΑΤ, το αργότερο μέχρι την 1^η Σεπτεμβρίου του έτους που προηγείται του έτους υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος. **Ειδικά και κατ' εξαίρεση για το έτος 2017 ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής των νέων επιχειρησιακών προγραμμάτων του προηγούμενου εδαφίου ορίζεται η 8^η Ιανουαρίου 2018.**
2. Τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου κατατίθενται στην αρμόδια Δ/ση Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής ή Δ/ση Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή αποστέλλονται ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή ή με ταχυμεταφορά και το εμπρόθεσμο της διαβίβασης κρίνεται από τον αριθμό πρωτοκόλλου του ΥΠΑΑΤ ή την ημερομηνία της ταχυδρομικής σήμανσης ή της ταχυμεταφορικής απόδειξης αντίστοιχα. Όταν τα αναφερόμενα στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου κατατίθενται ή διαβιβάζονται εκπρόθεσμα θεωρούνται ως μη παραληφθέντα και ως εκ τούτου δεν εξετάζονται. Η Δ/ση Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής ή η Δ/ση Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων του ΥΠΑΑΤ ενημερώνει την ενδιαφερόμενη ΟΠ και την αρμόδια ΔΑΟΚ.
3. Τα επιχειρησιακά προγράμματα εξετάζονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 15 της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 14

Τροποποιήσεις επιχειρησιακών προγραμμάτων

1. Τροποποιήσεις επιχειρησιακών προγραμμάτων για τα επόμενα έτη
  - α. Οι ΟΠ/ΕΟΠ δύνανται να ζητήσουν τροποποιήσεις των επιχειρησιακών προγραμμάτων τους, συμπεριλαμβανομένης της διάρκειάς τους, για τα επόμενα έτη. Η υποβολή των τροποποιήσεων γίνεται το αργότερο μέχρι την 1^η Σεπτεμβρίου ώστε να αρχίσουν να ισχύουν από την 1^η Ιανουαρίου του επόμενου έτους σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 34 του κατ' εξουσιοδότηση Καν. (ΕΕ) 2017/891.
  - β. Οι ΟΠ/ΕΟΠ υποβάλλουν τις τροποποιήσεις στη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Περιφερειακής Ενότητας που έχει την έδρα της η ΟΠ/ΕΟΠ και ένα αντίγραφο αυτών στην αρμόδια Δ/ση Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής ή στη Δ/ση Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων του ΥΠΑΑΤ, το αργότερο μέχρι την 1^η Σεπτεμβρίου.
  - γ. Οι αιτήσεις τροποποίησης εξετάζονται σύμφωνα με την με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 15 της παρούσας απόφασης.
2. Α. Τροποποιήσεις επιχειρησιακών προγραμμάτων κατά τη διάρκεια του έτους
  - α. Οι ΟΠ/ΕΟΠ μπορούν να ζητήσουν κατά τη διάρκεια του έτους υλοποίησης του επιχειρησιακού τους προγράμματος **μία** μόνο τροποποίησή αυτού με την προϋπόθεση ότι διατηρούνται αμετάβλητοι οι γενικοί στόχοι του επιχειρησιακού προγράμματος. **Οι νέες δράσεις που ενδεχομένως περιλαμβάνονται στην συγκεκριμένη τροποποίηση είναι**

επιλέξιμες για ενίσχυση εφόσον αυτές υλοποιούνται και ως εκ τούτου τιμολογούνται κατόπιν της έκδοσης της σχετικής απόφασης έγκρισης τροποποίησης. Στις νέες δράσεις του προηγούμενου εδαφίου περιλαμβάνεται και η ενδεχόμενη αύξηση του προϋπολογισμού μιας ήδη εγκεκριμένης δράσης. Η τροποποίηση του προηγούμενου εδαφίου δύναται να περιλαμβάνει αποκλειστικά και μόνο τα κάτωθι:

1. αύξηση του ποσού του επιχειρησιακού ταμείου κατά το πολύ 25% του ποσού που είχε εγκριθεί αρχικά,
  2. μείωση του ποσού του επιχειρησιακού ταμείου **κατά το πολύ 25%** του ποσού που είχε εγκριθεί αρχικά. **Όταν ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός μιας δράσης του επιχειρησιακού προγράμματος ανέρχεται σε ποσοστό μεγαλύτερο από 40% του εγκεκριμένου επιχειρησιακού ταμείου τότε ο προϋπολογισμός της συγκεκριμένης δράσης δύναται να μειωθεί κατά το πολύ 25% του ποσού που είχε αρχικά εγκριθεί.**
  3. να προσθέσουν εθνική χρηματοδοτική συνδρομή στο επιχειρησιακό ταμείο.
- β. Οι ΟΠ υποβάλλουν την τροποποίηση του επιχειρησιακού τους προγράμματος κατά τη διάρκεια του έτους στη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Περιφερειακής Ενότητας που έχει την έδρα της η ΟΠ /ΕΟΠ και ένα αντίγραφο αυτής στην αρμόδια Διεύθυνση Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής ή στην Δ/ση Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων του ΥΠΑΑΤ, το αργότερο μέχρι τις 30 Απριλίου.
- γ. Οι αιτήσεις τροποποίησης εξετάζονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 15 της παρούσας απόφασης.

Β. Τροποποιήσεις επιχειρησιακών προγραμμάτων κατά τη διάρκεια του έτους χωρίς προγενέστερη έγκριση από την αρμόδια Εθνική αρχή.

Οι ΟΠ μπορούν να τροποποιήσουν τα ΕΠ κατά τη διάρκεια του έτους υλοποίησης χωρίς προγενέστερη έγκριση από την αρμόδια Εθνική αρχή του, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α. Δεν αιτούνται νέες δράσεις για το ΕΠ, πέραν των ήδη εγκεκριμένων για το έτος υλοποίησης.
- β. Το ποσοστό αύξησης ή μείωσης των ήδη εγκεκριμένων δράσεων δεν δύναται να υπερβαίνει το 5% του ποσού των ήδη εγκεκριμένων με την προϋπόθεση ότι το συνολικό εγκεκριμένο επιχειρησιακό ταμείο παραμένει σταθερό.
- γ. Η τιμή μονάδος των εν λόγω δράσεων δεν τροποποιείται
- δ. Η αύξηση ή η μείωση του κόστους των δράσεων δεν αφορά εγκεκριμένες δράσεις των οποίων ο προϋπολογισμός έχει περικοπεί με την απόφαση έγκρισης.
- ε. Πληρείται η προϋπόθεση της παρ.7.4 του άρθρου 12 της παρούσας απόφασης.

Διαδικασία

Οι ΟΠ/ΕΟΠ υποβάλλουν τον τροποποιημένο πίνακα του ΕΠ, αποκλειστικά για το τρέχον έτος, δύο μήνες πριν από την έναρξη εφαρμογής των σχετικών δράσεων, στη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Περιφερειακής Ενότητας που έχει την έδρα της η ΟΠ /ΕΟΠ. Ο πίνακας συνοδεύεται από διευκρινίσεις σχετικά με την αιτία της προτεινόμενης τροποποίησης.

Η τριμελής Επιτροπή, όπως προβλέπεται στην περ. γ, της παρ.1 του άρθρου 3 της αριθμ. . 397/18235/16-02-2017 Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει, αφού λάβει υπόψη τις ανωτέρω προϋποθέσεις, αποδέχεται ή όχι το αίτημα εντός 15 ημερών. Σε περίπτωση αποδοχής του αιτήματος ενημερώνει εγγράφως την Ο.Π. και αποστέλλει εντός 3 ημερών το πόρισμά της συνοδευόμενο από τον προτεινόμενο πίνακα στον ΟΠΕΚΕΠΕ με κοινοποίηση στην στη Δ/ση Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής ή στη Δ/ση Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων. Σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματος,

ενημερώνει εγγράφως την Ο.Π.

3. Τα αναφερόμενα στην περίπτωση β της παραγράφου 1 και στην περίπτωση β της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου υποβάλλονται στην αρμόδια Δ/ση Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής με κατάθεση σε αυτήν ή αποστέλλονται ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή ή με ταχυμεταφορά και το εμπρόθεσμο της υποβολής κρίνεται από τον αριθμό πρωτοκόλλου του ΥΠΑΑΤ ή την ημερομηνία της ταχυδρομικής σήμανσης ή της ταχυμεταφορικής απόδειξης αντίστοιχα. Οι τροποποιήσεις που υποβάλλονται εκπρόθεσμα θεωρούνται ως μη παραληφθείσες και ως εκ τούτου δεν εξετάζονται. Η Δ/ση Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής ή η Δ/ση Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων ενημερώνει την ενδιαφερόμενη ΟΠ και την αρμόδια ΔΑΟΚ.

Άρθρο 15

A. Αξιολόγηση, έγκριση, κοινοποίηση επιχειρησιακών προγραμμάτων, τροποποιήσεων επιχειρησιακών προγραμμάτων και επιχειρησιακών ταμείων

1. Ο έλεγχος των φακέλων των υποβληθέντων επιχειρησιακών προγραμμάτων (Ε.Π.) του άρθρου 13 της παρούσας, των τροποποιήσεων των επιχειρησιακών προγραμμάτων του άρθρου 14 της παρούσας και των επιχειρησιακών ταμείων της παραγράφου 4 του άρθρου 11 της παρούσας απόφασης γίνεται από την επιτροπή της παραγράφου 1, σημ. 1.β.2 του άρθρου 22 της παρούσας, η οποία κατόπιν των ελέγχων που διενεργεί συντάσσει σχετική έκθεση ελέγχου. Οι προαναφερθείσες εισηγήσεις καθώς και τυχόν συμπληρωματικά δικαιολογητικά που ενδεχομένως έχει ζητήσει η αρμόδια ΔΑΟΚ υποβάλλονται στην αρμόδια Διεύθυνση Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής ή στη Δ/ση Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων του ΥΠΑΑΤ ως εξής:
  - α. για τα ΕΠ του άρθρου 13 της παρούσας, καταληκτική ημερομηνία ορίζεται η 20^η Οκτωβρίου. **Ειδικά και κατ' εξαίρεση για το έτος 2017 ως καταληκτική ημερομηνία ορίζεται η 12^η Ιανουαρίου 2018.**
  - β. για τις τροποποιήσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 14 της παρούσας καταληκτική ημερομηνία ορίζεται η 20^η Οκτωβρίου,
  - γ. για τις τροποποιήσεις της παραγράφου 2Αα του άρθρου 14 της παρούσας καταληκτική ημερομηνία ορίζεται η 15^η Μάιου
  - δ. των επιχειρησιακών ταμείων της παραγράφου 4 του άρθρου 11 της παρούσας καταληκτική ημερομηνία ορίζεται η 20^η Οκτωβρίου.
2. Τα αναφερόμενα στην παρούσα παράγραφο κατατίθενται στην αρμόδια Δ/ση Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής ή στη Δ/ση Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή αποστέλλονται ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή ή με ταχυμεταφορά και το εμπρόθεσμο της διαβίβασης κρίνεται από τον αριθμό πρωτοκόλλου του ΥΠΑΑΤ ή την ημερομηνία της ταχυδρομικής σήμανσης ή της ταχυμεταφορικής απόδειξης αντίστοιχα. Όταν τα αναφερόμενα στην παρούσα παράγραφο κατατίθενται ή διαβιβάζονται εκπρόθεσμα θεωρούνται ως μη παραληφθέντα και ως εκ τούτου δεν εξετάζονται. Η Δ/ση Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής ή η Δ/ση Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων ενημερώνει γραπτώς την ενδιαφερόμενη ΟΠ και την αρμόδια ΔΑΟΚ.

3. Τα Τμήματα Δενδρωδών Καλλιεργειών, Κηπευτικών, Ανθοκομίας Καλλωπιστικών Αρωματικών και Φαρμακευτικών Φυτών και Εναλλακτικών Καλλιεργειών της Διεύθυνσης Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής καθώς και το Τμήμα Αμπέλου, Οίνου και Αλκοολούχων Ποτών της Δ/σης Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων του ΥΠΑΑΤ:
- α. ελέγχουν τα κριτήρια επιλεξιμότητας και αξιολογούν τις σχετικές αιτήσεις των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανώσεων Παραγωγών που είναι αναγνωρισμένες για προϊόντα αρμοδιότητάς τους, και συντάσσουν εισηγητική έκθεση ελέγχου.
  - β. ελέγχουν και αξιολογούν τις αιτήσεις επιχειρησιακών ταμείων της παραγράφου 5 του άρθρου 11 της παρούσας απόφασης που αφορούν Οργανώσεις Παραγωγών που είναι αναγνωρισμένες για προϊόντα αρμοδιότητάς τους,
  - γ. Τα επιχειρησιακά προγράμματα και οι τροποποιήσεις αυτών εγκρίνονται ή απορρίπτονται με Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Για το σκοπό αυτό συγκροτείται πενταμελής επιτροπή στην κεντρική υπηρεσία του ΥΠΑΑΤ η οποία αποτελείται από:
    - ι. τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας, ως πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του,
    - ii. τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής, με τον αναπληρωτή του,
    - iii. τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων, με τον αναπληρωτή του,
    - iv. τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Πολλαπλασιαστικού Υλικού, Καλλιεργούμενων Φυτικών Ειδών και Φυτογενετικών Πόρων, με τον αναπληρωτή του,
    - v. τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής, με τον αναπληρωτή του.

Εισηγητές στην επιτροπή είναι οι προϊστάμενοι των Τμημάτων Δενδρωδών Καλλιεργειών, Κηπευτικών, Ανθοκομίας, Καλλωπιστικών Αρωματικών και Φαρμακευτικών Φυτών και Εναλλακτικών Καλλιεργειών της Δ/σης Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής και του Τμήματος Αμπέλου, Οίνου και Αλκοολούχων Ποτών.

Η εν λόγω Επιτροπή εξετάζει τη σκοπιμότητα και την αρτιότητα των επιχειρησιακών προγραμμάτων, τη συνοχή τους με τους στόχους της εθνικής στρατηγικής και την εισηγητική έκθεση ελέγχου και γνωμοδοτεί για την έκδοση της σχετικής απόφασης.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής δύναται να προσκαλέσει υπαλλήλους του ΥΠΑΑΤ συγκεκριμένων ειδικοτήτων των οποίων οι αρμοδιότητες σχετίζονται με δράσεις των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων προκειμένου να υποβοηθήσουν το έργο της Επιτροπής .
4. Οι αιτήσεις επιχειρησιακών ταμείων της παραγράφου 5 του άρθρου 11 της παρούσας απόφασης που αφορούν επιχειρησιακά προγράμματα τα οποία δεν τροποποιούνται για το επόμενο έτος εγκρίνονται ή απορρίπτονται με έγγραφο του Προϊσταμένου της Δ/σης Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής ή της Δ/σης Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων.
5. Η Δ/ση Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής και η Δ/ση Δ/σης Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων κοινοποιεί στις αρμόδιες Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων τις αποφάσεις έγκρισης ή απόρριψης:
- α. των επιχειρησιακών προγραμμάτων και ταμείων του άρθρου 13 της παρούσας έως την 15^η Δεκεμβρίου. Ειδικά και κατ' εξαίρεση για το έτος 2018 έως την 20^η Ιανουαρίου.
  - β. των τροποποιήσεων των επιχειρησιακών προγραμμάτων και ταμείων της παραγράφου 1 του άρθρου 14 της παρούσας έως την 15^η Δεκεμβρίου,
  - γ. των τροποποιήσεων των επιχειρησιακών προγραμμάτων και ταμείων της παραγράφου 2 του άρθρου 14 της παρούσας έως την 30^η Ιουνίου,

δ. των επιχειρησιακών ταμείων της παραγράφου 5 του άρθρου 11 της παρούσας έως την 15^η Δεκεμβρίου.

Στη συνέχεια οι Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων κοινοποιούν τις προαναφερθείσες αποφάσεις στις ΟΠ/ΕΟΠ αρμοδιότητάς τους.

Β. Διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης των Ο.Π. και των Ε.Π. και της Εθνικής Στρατηγικής

1. Στο πλαίσιο της παρακολούθησης και της αξιολόγησης των Οργανώσεων Παραγωγών αλλά και της εφαρμογής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων οι Οργανώσεις Παραγωγών και οι Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών θεσπίζουν σύστημα για τη συλλογή, την καταγραφή και τη διατήρηση των απαιτούμενων πληροφοριών για τη συμπλήρωση δεικτών απόδοσης οι οποίοι καθορίζονται στο παράρτημα ΙΙ του εκτελεστικού Καν.(ΕΕ) 2017/892.

2. Τα επιτεύγματα (πρόοδος, αποδοτικότητα, αποτελεσματικότητα), όσον αφορά καθορισμένους στόχους των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, εκτιμώνται από τις πληροφορίες που παρέχονται στους κοινούς δείκτες απόδοσης.

Α. Οι Οργανώσεις Παραγωγών και οι Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών που υλοποιούν Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, κάθε έτος υποβάλλουν έκθεση, μαζί με την αίτηση ενίσχυσης, στη ΔΑΟΚ της οποίας εμπίπτουν στην αρμοδιότητα, προκειμένου να συλλεχθούν οι πληροφορίες για τη σύνταξη της ετήσιας έκθεσης του αναφέρεται στο άρθρο 54 στοιχείο β) του κατ' εξουσιοδότηση Καν.(ΕΕ) 2017/891.

Η έκθεση περιλαμβάνει τα προβλεπόμενα του άρθρου 21 του εκτελεστικού Καν.(ΕΕ) 2017/892.

Συμπλήρωση των κοινών δεικτών απόδοσης από τις ΟΠ και τις ΕΟΠ που υλοποιούν ΕΠ:

Οι κοινοί δείκτες απόδοσης δίνουν συγκεκριμένες πληροφορίες, όπως φαίνεται παρακάτω:

- α. Οι δείκτες εισροών (input): είναι δείκτες του επιχειρησιακού προγράμματος οι οποίοι αναφέρονται στους οικονομικούς πόρους που διατίθενται για κάθε μέτρο ή δράση που υλοποιήθηκε μέσα από το επιχειρησιακό πρόγραμμα.
- β. Οι δείκτες επιδόσεων ή εκροών (output): είναι δείκτες του επιχειρησιακού προγράμματος οι οποίοι «μετρούν» δραστηριότητες που υλοποιούνται άμεσα, μέσα από το μέτρο ή τη δράση.
- γ. Οι δείκτες αποτελεσμάτων (result): είναι δείκτες του επιχειρησιακού προγράμματος οι οποίοι μετρούν τα άμεσα αποτελέσματα της παρέμβασης στους δικαιούχους δηλαδή τόσο στις ατομικές εκμεταλλεύσεις μελών της ΟΠ ή/και στην ίδια την ΟΠ.
- δ. Οι δείκτες αντίκτυπου (impact): είναι δείκτες του επιχειρησιακού προγράμματος οι οποίοι αναφέρονται στα οφέλη του επιχειρησιακού προγράμματος, πέραν των άμεσων αποτελεσμάτων στους δικαιούχους και συμβάλλουν στην επίτευξη των γενικών στόχων του επιχειρησιακού προγράμματος.
- ε. Οι δείκτες εκκίνησης: Είναι αναγκαίοι για την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης κατά την «έναρξη της περιόδου προγραμματισμού» - έναρξη 01/01/2018. Υπολογίζονται ως ο μέσος όρος των δύο ετών πριν από την υποβολή του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Αναφέρονται σε όλους τους πιθανούς ειδικούς και γενικούς στόχους. Επίσης δίνουν πολύτιμες πληροφορίες που αφορούν:
  - i. Την ανάλυση της αρχικής κατάστασης.
  - ii. Το επίπεδο αναφοράς με βάση το οποίο θα εκτιμηθούν τα αποτελέσματα και ο αντίκτυπος της εθνικής στρατηγικής και του επιχειρησιακού προγράμματος ή/και

iii. Την ερμηνεία των αποτελεσμάτων και του αντίκτυπου της εθνικής στρατηγικής και του επιχειρησιακού προγράμματος.

Κάθε μέτρο ή δράση έχει ως σκοπό να συμβάλλει στην επίτευξη μιας συγκεκριμένης ιεραρχίας τριών επιπέδων στόχων, η οποία περιλαμβάνει:

- α) τους στόχους των επιχειρησιακών προγραμμάτων,
- β) τους ειδικούς στόχους και
- γ) τους γενικούς στόχους.

Για κάθε μέτρο ή δράση υπάρχουν δείκτες εισροών, επίδοσης, αποτελέσματος και αντίκτυπου σε αντιστοιχία με την ιεραρχία των στόχων. Οι δείκτες αυτοί είναι εργαλεία, τα οποία συμβάλλουν στην αξιοποίηση ποσοτικών πληροφοριών χρήσιμων για την αξιολόγηση της προόδου με την επίτευξη των ειδικών στόχων του επιχειρησιακού προγράμματος, την εξέταση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητάς του και την πρόοδό του σε σχέση με τους γενικούς στόχους.

Στο παράρτημα 2 της παρούσας απόφασης, κάθε πίνακας περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- α. Το μέτρο ή τη δράση
- β. Τους επιχειρησιακούς, ειδικούς και γενικούς στόχους που είναι σχετικοί με το μέτρο ή τη δράση
- γ. Πίνακες με τους δείκτες εκροών, αποτελέσματος και αντίκτυπου που αντιστοιχούν στους παραπάνω στόχους.

Άρθρο 16 **Χρηματοδότηση Ε.Π.**

1. Ενωσιακή χρηματοδοτική συνδρομή

- 1.1 Στα ανωτέρω Ε.Π. η ενωσιακή χρηματοδοτική συνδρομή ανέρχεται στο 50% των δαπανών που έχουν πραγματοποιηθεί ή στο 4,1% της αξίας της παραγωγής που διετέθη στο εμπόριο από την ΟΠ ή την ΕΟΠ την περίοδο αναφοράς σύμφωνα με το άρθρο 34 του Καν. (ΕΕ) 1308/2013.
- 1.2 Το ανωτέρω ποσοστό ενωσιακής ενίσχυσης δύναται να αυξάνεται στο 4,6% για τις ΟΠ και στο 4,7% για τις ΕΟΠ υπό τους όρους που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 34 του Καν. (ΕΕ) 1308/2013.
- 1.3 Η ενωσιακή χρηματοδοτική συνδρομή αυξάνεται στο 100% στην περίπτωση των αποσύρσεων οπωροκηπευτικών από την αγορά που διατέθηκαν με δωρεάν διανομή και υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 34 Καν. (ΕΕ) 1308/2013.
- 1.4 Μετά από σχετική αίτηση της ενδιαφερόμενης ΟΠ/ΕΟΠ κατά την αίτηση έγκρισης ή κατά την αίτηση ενίσχυσης, το ποσοστό 50% της ενωσιακής ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει μέχρι και 60% όταν ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα ή μέρος επιχειρησιακού προγράμματος πληρεί τουλάχιστον μια από τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 34 του Καν. (ΕΕ) 1308/2013. Για τις ΟΠ της Χώρας μας ισχύει η προϋπόθεση της παρ. στ. του άρθρου 34 του Καν. (ΕΕ) 1308/2013.

2. Εθνική χρηματοδοτική συνδρομή (άρθρο 35 του Καν.(ΕΕ)1308/2013, άρθρα 52 και 53 του Καν.(ΕΕ)2017/891 και άρθρα 18 έως 20 του Καν.(ΕΕ)2017/892.

- 2.1. Οι ΟΠ δύνανται να επωφεληθούν εθνικής χρηματοδοτικής ενίσχυσης στις Περιφέρειες της Χώρας, στις οποίες ο βαθμός οργάνωσης των παραγωγών είναι ιδιαίτερα χαμηλός (αναγνωρισμένες ΟΠ, ΕΟΠ και ομάδες παραγωγών οπωροκηπευτικών, που έχουν συσταθεί δυνάμει του άρθρου 125 ε. του Καν.(ΕΕ)1234/2007 και ΟΠ και Ομ.Π που

αναφέρονται στο άρθρο 27 του Καν(ΕΕ)1305/2013 της συγκεκριμένης Περιφέρειας έχουν διαθέσει στο εμπόριο λιγότερο από το 20% (άρθρο 52 του Καν(ΕΕ)2017/891) της μέσης αξίας της παραγωγής οπωροκηπευτικών κατά τα τρία από τα τέσσερα προηγούμενα έτη), με την προϋπόθεση ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εγκρίνει σχετικό αίτημα. Η εθνική αυτή συνδρομή, κατ' ανώτατο όριο, δύναται να ισούται με το 80% των χρηματικών εισφορών των μελών (ή της ίδιας της ΟΠ ή της ΕΟΠ μέσω των μελών της) στο επιχειρησιακό ταμείο. Η εθνική χρηματοδοτική ενίσχυση προστίθεται στο επιχειρησιακό ταμείο. Η Δ/ση Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής ή η Δ/ση Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων εκδίδει συμπληρωματική απόφαση έγκρισης του επιχειρησιακού προγράμματος που αφορά την επιπλέον δαπάνη για το συγκεκριμένο έτος υλοποίησης. Η εν λόγω εθνική ενίσχυση είναι δυνατόν να επιστρέφεται από την κοινότητα, σύμφωνα με το άρθρο 20 του Καν.(ΕΕ)2017/892 για τις Περιφέρειες της Χώρας στις οποίες οι Ο.Π. διαθέτουν στο εμπόριο λιγότερο από το 15% της αξίας της παραγωγής οπωροκηπευτικών και στις οποίες η παραγωγή οπωροκηπευτικών αντιστοιχεί στο 15% τουλάχιστον της συνολικής γεωργικής παραγωγής τους, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα της παρ. 2 του άρθρου 35 του Καν. (ΕΕ) 1308/2013).

- 2.2. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου η περιφέρεια αφορά τις Περιφέρειες της Χώρας.
- 2.3. Η εθνική χρηματοδοτική συνδρομή στα επιχειρησιακά προγράμματα εγκρίνεται, εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στον τακτικό προϋπολογισμό. Η σχετική ενίσχυση κατανέμεται αναλογικά στα επιχειρησιακά ταμεία στη βάση των αιτήσεων των ΟΠ. Οι σχετικές αιτήσεις των ΟΠ περιλαμβάνουν:
  - α. Το αιτούμενο ποσό της εθνικής χρηματοδοτικής συνδρομής στο επιχειρησιακό ταμείο.
  - β. Απόδειξη για τις εισφορές των μελών ή της ΟΠ στο επιχειρησιακό ταμείο.
- 2.4. Οι ΟΠ, οι οποίες επιθυμούν να υποβάλλουν αίτηση για εθνική χρηματοδοτική συνδρομή θα πρέπει να υποβάλλουν σχετική αίτηση τροποποίησης του επιχειρησιακού τους προγράμματος μέχρι την 1^η Σεπτεμβρίου κάθε έτους σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 14 της παρούσας.
- 2.5. Η καταβολή της εθνικής χρηματοδοτικής συνδρομής στην ΟΠ γίνεται με τον ίδιο τρόπο που καταβάλλεται η ενίσχυση στα επιχειρησιακά ταμεία για την υλοποίηση του επιχειρησιακού προγράμματος.

Άρθρο 17

1. Καταβολή Ενίσχυσης (άρθρα 9 έως 12 του Καν(ΕΕ)2017/892:

• Προκαταβολές: (άρθρο 11 του Καν(ΕΕ)2017/892)

Οι ΟΠ υποβάλλουν αίτηση στη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της αρμόδιας Περιφερειακής Ενότητας κατά τους μήνες Ιανουάριο, Μάιο και Σεπτέμβριο για προκαταβολή τμήματος της ενίσχυσης που αντιστοιχεί στην προβλεπόμενη δαπάνη δεδομένου έτους για την τετράμηνη περίοδο που αρχίζει το μήνα κατά τον οποίο υποβάλλεται η αίτηση. Η εν λόγω Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ελέγχει και διαβιβάζει εντός 10 ημερών στον ΟΠΕΚΕΠΕ την αίτηση πληρωμής της ΟΠ/ΕΟΠ.

Οι προκαταβολές καταβάλλονται στην ενδιαφερόμενη ΟΠ από τον ΟΠΕΚΕΠΕ υπό τον όρο ότι:

- α. Έχει συσταθεί εγγύηση ίση με το 110% του αιτούμενου ποσού της προκαταβολής όπως προβλέπεται στον κανονισμό 2220/85.
- β. Το αιτούμενο συνολικό ποσό των προκαταβολών δεν μπορεί να υπερβεί το 80% του ποσού

που έχει αρχικά εγκριθεί για το συγκεκριμένο έτος.

γ. Έχουν καταβληθεί οι οικονομικές εισφορές στο επιχειρησιακό ταμείο για το ύψος της ενίσχυσης.

δ. Προκειμένου να υποβληθεί αίτημα 2^{ης} προκαταβολής θα πρέπει να προηγηθεί πλήρης εξόφληση της πρώτης.

Οι αιτήσεις αποδέσμευσης των εγγυήσεων μπορούν να υποβληθούν κατά τη διάρκεια του έτους υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος.

ε. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τα επιχειρησιακά προγράμματα ή σοβαρών παρατυπιών όσον αφορά τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 5 στοιχεία β) και γ) του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2017/892, η εγγύηση καταπίπτει, με την επιφύλαξη επιβολής άλλων διοικητικών κυρώσεων οι οποίες αποφασίζονται σύμφωνα με το τμήμα 3 του κεφαλαίου V του τίτλου II του Καν(ΕΕ)2017/891. Σε περίπτωση μη εκπλήρωσης άλλων απαιτήσεων, η εγγύηση καταπίπτει κατ' αναλογία της σοβαρότητας της διαπραχθείσας παρατυπίας.

στ. Οι αιτήσεις αποδέσμευσης των εγγυήσεων μπορούν να υποβληθούν κατά τη διάρκεια του έτους του υπό εξέλιξη προγράμματος, συνοδευόμενες από τα σχετικά δικαιολογητικά, όπως τιμολόγια και έγγραφα με τα οποία αποδεικνύεται η πληρωμή.

- **Μερικές πληρωμές ((άρθρο 12 του Καν(ΕΕ)2017/892)**

Οι ΟΠ δύνανται να υποβάλλουν αίτηση στη Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης και Κτηνιατρικής της αρμόδιας Περιφερειακής Ενότητας, για καταβολή μέρους της ενίσχυσης (μερική πληρωμή) που αντιστοιχεί στα ήδη δαπανηθέντα ποσά στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Οι αιτήσεις για μερική πληρωμή είναι δυνατόν να υποβάλλονται οποτεδήποτε, αλλά κατά ανώτατο τρεις φορές κάθε έτος.

Το ελάχιστο ποσό για το οποίο οι ΟΠ μπορούν να αιτηθούν μερικές πληρωμές είναι 30.000€.

Το συνολικό ποσό των πληρωμών με βάση τις αιτήσεις για την καταβολή μέρους της ενίσχυσης δεν μπορεί να υπερβεί το 80% του ποσού που έχει εγκριθεί ή των πραγματικών δαπανών για ένα συγκεκριμένο έτος, ανάλογα με το ποιό ποσό είναι μικρότερο.

- **Εξόφληση (άρθρο 9 και 10 του Καν(ΕΕ)2017/892):**

Οι ΟΠ υποβάλλουν στην Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της αρμόδιας Περιφερειακής Ενότητας, σχετική αίτηση πληρωμής ή εξόφλησης υπολοίπου για κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα για το οποίο ζητείται ενίσχυση μέχρι τις 15 Φεβρουαρίου του έτους που έπεται εκείνου για το οποίο ζητείται ενίσχυση. Μέχρι 30 Μαΐου υποβάλλονται στον ΟΠΕΚΕΠΕ και μόνο όταν οι δράσεις υλοποιούνται μέχρι 30 Απριλίου θα μπορεί να υποβάλλονται στον ΟΠΕΚΕΠΕ τέλος Ιουνίου.

Η ενίσχυση καταβάλλεται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ το αργότερο μέχρι τις 15 Οκτωβρίου του έτους που έπεται του έτους υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος.

Για τις περιπτώσεις που εμπίπτουν στο άρθρο 9 παρ 3 του Καν 2017/892, απαιτείται επαρκής τεκμηρίωση και έγκριση από τις αρμόδιες ΔΑΟΚ πριν από την υποβολή της

αίτησης πληρωμής.

Εάν οι αιτήσεις πληρωμής υποβληθούν μετά τις 15 Φεβρουαρίου, η ενίσχυση μειώνεται κατά 1% για κάθε μέρα καθυστέρησης, εκτός εξαιρετικών και δεόντως δικαιολογημένων περιπτώσεων και εφόσον έχουν πραγματοποιηθεί οι απαιτούμενοι έλεγχοι και έχει τηρηθεί το χρονικό όριο για την πληρωμή που προβλέπεται στο άρθρο 10 του Καν(ΕΕ)2017/892, ήτοι μέχρι τις 15 Οκτωβρίου του έτους που έπεται του έτους υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος.

Οι ΕΟΠ μπορούν να υποβάλλουν αίτηση πληρωμής, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα της παρ. 1 του άρθρου 9 του Καν(ΕΕ)2017/892, εξ ονόματος και για λογαριασμό μόνο των μελών που είναι αναγνωρισμένες ΟΠ και με την προϋπόθεση ότι τα δικαιολογητικά που ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 9 του ίδιου Κανονισμού, υποβάλλονται για κάθε μέλος. Οι οργανώσεις παραγωγών είναι οι τελικοί δικαιούχοι της ενίσχυσης.

Οι αιτήσεις πληρωμής συνοδεύονται από τα κάτωθι δικαιολογητικά :

1. Υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 υπογεγραμμένη από τον νόμιμο εκπρόσωπο της οργάνωσης παραγωγών, όπου αναφέρεται:

- Ότι συμμορφώνεται με τις διατάξεις των καν(ΕΚ)1234/07 και καν(ΕΚ)1580/07 και της ΚΥΑ αριθμ. 266355/11-02-09 όπως ισχύουν.
- Ότι δεν έχει λάβει διπλή κοινοτική ή εθνική χρηματοδότηση για μέτρα ή /και ενέργειες που δικαιούνται ενίσχυση στο πλαίσιο των επιχειρησιακών προγραμμάτων.
- Το ποσό της ενίσχυσης που έχει λάβει από προκαταβολές ή μερικές πληρωμές για το συγκεκριμένο έτος.
- ότι η αξία εμπορευθείσας παραγωγής της περιόδου αναφοράς δεν περιλαμβάνει αξία παραγωγής μη μελών, τα οποία εξυπηρετήθηκαν από την εν λόγω οργάνωση παραγωγών.
- Ότι τηρείται αρχείο για 10 χρόνια με όλα τα παραστατικά που αποδεικνύουν τις υλοποιηθείσες δράσεις του εγκεκριμένου επιχειρησιακού προγράμματος.
- Το επιχειρησιακό ταμείο χρησιμοποιείται αποκλειστικά και μόνο για τη χρηματοδότηση των δράσεων του επιχειρησιακού προγράμματος.

2. Απόφαση έγκρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

3. Βεβαίωση τράπεζας για τη δημιουργία λογαριασμού που αφορά το επιχειρησιακό ταμείο.

4. Αποδεικτικά στοιχεία για την χρηματοδότηση του επιχειρησιακού ταμείου τα οποία συνίστανται σε:

- αναλυτική κατάσταση με τις αντίστοιχες χρηματικές εισφορές των παραγωγών μελών όπου διαπιστώνεται ο τρόπος καθορισμού των ατομικών εισφορών ή
- πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου για τη χρηματοδότηση του επιχειρησιακού ταμείου από την ίδια την οργάνωση παραγωγών.

5. Αντίγραφο κίνησης του τραπεζικού λογαριασμού του επιχειρησιακού ταμείου, όπου αποτυπώνονται αναλυτικά:

- οι δαπάνες,
- τα έσοδα σε ετήσια βάση τα οποία κατατίθεται στο επιχειρησιακό ταμείο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου του έτους υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος.
- η καταβολή της ενίσχυσης στο επιχειρησιακό ταμείο του προηγούμενου έτους

6. Αναλυτική κατάσταση δαπανών για κάθε δράση, η οποία συνοδεύεται από νόμιμα επικυρωμένα αντίγραφα όλων των σχετικών παραστατικών - δικαιολογητικών, τα πρωτότυπα των οποίων έχουν σφραγιστεί και επιβεβαιωθεί από την επιτροπή παραλαβών προκειμένου να διασφαλίζεται η αποφυγή διπλής χρηματοδότησης. Η σφραγίδα αναφέρει ότι «έγινε χρήση των καν(ΕΚ) 891/2017 και καν(ΕΚ) 892/2017 και δεν έχει επιδοτηθεί από άλλο κοινοτικό ή εθνικό πρόγραμμα». Τα παραστατικά δαπανών συνοδεύονται από τα αντίστοιχα δελτία αποστολής και τις εξοφλητικές αποδείξεις.

Η εξόφληση κάθε δαπάνης, για να είναι επιλέξιμη, πρέπει να είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της ισχύουσας κάθε φορά φορολογικής νομοθεσίας και μπορεί να γίνει ως ακολούθως:

Κάθε είδους δαπάνη που συνοδεύεται από νόμιμο φορολογικό στοιχείο καθαρής αξίας έως πεντακοσίων ευρώ προ ΦΠΑ, μπορεί να εξοφλείται και χωρίς τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής, δηλαδή με οποιονδήποτε τρόπο πληρωμής. Εφόσον αφορά το σύνολο της δαπάνης και ένα προμηθευτή

Για κάθε φορολογικό στοιχείο που αφορά σε αγορά αγαθών η τμηματική ή ολική εξόφλησή του, γίνεται με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής.

Ως τραπεζικό μέσο πληρωμής, για την εφαρμογή των ανωτέρω, νοείται:

- Η κατάθεση μετρητών σε τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή, όπως προβλέπεται στις ισχύουσες φορολογικές διατάξεις.
- Η μεταφορά μεταξύ λογαριασμών του δικαιούχου και του προμηθευτή εντός της ίδιας τράπεζας ή έμβασμα ανάμεσα σε λογαριασμούς διαφορετικών τραπεζών.
- Η έκδοση και παράδοση επιταγών έκδοσης του δικαιούχου, σε προμηθευτή και εξόφληση τους μέσω τραπεζής.
- Η έκδοση τραπεζικής επιταγής από νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα τράπεζα.

Αποδεκτοί τρόποι εξόφλησης / πληρωμής είναι :

Κατάθεση μετρητών από τον δικαιούχο της στήριξης στον τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή. Για την πιστοποίηση της εξόφλησης απαιτείται: (α) το αντίγραφο του καταθετήριου του ποσού στον τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή όπου ως καταθέτης εμφανίζεται ο δικαιούχος της στήριξης ή πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό του και ο οποίος δεν μπορεί να είναι ο προμηθευτής. Ως αιτιολογία της κατάθεσης αναγράφεται ο αριθμός του εξοφλούμενου παραστατικού ή η περιγραφή του επενδυτικού αγαθού και (β) η απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να φαίνεται αντίστοιχη ανάληψη από το λογαριασμό του Επιχειρησιακού ταμείου.

Μεταφορά από τον ειδικό λογαριασμό του ΕΠ σε λογαριασμό του προμηθευτή. Για την πιστοποίηση της εξόφλησης απαιτείται: (α) αντίγραφο του εγγράφου της τράπεζας για μεταφορά χρημάτων ή/και αντίγραφο της ηλεκτρονικής συναλλαγής από το οποίο θα

προκύπτει ο λήπτης του ποσού πληρωμής, δηλαδή ο προμηθευτής και ο καταθέτης, δηλαδή ο δικαιούχος της στήριξης (β) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή.

Έκδοση επιταγών από τον ειδικό λογαριασμό του ΕΠ προς τον προμηθευτή, οι οποίες πρέπει να έχουν πληρωθεί από την Τράπεζα σε χρόνο προγενέστερο της υποβολής της αίτησης πληρωμής. Για την πιστοποίηση της εξόφλησης απαιτείται: (α) βεβαίωση από την τράπεζα ή αντίγραφο κίνησης του λογαριασμού του εκδότη (extrait) ή άλλο έγγραφο θεωρημένο από την τράπεζα έκδοσης, που να δείχνει την πληρωμή για κάθε επιταγή (β) φωτοαντίγραφο δύο όψεων του σώματος κάθε επιταγής (γ) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή.

Έκδοση τραπεζικής επιταγής από τον ειδικό λογαριασμό του ΕΠ και παράδοσή της στον προμηθευτή. Η τραπεζική επιταγή μπορεί να εκδοθεί μέσω αντίστοιχης κατάθεσης μετρητών στην τράπεζα ή μέσω μεταφοράς χρημάτων από λογαριασμό του δικαιούχου της στήριξης. Η τραπεζική επιταγή μπορεί να εκδοθεί σε διαταγή του δικαιούχου της στήριξης και να οπισθογραφηθεί από αυτόν κατά την μεταβίβασή της στον προμηθευτή ή να εκδοθεί σε διαταγή του προμηθευτή. Για την πιστοποίηση της πληρωμής αποδεικτικά αποτελούν α) το αντίγραφο της κίνησης έκδοσης της τραπεζικής επιταγής όπου αναγράφεται ο δικαιούχος της στήριξης ως εκδότης της επιταγής β) φωτοτυπία διπλής όψης του σώματος της επιταγής και γ) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή.

Σε περίπτωση που καταβάλλονται προκαταβολές έναντι της αξίας του προς αγορά επενδυτικού αγαθού ή όταν πραγματοποιούνται τμηματικές καταβολές που αφορούν παραστατικό καθαρής αξίας άνω των πεντακοσίων ευρώ, απαιτείται η χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής, ανεξαρτήτως του ποσού της κάθε τμηματικής καταβολής ή προκαταβολής και για κάθε μέρος αυτής.

Η πιστοποίηση της εξόφλησης γίνεται με την υποβολή της απόδειξης είσπραξης ή της εξοφλητικής βεβαίωσης του προμηθευτή, η οποία αποτελεί το παραστατικό εξόφλησης. Η ένδειξη «εξοφλήθη» πάνω στα τιμολόγια δεν τεκμηριώνει εξόφληση και δεν αντικαθιστά την εξοφλητική απόδειξη. Απαιτείται ο συσχετισμός της εξόφλησης με τις επενδυτικές δαπάνες με την αναγραφή των στοιχείων των τιμολογίων και των μέσων εξόφλησής τους (επιταγές / συναλλαγματικές και στοιχεία τραπεζικών κινήσεων) στις αποδείξεις είσπραξης ή στις βεβαιώσεις εξόφλησης.

Στις περιπτώσεις όπου από τα ως άνω περιγραφόμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για τις εξοφλήσεις με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής, δεν προκύπτουν σαφώς τα στοιχεία των αντισυμβαλλόμενων δύναται να ζητείται επιπλέον απόδειξη είσπραξης ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας π.χ. βεβαίωση προμηθευτή περί εξόφλησης της συναλλαγής. Δεν είναι αποδεκτή η πληρωμή του προμηθευτή με τη χρήση τραπεζικών μέσων πληρωμής άλλων προσώπων πέραν του δικαιούχου της στήριξης, και σε περίπτωση δικαιούχου της στήριξης νομικού προσώπου ή συλλογικού σχήματος, με τη χρήση τραπεζικών μέσων πληρωμής άλλων προσώπων. Για την εξόφληση προμηθευτών, είναι αποδεκτή η χρήση του ΕΤ το οποίο διατηρεί ο δικαιούχος της στήριξης.

Σε όλες τις περιπτώσεις και για κάθε συναλλαγή, πρέπει να υπάρχει επαρκής διαδρομή ελέγχου, δηλαδή να αποδεικνύεται η αγορά των αντίστοιχων επενδυτικών αγαθών και η πληρωμή τους

από τον δικαιούχο της στήριξης, ανεξάρτητα εάν η συναλλαγή αυτή πραγματοποιείται με δόσεις ή με εφάπαξ καταβολή.

Το σύνολο των ως άνω συναλλαγών πρέπει να αποτυπώνεται στις κατά περίπτωση και σύμφωνα με την τηρούμενη κατηγορία λογιστικών βιβλίων του δικαιούχου λογιστικές καταχωρήσεις βάσει των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (Ν. 4308/2014).

Ο δικαιούχος μπορεί να λαμβάνει και να εκδίδει ηλεκτρονικά τιμολόγια. Ηλεκτρονικό τιμολόγιο είναι οποιοδήποτε τιμολόγιο περιέχει τις πληροφορίες που απαιτούνται από τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ν. 4308/2014) και το οποίο έχει εκδοθεί και ληφθεί σε ηλεκτρονική μορφή. Για τους σκοπούς πιστοποίησης των δαπανών της επένδυσης, τα ηλεκτρονικά τιμολόγια πρέπει σε κάθε περίπτωση να εκτυπώνονται.

Σε περίπτωση κατά την οποία οι προμηθευτές είναι νομικά πρόσωπα και οι καταθέσεις από τον δικαιούχο της στήριξης πραγματοποιούνται σε προσωπικό λογαριασμό και όχι σε εταιρικό του προμηθευτή, οι εξοφλούμενες δαπάνες δεν θα θεωρούνται επιλέξιμες.

8. στην περίπτωση κτιριακών εγκαταστάσεων είναι απαραίτητη η προσκόμιση της άδειας οικοδομής και της άδειας λειτουργίας όπου απαιτείται και της τεχνικής έκθεσης η οποία περιλαμβάνει τις σχετικές επιμετρήσεις με την αντίστοιχη κοστολόγηση.

9. στην περίπτωση υλοποίησης δράσεων του μέτρου πρόληψη και διαχείριση κρίσεων προσδιορίζεται η αναλογία της σχετικής δαπάνης σε σχέση με τη συνολική υλοποιηθείσα δαπάνη του επιχειρησιακού προγράμματος.

10. οι περιβαλλοντικές δράσεις, είναι τουλάχιστον 2 ή αντιστοιχούν στο 10% των δαπανών του επιχειρησιακού προγράμματος για κάθε έτος υλοποίησης

11. Έκθεση ελέγχου ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην οποία προσδιορίζονται, ελέγχονται και πιστοποιούνται σε ετήσια βάση τα παρακάτω:

- α. Οι δαπάνες και το εισόδημα του επιχειρησιακού ταμείου,
- β. Η αξία εμπορευθείσας παραγωγής της περιόδου αναφοράς, για τα προϊόντα που έχει αναγνωριστεί η οργάνωση παραγωγών.
- γ. Στην περίπτωση δανεισμού για την χρηματοδότηση δράσεων του μέτρου πρόληψη και διαχείριση των κρίσεων, επισυνάπτονται επικυρωμένα αντίγραφα όλων των σχετικών παραστατικών σύναψης του δανείου, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου αποπληρωμής του.

12. Ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων η οποία περιλαμβάνει:

- α. Τη λεπτομερή περιγραφή του επιχειρησιακού προγράμματος που υλοποιήθηκε κατά το προηγούμενο έτος, όσον αφορά τις δράσεις και τις σχετικές δαπάνες.
- β. Τις τροποποιήσεις που εγκρίθηκαν σε σχέση με την αρχική έγκριση του επιχειρησιακού προγράμματος και τη σχετική αιτιολόγησή τους.
- γ. Τις αποκλίσεις μεταξύ της ενίσχυσης βάση των εγκεκριμένων δαπανών και της ενίσχυσης βάση των πραγματοποιηθέντων δαπανών του επιχειρησιακού προγράμματος.
- δ. Την αξιολόγηση του επιχειρησιακού προγράμματος, με βάση τους κοινούς δείκτες

επιδόσεων και αποτελεσμάτων.

- ε. Περιγραφή και ανάλυση των προβλημάτων που αντιμετώπισε η οργάνωση παραγωγών κατά την υλοποίηση του επιχειρησιακού της προγράμματος και τυχόν μέτρα που ελήφθησαν προκειμένου να διασφαλιστεί η ποιότητα και η αποτελεσματικότητά του με ιδιαίτερη αναφορά στην προστασία του περιβάλλοντος.

13. Για το τελευταίο έτος υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, η ετήσια έκθεση αποτελεί την Τελική Έκθεση στην οποία αναφέρονται:

- α. ο βαθμός επίτευξης των επιδιωκόμενων στόχων του επιχειρησιακού προγράμματος
β. η αιτιολόγηση των εγκεκριμένων τροποποιήσεων,
γ. ο προσδιορισμός των παραγόντων οι οποίοι συνέβαλαν στην επιτυχία ή αποτυχία του προγράμματος με βάση τους επιδιωκόμενους στόχους και στην επίτευξη των στόχων της εθνικής στρατηγικής με βάση τους κοινούς δείκτες αποδόσεων.

14. Φορολογική και Ασφαλιστική ενημερότητα σε ισχύ

15. Οι κινήσεις του λογαριασμού καθώς και οι λογιστικές εγγραφές με όλα τα στοιχεία της ΟΠ (πάγια κλπ) που αφορούν την υλοποίηση του ΕΠ. Κάθε κίνηση πρέπει να απεικονίζει ακριβώς την αιτία για την οποία πραγματοποιείται.

16. Οι ΟΠ είναι υποχρεωμένες να καταχωρούν τα μέλη τους σε ειδική εφαρμογή του ΟΠΚΕΚΕΠΕ. Οδηγίες θα εκδοθούν με σχετική εγκύκλιο του ΟΠΚΕΚΕΠΕ.

17. Για την περαιτέρω διασφάλιση των ελέγχων που αφορούν την υλοποίηση των εγκεκριμένων δράσεων, στην τριμελή επιτροπή παραλαβής δράσεων, είναι αναγκαία η συμμετοχή και οικονομικού υπαλλήλου. Η παραπάνω επιτροπή ελέγχου συνεπικουρείται από τη συμμετοχή πολιτικού μηχανικού στην περίπτωση κτιριακών εγκαταστάσεων, μηχανολόγου – ηλεκτρολόγου μηχανικού στην περίπτωση μηχανολογικού-ηλεκτρολογικού εξοπλισμού και υπαλλήλου με γνώσεις πληροφορικής στην περίπτωση ηλεκτρονικού εξοπλισμού.

18. Τηρουμένων των αναλογιών, τα παραπάνω ισχύουν και για τις ενώσεις οργανώσεων παραγωγών.

19. Πριν την πληρωμή πραγματοποιείται μηχανογραφικός διασταυρωτικός έλεγχος από τον ΟΠΚΕΚΕΠΕ σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο ενιαίο σύστημα ταυτοποίησης του άρθρου 22 Καν 2017/892.

20. Με σχετική εγκύκλιο του ΟΠΚΕΚΕΠΕ θα οριστούν οι λεπτομέρειες και τα υποδείγματα που θα χρησιμοποιηθούν κάθε φορά

Άρθρο 18 **Έλεγχος διπλής χρηματοδότησης**

(άρθρο 30 του Καν(ΕΕ)2017/891)

1. Για τις ενέργειες που ενισχύονται στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και είναι ταυτόσημες με δράσεις δυνητικά επιλέξιμες στα Επιχειρησιακά Προγράμματα της ΚΟΑ Οπωροκηπευτικών, διασφαλίζεται ότι οι δικαιούχοι μπορούν να λαμβάνουν ενίσχυση μόνον από ένα καθεστώς.
3. Οι ΟΠ στις οποίες έχει χορηγηθεί η στήριξη που προβλέπεται στο άρθρο 27 του καν.(ΕΕ) 1305/2013 ή στο άρθρο 19 του καν.(ΕΕ)702/2014 της Επιτροπής, δεν επιτρέπεται να εφαρμόζουν επιχειρησιακό πρόγραμμα κατά το ίδιο χρονικό διάστημα (άρθρο 30, παρ. 2 του Καν(ΕΕ)2017/891).
4. Για τη διασφάλιση της συμπληρωματικότητας και την αποφυγή των επικαλύψεων των δράσεων μεταξύ του πρώτου και του δεύτερου Πυλώνα και σύμφωνα με την παρ.1, διενεργούνται διασταυρωτικοί έλεγχοι από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ, τις Υπηρεσίες του ΠΑΑ και τον ΟΠΕΚΕΠΕ.
5. Όταν ΟΠ,ΕΟΠ ή Διεπαγγελματικές οργανώσεις επωφελούνται από προγράμματα προώθησης που έχουν εγκριθεί σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ)αριθ. 1144/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, διασφαλίζεται ότι οι δικαιούχοι ενισχύονται για μια συγκεκριμένη δράση στο πλαίσιο ενός μόνον καθεστώτος.
6. Δεν θεωρούνται επιλέξιμες μέσα από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα ενέργειες και δράσεις ενημέρωσης και προώθησης προϊόντων οπωροκηπευτικών των ΟΠ, ΕΟΠ και Διεπαγγελματικών Οργανώσεων, οι οποίες ενισχύονται από την ΚΟΑ οπωροκηπευτικών και περιλαμβάνονται στις ενέργειες προώθησης των προγραμμάτων του Καν(ΕΕ) αριθ. 1144/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, όπως αυτές εγκρίνονται ετησίως από την Ε.Ε.

Η Δ/ση Προώθησης Γεωργικών Προϊόντων κοινοποιεί κατ'έτος στη Δ/ση Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής, μετά την υπογραφή της σύμβασης των φορέων με το ΥΠΑΑΤ, τις εγκεκριμένες ενέργειες και δράσεις ενημέρωσης και προώθησης των προγραμμάτων αρμοδιότητάς της που τυχόν αφορούν τις Οργανώσεις και Ενώσεις Παραγωγών της ΚΟΑ Οπωροκηπευτικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΡΙΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ

Άρθρο 19

Γενικά

(άρθρα 37-49 του Καν.(ΕΕ)2017/891 και 13-17 του Καν.(ΕΕ)2017/892)

1. Το μέτρο πρόληψης και διαχείρισης των κρίσεων στο πλαίσιο των επιχειρησιακών προγραμμάτων περιλαμβάνει τη δράση - Απόσυρση από την αγορά-Δωρεάν Διανομή.
2. Για τη χρηματοδότηση των μέτρων πρόληψης και διαχείρισης των κρίσεων της προηγούμενης παραγράφου, οι ΟΠ μπορούν να δανείζονται με εμπορικούς όρους σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 33 του Καν. (ΕΕ) 1308/2013. Η αποπληρωμή του κεφαλαίου και των τόκων των δανείων αυτών μπορεί να αποτελεί μέρος του επιχειρησιακού προγράμματος και επομένως είναι επιλέξιμη δαπάνη για ενωσιακή ενίσχυση στο πλαίσιο των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Κάθε ειδική δράση στο πλαίσιο πρόληψης και

διαχείρισης κρίσεων κατά τη διάρκεια ενός επιχειρησιακού προγράμματος μπορεί να χρηματοδοτείται είτε μέσω αυτών των δανείων, είτε απευθείας, είτε και με τους δυο τρόπους σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 33 του Καν. (ΕΕ) 1308/2013. Δάνεια, των οποίων η διάρκεια αποπληρωμής ξεπερνά τη διάρκεια του επιχειρησιακού προγράμματος μπορούν να μετατεθούν σε επόμενο επιχειρησιακό πρόγραμμα για οικονομικούς λόγους δεόντως αιτιολογημένους, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 38 του Καν.(ΕΕ)2017/891.

3. Η δαπάνη για τα μέτρα πρόληψης και διαχείρισης των κρίσεων συμπεριλαμβανομένης και της αποπληρωμής του κεφαλαίου και των τόκων των δανείων για τη χρηματοδότησή τους, περιορίζεται στο 1/3 των δαπανών του επιχειρησιακού προγράμματος σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 33 του Καν. (ΕΕ) 1308/2013. Στο πλαίσιο των επιχειρησιακών προγραμμάτων των ΕΟΠ το προαναφερθέν ανώτατο όριο για τις δαπάνες των μέτρων πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων υπολογίζεται στο επίπεδο κάθε ΟΠ που είναι μέλος τους, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 32 του Καν.(ΕΕ)2017/891.

Άρθρο 20

Αποσύρσεις από την αγορά

1. Η στήριξη για αποσύρσεις από την αγορά με προορισμό τη δωρεάν διανομή δεν υπερβαίνει τα ποσά που καθορίζονται στο παράρτημα IV του Καν.(ΕΕ)2017/891 όσον αφορά τα προϊόντα που αναφέρονται στο εν λόγω παράρτημα. Για τα οπωροκηπευτικά, προϊόντα που δεν περιλαμβάνονται στο ανωτέρω παράρτημα τα ανώτατα ποσά στήριξης καθορίζονται κατά περίπτωση από τη Δ/νση Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής, σύμφωνα με τα οριζόμενα του δεύτερου εδάφιου της παραγράφου 1 του άρθρου 45 του Καν(ΕΕ)2017/891.
2. Τα οπωροκηπευτικά τα οποία αποσύρονται από την αγορά διατίθενται αποκλειστικά ως δωρεάν διανομή.
3. Ως προς τις προδιαγραφές εμπορίας των αποσυρομένων προϊόντων, ισχύουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 15 του Καν.(ΕΕ)2017/892.
4. Τα σχετικά με τον υπολογισμό της μέγιστης ποσότητας προϊόντων που μπορούν να αποσυρθούν από την αγορά για δωρεάν διανομή καθορίζονται στο άρθρο 43 του Καν.(ΕΕ)2017/891.
5. Δωρεάν διανομή μπορεί να γίνει στις φιλανθρωπικές οργανώσεις και τα ιδρύματα που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 34 του Καν. (ΕΕ) 1308/2013 και πιο συγκεκριμένα:

Τα προϊόντα διατίθενται με δωρεάν διανομή:

α) κατ' εφαρμογή της περίπτωσης α της παραγράφου 4 του άρθρου 34 του Καν(ΕΕ) 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως ισχύει στους κάτωθι αποδέκτες:

- i) Κοινωνικές Συμπράξεις, που έχουν οριστεί για την εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ι «Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής για το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (TEBA/FEAD)», όπως διαλαμβάνεται από τον Καν(ΕΕ) 223/2014,
- ii) Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμων
- iii) Κοινωνικές Υπηρεσίες Περιφερειών

β) κατ' εφαρμογή της περίπτωσης β της παραγράφου 4 του άρθρου 34 του Καν(ΕΕ) 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως ισχύει στους κάτωθι αποδέκτες:

-Δημόσια σχολεία και παιδικές κατασκηνώσεις.

Οι αποδέκτες των περιπτώσεων α και β πληρούν τους όρους που περιγράφονται στο άρθρο 47 του Καν. (ΕΕ) 2017/891, όπως ισχύει.

Επιπλέον, οι αποδέκτες της περίπτωσης β αποδεικνύουν ότι οι ποσότητες που διανέμονται στο πλαίσιο αυτό συμπληρώνουν εκείνες που αγοράζουν κανονικά.

6. Η ενωσιακή χρηματοδοτική συνδρομή για τη δωρεάν διανομή ανέρχεται στο 100% της σχετικής δαπάνης υπό τις προϋποθέσεις που τίθενται στην παράγραφο 4 του άρθρου 34 του Καν.(ΕΕ) 1308/2013 και καλύπτει μόνον όσα αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 45 του Καν.(ΕΕ)2017/891.
7. Οι αποδέκτες των αποσυρθέντων προϊόντων αναλαμβάνουν τις δεσμεύσεις που ορίζονται στο άρθρο 47 του Καν.(ΕΕ)2017/891 αντίστοιχα.
8. Οι ΟΠ/ΕΟΠ κοινοποιούν στην Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης και Κτηνιατρικής της αρμόδιας Περιφερειακής Ενότητας κάθε ενέργεια απόσυρσης στην οποία προτίθενται να προβούν. Η προαναφερθείσα κοινοποίηση γίνεται τουλάχιστον 48 ώρες πριν την υλοποίησή της, με γραπτή τηλεπικοινωνία ή ηλεκτρονικό μήνυμα και περιλαμβάνει τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 44 του Καν.(ΕΕ)2017/891.
9. Η ΔΑΟΚ της αρμόδιας ΠΕ ενημερώνει την ίδια ημέρα ή σε περίπτωση αδυναμίας την αμέσως επόμενη ημέρα της κοινοποίησης, την ΔΑΟΚ της αρμόδιας ΠΕ που αφορά την παραλαβή των προϊόντων.
10. Στις αιτήσεις πληρωμής των ΕΠ επιπλέον των δικαιολογητικών που περιγράφονται στο άρθρο 17 θα πρέπει να υπάρχουν και τα εξής:
  - Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Φιλανθρωπικής Οργάνωσης με την οποία εξουσιοδοτείται ο νόμιμος εκπρόσωπός της, ο οποίος θα αναλαμβάνει την ευθύνη όλων των διαδικασιών για τις ενέργειες της δωρεάν διανομής.
  - Υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/86, υπογεγραμμένη από τον νόμιμο εκπρόσωπο της φιλανθρωπικής οργάνωσης, στην οποία δεσμεύεται ότι τηρούνται λογιστικά βιβλία στα οποία γίνονται οι εγγραφές των προϊόντων που παραλαμβάνονται μέσω της δωρεάν διανομής και αναλαμβάνει τη διανομή των εν λόγω προϊόντων στους απόρους – μέλη της φιλανθρωπικής οργάνωσης.
  - Αναλυτική κατάσταση με τα προϊόντα, τη σχετική δαπάνη για κάθε προϊόν, τα έξοδα μεταφοράς και τα έξοδα διαλογής και συσκευασίας.
  - Βεβαίωση χιλιομετρικής απόστασης θεωρημένη από τη Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.
  - Παραστατικά για τις πραγματικές δαπάνες μεταφοράς (τιμολόγια, δελτία αποστολής ή από νόμιμα παραστατικά έγγραφα που απαιτούνται από την κείμενη εθνική νομοθεσία)
  - Υπεύθυνη Δήλωση του ν. 1599/86 υπογεγραμμένη από το νόμιμο εκπρόσωπο της φιλανθρωπικής οργάνωσης ή του ιδρύματος όπου αναφέρεται ότι οι παραληφθείσες ποσότητες οπωροκηπευτικών διατέθηκαν δωρεάν στους δικαιούχους. Στην εν λόγω υπεύθυνη δήλωση αναφέρονται αναλυτικά οι ημερομηνίες παραλαβής των προϊόντων, οι ποσότητες και τα προϊόντα που παραλήφθηκαν καθώς και ο αριθμός των δικαιούχων.
  - Αντίγραφο του ιδιωτικού συμφωνητικού μεταξύ του φορέα και της οργάνωσης παραγωγών. Το ιδιωτικό συμφωνητικό αναφέρει τις ποσότητες των οπωροκηπευτικών που θα διανεμηθούν δωρεάν, τον τόπο διάθεσης των προϊόντων, τον αριθμό των τελικών δικαιούχων

και το χρονοδιάγραμμα παραδόσεων.

- Αναλυτική κατάσταση υπογεγραμμένη από την αρμόδια επιτροπή ελέγχου παραλαβής δράσεων της Δ/σης Αγροτικής Ανάπτυξης στην οποία θα αναφέρεται ο όγκος της παραγωγής ανά προϊόν που διατέθηκε στο εμπόριο από την οργάνωση παραγωγών κατά τα τρία προηγούμενα έτη, προκειμένου να υπολογίζεται το ποσοστό της απόσυρσης.
- Βεβαιώσεις παραλαβής και διάθεσης των προϊόντων καθώς και τις βεβαιώσεις ποιοτικού και ποσοτικού ελέγχου

Με σχετική εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ θα οριστούν τα υποδείγματα που θα χρησιμοποιηθούν κάθε φορά

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI **Πληροφορίες και εκθέσεις**

Άρθρο 21

Εκθέσεις των Οργανώσεων Παραγωγών

(άρθρα 54 του Καν.(ΕΕ)2017/891 και 21 του Καν.(ΕΕ)2017/892).

1. Οι ΟΠ και οι ΕΟΠ υποβάλλουν στις Δ/σεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής το αργότερο μέχρι τις 15 Φεβρουαρίου του έτους που έπεται του έτους υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος:
  - 1.1. Αίτηση για χορήγηση της ενίσχυσης για το επιχειρησιακό πρόγραμμα ή αίτηση για εξόφληση του υπολοίπου ποσού που αφορά τις δαπάνες του ΕΠ
  - 1.2. Τις ετήσιες εκθέσεις οι οποίες συνοδεύουν τις αιτήσεις ενίσχυσης, σχετικά με την εφαρμογή των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Οι εκθέσεις αυτές περιλαμβάνουν:
    - α. Λεπτομερή περιγραφή των επιχειρησιακών προγραμμάτων που υλοποιήθηκαν κατά το προηγούμενο έτος, όσον αφορά τα μέτρα και τις σχετικές δαπάνες.
    - β. Τις τροποποιήσεις που ζητήθηκαν σε σχέση με την αρχική έγκριση και τους λόγους που οδήγησαν στις σχετικές τροποποιήσεις.
    - γ. Τις διαφορές μεταξύ της προβλεπόμενης ενίσχυσης και της ενίσχυσης για την οποία έχει υποβληθεί αίτηση.
    - δ. Τα αποτελέσματα των επιχειρησιακών προγραμμάτων με βάση, κατά περίπτωση τους κοινούς δείκτες επιδόσεων και αποτελεσμάτων σύμφωνα με το παράρτημα 2 της παρούσας απόφασης.
    - ε. Περιγραφή και ανάλυση των προβλημάτων που οι ΟΠ αντιμετώπισαν κατά την υλοποίηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων και τυχόν μέτρα που ελήφθησαν προκειμένου να διασφαλιστεί η ποιότητα και η αποτελεσματικότητά τους και ειδικότερα για την προστασία του περιβάλλοντος από πιθανές αυξημένες πιέσεις στο περιβάλλον.
  - 1.3. Την τελική έκθεση του προτελευταίου έτους υλοποίησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων στην οποία θα πρέπει να αναφέρονται τα εξής :
    - α. ο βαθμός επίτευξης των στόχων των επιχειρησιακών προγραμμάτων,
    - β. η αιτιολόγηση των τροποποιήσεων που ζητήθηκαν,
    - γ. ο προσδιορισμός των παραγόντων οι οποίοι συνέβαλαν στην επιτυχία ή αποτυχία του προγράμματος με βάση τους επιδιωκόμενους στόχους και τη συμβολή τους όσον αφορά την επίτευξη των στόχων της εθνικής στρατηγικής με βάση τους δείκτες του παραρτήματος II του Καν(ΕΕ)2017/892 και του παραρτήματος 2 της παρούσας απόφασης.

2. Οι Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής διαβιβάζουν μέχρι τις 15 Ιουνίου κάθε έτους τις ανωτέρω εκθέσεις επισυναπτόμενες στην έκθεση ελέγχου της Επιτροπής Παραλαβής δράσεων της παρ. 2 του άρθρου 22 της παρούσας Απόφασης, στον ΟΠΕΚΕΠΕ με ταυτόχρονη κοινοποίηση στη Δ/νση Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής ή στη Διεύθυνση Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων του ΥΠΑΑΤ.
3. Οι Οργανώσεις Παραγωγών (ανεξάρτητα αν υλοποιούν επιχειρησιακό πρόγραμμα) για κάθε έτος λειτουργίας τους, υποβάλλουν στις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Π.Ε., μέχρι τις 31 Αυγούστου κάθε έτους, ετήσια έκθεση η οποία περιλαμβάνει τα στοιχεία που αναφέρονται στο παράρτημα V του Καν.(ΕΕ)2017/891 και αφορά το προηγούμενο έτος λειτουργίας. Οι Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Π.Ε είναι αρμόδιες για τον έλεγχο των στοιχείων που περιλαμβάνονται στις παραπάνω εκθέσεις και την αποστολή τους στην Δ/νση Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής ή στη Διεύθυνση Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων του ΥΠΑΑΤ .
Η καταληκτική ημερομηνία για την παραλαβή των ετήσιων εκθέσεων από την αρμόδια Διεύθυνση Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής ή τη Διεύθυνση Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων του ΥΠΑΑΤ είναι η 30^η Σεπτεμβρίου.

Άρθρο 22 **Έλεγχοι και Επιτροπές ελέγχου**

1. Επιτροπές αναγνώρισης και ελέγχου των ΟΠ/ΕΟΠ

(άρθρο 3 της αριθμ. 397/18235/16-02-2017 – (Β'601) Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει).

Οι αρμόδιες αρχές Αναγνώρισης και Ελέγχου των ΟΠ/ΕΟΠ προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 3 της αριθμ. 397/18235/16-02-2017 Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει.

Επιπλέον των προβλεπόμενων του άρθρου 3 της ανωτέρω Υπουργικής Απόφασης, έργο των Τριμελών Επιτροπών είναι και:

- 1.α. Για την Πρωτοβάθμια Τριμελή Επιτροπή Αναγνώρισης (Π.Ε.Α) όπως προβλέπεται στην περ. α, της παρ.1 του άρθρου 3 της αριθμ. 397/18235/16-02-2017 (Β'601) Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει:

Η διεξαγωγή διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων πριν από τη χορήγηση αναγνώρισης σε ΟΠ/ΕΟΠ σύμφωνα με τα προβλεπόμενα της παρ.1 του άρθρου 24 του Καν(ΕΕ)2017/892 σχετικά με τα κριτήρια αναγνώρισης (άρθρο 8 της παρούσας) και η σύνταξη σχετικής έκθεσης ελέγχου. Η εν λόγω έκθεση ελέγχου διαβιβάζεται στη Δ/νση Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής ή στη Δ/νση Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων του ΥΠΑΑΤ μαζί με την κοινοποίηση της απόφασης της ΠΕΑ (σχετικές αποφάσεις σύμφωνα με τα προβλεπόμενα των άρθρων 4 και 5 της αριθμ. 397/18235/16-02-2017 (Β'601) Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει).

- 1.β. Για την Επιτροπή παρακολούθησης και ελέγχου (Ε.Π.Ε) της λειτουργίας των ΟΠ/ΕΟΠ όπως προβλέπεται στην περ. γ της παρ.1 του άρθρου 3 της αριθμ. 397/18235/16-02-2017 (Β'601) Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει:

- 1.β.1 Αρμοδιότητα της ανωτέρω επιτροπής είναι η ετήσια διεξαγωγή διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων για τις ΟΠ/ΕΟΠ που εφαρμόζουν επιχειρησιακό πρόγραμμα και η τουλάχιστον

μία φορά στη τριετία διεξαγωγή διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων για τις ΟΠ/ΕΟΠ που δεν εφαρμόζουν επιχειρησιακό πρόγραμμα σχετικά με τα κριτήρια αναγνώρισης, σε κάθε περίπτωση, των ΟΠ, ΕΟΠ της περιοχής αρμοδιότητάς της. Η Επιτροπή συντάσσει σχετικές εκθέσεις ελέγχου και τις διαβιβάζει το αργότερο μέχρι τις 30 Απριλίου του έτους που έπεται του εξεταζόμενου στη Δ/ση Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής ή στη Δ/ση Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων του ΥΠΑΑΤ με ταυτόχρονη κοινοποίηση στον ΟΠΕΚΕΠΕ.

Η εν λόγω Επιτροπή παρακολούθησης και ελέγχου της λειτουργίας των ΟΠ/ΕΟΠ είναι δυνατό μετά από πρόσκληση του Δ/ντη της αρμόδιας ΔΑΟΚ να συνεπικουρείται από υπαλλήλους της Περιφερειακής Ενότητας συγκεκριμένων ειδικοτήτων των οποίων οι αρμοδιότητες σχετίζονται με δράσεις των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

- 1.β.2 Πριν από την έγκριση επιχειρησιακού προγράμματος ΟΠ/ΕΟΠ (στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 13) ή των τροποποιήσεων του (στο πλαίσιο εφαρμογής των παραγράφων 1 και 2Α του άρθρου 14 και των επιχειρησιακών ταμείων της παρ. 4 του άρθρου 11 της παρούσας) η Επιτροπή επαληθεύει με κάθε ενδεδειγμένο τρόπο συμπεριλαμβανομένων και των επιτόπιων ελέγχων το επιχειρησιακό πρόγραμμα που υποβλήθηκε για έγκριση και κατά περίπτωση την αίτηση τροποποιήσεων του, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα του άρθρου 25 του Καν(ΕΕ)2017/892 και κατόπιν συντάσσει σχετική έκθεση ελέγχου και εισήγηση όπως περιγράφεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 15 της παρούσας (σχετικά με τα στοιχεία του ελέγχου, την υποβολή και την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της εισήγησης).
- 1.β.3 Επιπλέον των ανωτέρω η Επιτροπή αξιολογεί και τα διαλαμβανόμενα σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 2Β του άρθρου 14 της παρούσας.

2. Τριμελής Επιτροπή παραλαβής των δράσεων. Με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη συστήνεται στην έδρα κάθε Περιφερειακής Ενότητας τριμελής επιτροπή αποτελούμενη από δυο γεωπόνους κατηγορίας ΠΕ της αρμόδιας ΔΑΟΚ με τους αναπληρωτές τους και εν ελλείψει υπαλλήλου της κατηγορίας αυτής από υπάλληλο κατηγορίας ΤΕ τεχνολόγων γεωπονίας της ίδιας Υπηρεσιακής μονάδας και έναν οικονομικό υπάλληλο της αρμόδιας ΔΑΟΚ κατηγορίας ΠΕ με τον αναπληρωτή του και εν ελλείψει υπαλλήλου της κατηγορίας αυτής οικονομικό υπάλληλο της ίδιας Υπηρεσιακής μονάδας κατηγορίας ΤΕ. Τουλάχιστον ο ένας εκ των δύο γεωπόνων είναι ποιοτικός ελεγκτής. Τα μέλη αυτής της επιτροπής είναι διαφορετικά από τα μέλη της επιτροπής της παραγράφου 1. Η επιτροπή είναι δυνατό μετά από πρόσκληση του Δ/ντη της αρμόδιας ΔΑΟΚ να συνεπικουρείται από υπαλλήλους της Περιφερειακής Ενότητας συγκεκριμένων ειδικοτήτων των οποίων οι αρμοδιότητες σχετίζονται με δράσεις των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Έργο της επιτροπής είναι:

- α. η διεξαγωγή των διοικητικών ελέγχων όλων των αιτήσεων ενίσχυσης όπως προβλέπεται στο άρθρο 26 του Καν(ΕΕ)2017/892
- β. η διεξαγωγή των επιτόπιων ελέγχων στις εγκαταστάσεις των ΟΠ/ΕΟΠ και θυγατρικών τους κατά περίπτωση, όπως προβλέπονται στο άρθρο 27 του Καν(ΕΕ)2017/892, όλων των αιτήσεων ενίσχυσης.
- γ. των ελέγχων που προβλέπονται στα άρθρα 29 και 30 του Καν(ΕΕ)2017/892

Η Επιτροπή για τους ανωτέρω ελέγχους συντάσσει πρακτικά ελέγχου κατά περίπτωση τα οποία θα καθοριστούν σε σχετικές εγκυκλίους του ΟΠΕΚΕΠΕ.

3. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ διενεργεί:

- διοικητικούς ελέγχους των αιτημάτων πληρωμής
- Μηχανογραφικούς διασταυρωτικούς ελέγχους πριν τη χορήγηση της ενίσχυσης.

Δευτεροβάθμιους και εποπτικούς ελέγχους διασφάλισης των όρων επιλεξιμότητας της ενίσχυσης και της επάρκειας των εμπλεκόμενων ελεγκτικών υπηρεσιών βάσει δείγματος το οποίο εξάγεται από την αρμόδια Διεύθυνση του ΟΠΕΚΕΠΕ.

6. Τα αντίστοιχα υποδείγματα πρακτικών ελέγχων θα οριστούν με εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ.

Άρθρο 23**Μητρώο Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών**

1. Στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων υφίσταται η ηλεκτρονική εφαρμογή «Μητρώο Οργανώσεων Παραγωγών». Αρμόδια αρχή για την ενημέρωση και τήρηση της ηλεκτρονικής εφαρμογής έχει ορισθεί η Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
2. Στην ηλεκτρονική εφαρμογή καταχωρούνται για κάθε Οργάνωση Παραγωγών και Ένωση Οργανώσεων Παραγωγών που έχει αναγνωριστεί ή αναγνωρίζεται σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 8 της παρούσας τα κάτωθι:
  - α Βασικά στοιχεία: Κωδικός Οργάνωσης Παραγωγών ή Ένωσης Οργανώσεων Παραγωγών, επωνυμία, Περιφερειακή Ενότητα, νομική μορφή, Αριθμός Φορολογικού Μητρώου,
  - β Λεπτομερή στοιχεία επικοινωνίας,
  - γ Αριθμός πρωτοκόλλου της απόφασης αναγνώρισης και ενδεχόμενων τροποποιήσεων αυτής καθώς και αποφάσεων επιβολής κυρώσεων (προειδοποιητική επιστολή, αναστολή αναγνώρισης, ανάκληση αναγνώρισης),
  - δ Προϊόντα του Παραρτήματος Ι μέρος ΙΧ του Καν(ΕΕ)1308/2013 τα οποία περιλαμβάνονται κάθε έτος στην απόφαση αναγνώρισης,
  - ε Λεπτομέρειες για την εφαρμογή του άρθρου 22 παράγραφος 2 του Καν(ΕΕ)2017/891 στην περίπτωση που αυτό εφαρμόζεται,
  - στ Στοιχεία των παραγωγών μελών (Αριθμός Φορολογικού Μητρώου, Ονοματεπώνυμο, Πατρώνυμο) και προϊόντα του Παραρτήματος Ι μέρος ΙΧ του Καν.(ΕΕ) 1308/2013 τα οποία περιλαμβάνονται στην απόφαση αναγνώρισης της Οργάνωσης Παραγωγών και τα οποία καλλιεργεί και διακινεί μέσω αυτής κάθε μέλος της.
3. Τα ανωτέρω στοιχεία ενημερώνονται κάθε έτος για κάθε επερχόμενη μεταβολή και τουλάχιστον μια φορά πριν από την υποβολή των επιχειρησιακών προγραμμάτων και των τροποποιήσεων αυτών. Ειδικά τα στοιχεία της περίπτωσης στ, καταχωρούνται έως την 30^η Απριλίου έκαστου έτους και αφορούν τα στοιχεία των παραγωγών μελών του προηγούμενου έτους από εκείνο της καταχώρησης.
4. Οι Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων καταχωρούν τα στοιχεία του παρόντος άρθρου. Τα στοιχεία που καταχωρούνται αντιστοιχούν σε εκείνα που διαθέτουν οι ανωτέρω Υπηρεσίες κατόπιν των ελέγχων που πραγματοποιούνται από τις επιτροπές των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 22 της παρούσας απόφασης.
5. Μέσω της ηλεκτρονικής καταγραφής των ανωτέρω στοιχείων παρέχεται ο απαραίτητος μηχανισμός ελέγχου ώστε να είναι εφικτός σε επίπεδο χώρας ο έλεγχος της τήρησης των απαιτήσεων της περίπτωσης β της παραγράφου 1 του άρθρου 153 και του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 160 του Καν(ΕΕ)1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

6. Μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου της ανωτέρω παραγράφου η επιτροπή της παραγράφου 1 του άρθρου 22 της παρούσας απόφασης και εφόσον είναι αναγκαίο, διενεργεί τις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να διαπιστώσει αν τηρείται η καταστατική υποχρέωση των μελών των οργανώσεων παραγωγών να είναι μέλη μίας μόνο οργάνωσης παραγωγών για ένα συγκεκριμένο προϊόν της εκμετάλλευσης και να διαθέτουν στο εμπόριο το σύνολο της σχετικής παραγωγής τους μέσω αυτής. Η ανωτέρω επιτροπή συντάσσει πρακτικό ελέγχου με τα αποτελέσματα που προέκυψαν και το αποστέλλει στον Πρόεδρο της Πρωτοβάθμιας Επιτροπής Αναγνώρισης που έχει συσταθεί στις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων σύμφωνα με τις διατάξεις που αναφέρονται στην παρ. 1, σημ. α του άρθρου 3 της αριθμ. 397/18235/16-02-2017 (Β' 601) Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει και στην ελεγχόμενη οργάνωση παραγωγών. Σε περίπτωση διαπίστωσης παρατυπιών το πρακτικό ελέγχου κοινοποιείται στην Διεύθυνση Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής ή στη Δ/ση Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και στον ΟΠΕΚΕΠΕ

Άρθρο 24

Κυρώσεις

Εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 59 έως και 67 του Καν.(ΕΕ)2017/891 και πιο συγκεκριμένα σε περίπτωση:

1. μη τήρησης των υποχρεώσεων έγκυρης και εμπρόθεσμης υποβολής των ετήσιων εκθέσεων, οι κυρώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 8 του άρθρου 59 του Καν(ΕΕ)2017/891.
2. μη τήρησης των κριτηρίων αναγνώρισης οι κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 59 του Καν(ΕΕ)2017/891.
3. απάτης όσον αφορά ενίσχυση στα πλαίσια του καν.(ΕΕ) 1308/2013, οι κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 60 του Καν(ΕΕ)2017/891.
4. αίτησης μη επιλέξιμων δαπανών, οι κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 61 του Καν(ΕΕ)2017/891.
5. παρατυπιών κατά την απόσυρση, οι κυρώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 62 και 63 του Καν(ΕΕ)2017/891.
6. παρατυπιών των αποδεκτών αποσυρθέντων προϊόντων, οι κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 64 του Καν(ΕΕ)2017/891.
7. παρεμπόδισης διενέργειας επιτόπιων ελέγχων, οι κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 66 του Καν(ΕΕ)2017/891.
8. ανακτηθείσες ενισχύσεις και ποινές όπως προβλέπονται στο άρθρο 67 του Καν(ΕΕ)2017/891.

Οι αρμόδιες Πρωτοβάθμιες Επιτροπές Αναγνώρισης που έχουν συσταθεί με βάση τις διατάξεις της περ. α, της παραγράφου 1 του άρθρου 3 της αριθμ. 397/18235/16-02-2017 Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει επιβάλλουν τις κυρώσεις που αναφέρονται στα σημεία 1, 2 του παρόντος άρθρου και των παρ.1, παρ. 2 (σημ. α) και παρ. 2 (σημ. γ) του άρθρου 60 του Καν(ΕΕ)2017/891.

Ο ΟΠΕΚΕΠΕ επιβάλλει τις κυρώσεις που αναφέρονται στα σημεία 4, 5, 6, 7 και 8 του παρόντος άρθρου και της παραγράφου 1 και του σημείου β της παραγράφου 2 του άρθρου 60 του Καν(ΕΕ)2017/891.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

**ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ- ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ –ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ –ΤΕΛΙΚΕΣ
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 25

Κοινοποιήσεις του Κράτους – Μέλους

Αρμόδια αρχή για τις κοινοποιήσεις και την επικοινωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελλάδας, όσον αφορά τις ΟΠ και ΕΟΠ ορίζεται το Τμήμα Δενδρωδών Καλλιεργειών της Δ/σης Συστημάτων Καλλιέργειας και Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Άρθρο 26

Παραρτήματα

Τα παραρτήματα:

- α. Παράρτημα 1 – Ενδεικτικός πίνακας επιλέξιμων δράσεων
- β. Παράρτημα 2 – Αξιολόγηση επιχειρησιακών προγραμμάτων, Κοινή δέσμη δεικτών απόδοσης

Άρθρο 27

Μεταβατικές διατάξεις

Από το έτος 2018 τα άρθρα 1 έως 7, 12 και 22 ισχύουν και για τα επιχειρησιακά προγράμματα που έχουν εγκριθεί κατ' εφαρμογή των διατάξεων του εκτελεστικού καν(ΕΕ) 543/2011 και της αριθμ. 266355/11-02-2009 (Β' 594) ΚΥΑ.

Άρθρο 28

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Β. ΚΟΚΚΑΛΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Ε. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1-ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΕΝΤΑΧΘΟΥΝ ΣΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΣΤΟΧΟΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΕΙΣ
Προγραμματισμός της παραγωγής	προγραμματισμό της παραγωγής (μη εξαντλητικός κατάλογος)	Πολλαπλασιαστικό υλικό πολυετών καλλιεργειών (*)
		Ειδικό κόστος για οργανικούς σπόρους (**)
		Επενδύσεις σε μέσα πρωίμισης και ονίμισης της παραγωγής
		Αγορά εξοπλισμού για δίκτυο μετεωρολογικών προειδοποιήσεων
		Αγορά μηχανολογικού εξοπλισμού που αφορούν την παραγωγή
		Απόκτηση μέσων παραγωγής για από κοινού χρήση από τους παραγωγούς μέλη
		Αγορά υλικών αντικατάστασης για επεμβάσεις επί υφιστάμενων θερμοκηπίων.
		Απόκτηση εξοπλισμού συλλογής προϊόντων και μέσων συλλογής για από κοινού χρήση από τους παραγωγούς μέλη
		Εξοπλισμός με συστήματα άρδευσης
		Εξοπλισμός πληροφορικής για τη βελτίωση της παρακολούθησης της παραγωγής
Βελτίωση και διατήρηση της ποιότητας του προϊόντος	Δράσεις με στόχο τη βελτίωση ή τη διατήρηση της ποιότητας του προϊόντος (μη εξαντλητικός κατάλογος)	Βιολογική παραγωγή (κόστος πιστοποίησης)
		Ολοκληρωμένη διαχείριση παραγωγής (κόστος πιστοποίησης)
		Προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις και προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης
		Οργάνωση και πιστοποίηση ποιότητας με ISO, HACCP
		Οργάνωση για ιχνηλασιμότητα
		Μηχανοργάνωση των συστημάτων ελέγχου ποιότητας
		Δαπάνες προσωπικού που ασχολούνται με τη βελτίωση ή τη διατήρηση υψηλού επιπέδου ποιότητας
Βελτίωση της εμπορίας του προϊόντος	Δράσεις με στόχο τη βελτίωση της εμπορίας (μη εξαντλητικός κατάλογος)	Επενδύσεις για τη δημιουργία ή/και τη βελτίωση των υποδομών που χρησιμοποιούνται για την εμπορία της παραγωγής(παραλαβή, διαλογή - τυποποίηση, συσκευασία, αποθεματοποίηση, μεταποίηση)(***)
		Επενδύσεις σε εμπορικά γραφεία
		Η επιπλέον δαπάνη που προκύπτει για επενδύσεις σε μέσα μεταφοράς λόγω των πρόσθετων εγκαταστάσεων για ψυκτικό μηχανισμό ή ελεγχόμενη ατμόσφαιρα
		Μηχανοργάνωση των συστημάτων ταξινόμησης, αποθεματοποίησης κλπ
		Δημιουργία website (internet/intranet)
		Μελέτες αγοράς (ανάλυση αγοράς, τεστ καταναλωτών κλπ)

		<p>Προώθηση των προϊόντων της ΟΠ (διαφημιστικά φυλλάδια, καταχωρήσεις στον τύπο, διαφημιστικά κλπ)</p> <p>Συμμετοχή σε εκθέσεις</p> <p>Δημιουργία τμήματος εμπορίας για την παρακολούθηση της προσφοράς και ζήτησης των προϊόντων στις αγορές, τη διαμόρφωση των τιμών κλπ</p> <p>Αγορά γής (συνδέεται με συγκεκριμένη επένδυση του επιχ. προγράμματος)</p> <p>Δαπάνες προσωπικού που ασχολείται με τη βελτίωση του επιπέδου εμπορίας</p>
Πρόληψη και διαχείριση κρίσεων	Δράσεις για την πρόληψη και διαχείριση των κρίσεων	<p>Απόσυρση</p> <p>Δωρεάν διανομή αποσυρομένων προϊόντων</p> <p>Πράσινη συγκομιδή</p> <p>Ασφάλιση της παραγωγής</p> <p>Αποπληρωμή δανείων για δαπάνες που αφορούν το μέτρο της πρόληψης και διαχείρισης των κρίσεων</p>
Προστασία του περιβάλλοντος (***)	Περιβαλλοντικά είδη δράσεων (μη εξαντλητικός κατάλογος)	<p>Ολοκληρωμένη διαχείριση της καλλιέργειας</p> <p>Βιολογική μέθοδος παραγωγής</p> <p>Αντικατάσταση των υφιστάμενων συστημάτων άρδευσης</p> <p>Νέες εγκαταστάσεις ή αντικατάσταση των υπαρχόντων εγκαταστάσεων με νέες εγκαταστάσεις με υψηλότερη αποτελεσματικότητα στη χρήση ενέργειας και μείωση χρήσης συμβατικών καυσίμων.</p> <p>Περιβαλλοντική διαχείριση των υπολειμμάτων καλλιέργειών</p> <p>Επενδύσεις για τον καθαρισμό υλικών πολλαπλής χρήσης</p> <p>Περιβαλλοντικές δράσεις σε σχέση με τις μεταφορές</p> <p>Κατάρτιση, συμβουλές και τεχνική βοήθεια</p>
Λοιπές	Δράσεις κατάρτισης και συμβουλευτικές υπηρεσίες (μη εξαντλητικός κατάλογος)	<p>Εκπαιδευτικές επισκέψεις στο εσωτερικό και στο εξωτερικό</p> <p>Δαπάνες εκπαιδευτικών προγραμμάτων</p> <p>Ενημερωτικά έντυπα - οδηγίες</p>
	Λοιπές δράσεις (μη εξαντλητικός κατάλογος)	<p>Γενικά έξοδα που αφορούν το επιχ. πρόγραμμα (2% των δαπανών)</p> <p>Νομικά και διοικητικά έξοδα για συγχωνεύσεις ΟΠ, δημιουργία διεθνικών ΟΠ, ΕΟΠ κλπ</p>

(*). Σύμφωνα με την Απόφαση καθορισμού προωθούμενων ειδών και ποικιλιών. Περιλαμβάνονται τα σπαράγγια, οι αγκινάρες και οι φράουλες εφόσον η χρήση του πολ/κού υλικού είναι πολυετής

(**) Επιλέξιμο για ενίσχυση σύμφωνα με το σημείο 1, τέταρτη παύλα, του παραρτ. Χ του Καν(ΕΕ) 543/2011 στο πλαίσιο της βιολογικής γεωργίας

(***) Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 6 και 7 της παρούσας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΕΠΙΠΕΔΑ ΙΕΡΑΡΧΗΣΗΣ ΣΤΟΧΩΝ - ΚΟΙΝΗ ΔΕΣΜΗ ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΔΟΣΗΣ

ΜΕΤΡΟ	ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΙΧ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΚΦΡΩΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ
Δράσεις με στόχο τον προγραμματισμό της παραγωγής	Προγραμματισμός της παραγωγής	Πρόωθηση της διάθεσης στην αγορά των προϊόντων που παράγονται από τα μέλη	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας			Εκτιμώμενη μεταβολή της συνολικής αξίας παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο (€)
		Προσαρμογή της παραγωγής στη ζήτηση από άποψη ποιότητας και ποσότητας		Βελτίωση της ελκυστικότητας της συμμετοχής σε ΟΠ	Αριθμός εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν στις δράσεις	Μεταβολή του συνολικού όγκου της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο (τόνοι)
				Συνολική αξία επενδύσεων (€)	Μεταβολή της μοναδιαίας αξίας της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο (ευρώ/Kg)	

		Προώθηση της εμπορικής αξιοποίησης των προϊόντων				Μεταβολή της συνολικής έκτασης παραγωγής οπωροκηπευτικών που καλλιεργείται από μέλη της σχετικής ΟΠ/ΕΟΠ(εκτάρια)
--	--	---	--	--	--	---

ΜΕΤΡΟ	ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΙΧ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΚΦΡΩΝ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ
Δράσεις με στόχο τη βελτίωση ή διατήρηση της ποιότητας	Βελτίωση της ποιότητας προϊόντος	Προώθηση της διάθεσης στην αγορά των προϊόντων που παράγονται από τα μέλη	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας		Μεταβολή του όγκου της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο και που πληροί τις απαιτήσεις ενός ειδικού «καθεστώτος ποιότητας» (τόνοι)	Εκτιμώμενη μεταβολή της συνολικής αξίας παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο (€)
		Προσαρμογή της παραγωγής στη ζήτηση από άποψη ποιότητας και ποσότητας Προώθηση της εμπορικής αξιοποίησης των προϊόντων	Βελτίωση της ελκυστικότητας της συμμετοχής σε ΟΠ	Αριθμός εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν στις δράσεις Συνολική αξία επενδύσεων (€)	Μεταβολή της μοναδιαίας αξίας της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο (€/κιλά)	Μεταβολή του συνολικού αριθμού παραγωγών οπωροκηπευτικών που είναι ενεργά μέλη (1) της σχετικής ΟΠ/ΕΟΠ (αριθμός) Μεταβολή της συνολικής έκτασης παραγωγής οπωροκηπευτικών

						που καλλιεργείται από μέλη της σχετικής ΟΠ/ΕΟΠ(εκτάρια)
ΜΕΤΡΟ	ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΙΧ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΚΚΡΩΝ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ
Δράσεις με στόχο τη βελτίωση της εμπορίας	Βελτίωση της εμπορίας	Προώθηση της διάθεσης στην αγορά της παραγωγής των μελών	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας	Αριθμός εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν στις δράσεις		Εκτιμώμενη μεταβολή της συνολικής αξίας παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο (€)
		Προσαρμογή της παραγωγής στη ζήτηση από άποψη ποιότητας και ποσότητας	Βελτίωση της ελκυστικότητας της συμμετοχής σε ΟΠ	Αριθμός δράσεων που αναλήφθηκαν	Μεταβολή του συνολικού όγκου της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο (τόνοι) Μεταβολή της μοναδιαίας αξίας της παραγωγής που	Μεταβολή του συνολικού αριθμού παραγωγών οπωροκηπευτικών που είναι ενεργά μέλη της σχετικής ΟΠ/ΕΟΠ (αριθμός)

					διατίθεται στο εμπόριο (ευρώ/Kg)	
		Προώθηση της εμπορικής αξιοποίησης των προϊόντων		Συνολική αξία επενδύσεων (€)		Μεταβολή της συνολικής έκτασης παραγωγής οπωροκηπευτικών που καλλιεργείται από μέλη της σχετικής ΟΠ/ΕΟΠ(εκτάρια)
ΜΕΤΡΟ	ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΙΧ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΚΡΩΝ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ
Δράσεις κατάρτισης και δράσεις με στόχο την προώθηση πρόσβασης σε συμβουλευτικές υπηρεσίες						Εκτιμώμενη μεταβολή της συνολικής αξίας παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο (€)

	Διασφάλιση πρόσβασης σε εκπαίδευση και στη γνώση	Προώθηση της γνώσης και των δυνατοτήτων των απασχολουμένων στον τομέα	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας Βελτίωση της ελκυστικότητας της συμμετοχής σε ΟΠ	Αριθμός ημερών κατάρτισης των συμμετεχόντων	Αριθμός προσώπων που ολοκλήρωσαν την πλήρη δραστηριότητα/το πλήρες πρόγραμμα κατάρτισης Αριθμός εκμεταλλεύσεων που χρησιμοποίησαν υπηρεσίες παροχής συμβουλών	Μεταβολή του συνολικού αριθμού παραγωγών οπωροκηπευτικών που είναι ενεργά μέλη (1) της σχετικής ΟΠ/ΕΟΠ (αριθμός) Μεταβολή της συνολικής έκτασης παραγωγής οπωροκηπευτικών που καλλιεργείται από μέλη της σχετικής ΟΠ/ΕΟΠ(εκτάρια)
ΜΕΤΡΟ	ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΙΧ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

Μέτρα πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων	Πρόληψη των κρίσεων	Διαχείριση των κρίσεων	Βελτίωση της αγωνιστικότητας		Συνολικός όγκος της παραγωγής που αποτελεί αντικείμενο απόσυρσης (τόνοι)	Εκτιμώμενη μεταβολή της συνολικής αξίας παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο (€)
	Διαχείριση των κρίσεων		Βελτίωση της ελκυστικότητας της συμμετοχής σε ΟΠ	Αριθμός δράσεων που αναλήφθηκαν Αριθμός εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν στις δράσεις	Συνολική αξία των ασφαλιζόμενων κινδύνων(€)	Μεταβολή του συνολικού αριθμού παραγωγών οπωροκηπευτικών που είναι ενεργά μέλη (1) της σχετικής ΟΠ/ΕΟΠ (αριθμός) Μεταβολή της συνολικής έκτασης παραγωγής οπωροκηπευτικών που καλλιεργείται από μέλη της σχετικής ΟΠ/ΕΟΠ(εκτάρια)

ΜΕΤΡΟ	ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΙΧ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ
Περιβαλλοντικές δράσεις	Προαγωγή περιβαλλοντικών υπηρεσιών	Συμβολή στην προστασία του εδάφους		Αριθμός εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν στις δράσεις	Εκτιμώμενη μεταβολή της ετήσιας χρήσης υδάτων/εκτάριο (κυβ. μ./εκτάριο)	Εκτιμώμενη μεταβολή της συνολικής κατανάλωσης ανόργανων λιπασμάτων ανά είδος λιπάσματος (N και P2O3) (τόνοι)

		Συμβολή στη διατήρηση και τη βελτίωση της ποιότητας των υδάτων			Εκτιμώμενη μεταβολή της ετήσιας κατανάλωσης ανόργανων λιπασμάτων/εκτάριο, ανά είδος λιπάσματος (N, P2O3) (τόνοι)	Εκτιμώμενη μεταβολή της συνολικής χρήσης υδάτων(κυβ.μ.)
		Συμβολή στην αιεφόρο χρήση των υδατικών πόρων Συμβολή στη προστασία των ενδιαιτημάτων και της βιοποικιλότητας και στη διατήρηση του τοπίου	Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος: 1. Έδαφος 2. Ύδατα 3. Ενδιαιτήματα και βιοποικιλότητα 4. Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής 5. Ποιότητα του αέρα 6. Μείωση των αποβλήτων	Συνολική αξία επενδύσεων (€) Αριθμός σχετικών εκταρίων	Εκτιμώμενη μεταβολή της ετήσιας χρήσης ενέργειας ανά είδος πηγής ενέργειας ή είδος καυσίμου (λίτρα/ κυβ.μ./kwh ανά τόνο παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο)	Εκτιμώμενη μεταβολή της συνολικής χρήσης ενέργειας ανά είδος πηγής ενέργειας ή είδος καυσίμου (λίτρα/ κυβ.μ./kwh)
		Συμβολή στην άμβλυνση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής			Εκτιμώμενη μεταβολή του ετήσιου όγκου των αποβλήτων που παράγονται (τόνοι)	

		Μείωση του όγκου των αποβλήτων που παράγονται				
ΜΕΤΡΟ	ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΙΧ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤ ΟΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗ Σ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟ Σ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

		Προώθηση της διάθεσης στην αγορά της παραγωγής των μελών	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας		Μεταβολή του συνολικού όγκου της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο (τόνοι)	Εκτιμώμενη μεταβολή της συνολικής αξίας παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο (€)
Άλλες δράσεις	Βελτίωση της αποδοτικότητας των εκμεταλλεύσεων με καλύτερη χρήση των συντελεστών παραγωγής	Προώθηση της συγκέντρωσης της προσφοράς	Βελτίωση της ελκυστικότητας της συμμετοχής σε ΟΠ	Αριθμός εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν στις δράσεις Συνολική αξία επενδύσεων (€)	Μεταβολή της μοναδιαίας αξίας της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο (ευρώ/Kg)	Μεταβολή του συνολικού αριθμού παραγωγών οπωροκηπευτικών που είναι ενεργά μέλη της σχετικής ΟΠ/ΕΟΠ (αριθμός)
	Ανάπτυξη της εφοδιαστικής αλυσίδας, της προετοιμασίας του προϊόντος και των δυνατοτήτων πώλησης Βελτίωση της λειτουργικής ικανότητας των	Προώθηση της εμπορικής αξιοποίησης των προϊόντων				Μεταβολή της συνολικής έκτασης παραγωγής οπωροκηπευτικών που καλλιεργείται από μέλη της σχετικής ΟΠ/ΕΟΠ (εκτάρια)

	ΟΠ					
--	----	--	--	--	--	--

